

9 TL (KDV DAHİL)

EKOİQ

AĞUSTOS 2012 SAYI:20

YEŞİL İŞ / YEŞİL YAŞAM

Sürdürülebilir Kalkınma/ma ya da Konya

**Küçük Köy, Büyük Hedef
Kadıovacık Karbonlarını
Nasıl Saydamlaştırdı?**

CDP 2012 Kentler Raporu: Yönetmek için Ölçmek

Dimyat'a Pirince mi Gidiyoruz?

**RİO+20'nin Ardından
İstedığımız Gelecek
İstersek Gelecek**

Rakamlarla Rio+20
Finans Sektörünün Rio+20 Karnesi
Rio+20'de Gençler: "İstedğimiz
Gelecek Bu Değil"

myclimate
Türkiye
Karbon Nötr Basılı Materyal

No. 01-12-185297 - www.myclimate.org
© myclimate Türkiye - İklim Koruma Ortaklığı

Bizce tasarruf içten gelmeli.

Tüm Bosch ürünleri, sadece bugünkü değil, gelecekteki yaşamımızı da iyileştiren teknolojilerle donatılmıştır.

Bosch, doğal kaynakları daha verimli kullanmak için tüm ürünlerini %92 geri dönüşümlü malzeme kullanarak üretir. Üstelik son 15 yılda elektrik tüketiminde %80, su tüketiminde %60'a varan tasarruf sağlayan teknolojilerin geliştirilmesi ile sizin de doğal kaynakları korumanıza yardımcı olur. Daha yaşanılır bir gelecek için bize katılır mısınız? www.bosch-home.com/tr

BOSCH
Yaşam için teknoloji

Barış Doğru
baris@ekoIQ.com

Tarihin Sorumluları, Geleceğin Sorumluları

Berkeley, Kaliforniya Üniversitesi Öğretim üyelerinden Herbert Docena'nın Rio+20 üzerine uzun bir değerlendirmesi, Uluslararası Sosyoloji Birliği'nin Global Dialogue internet sitesinde yayınlandı. Birçok sitede alıntılanan bu yazı, kimi noktaları tartışmalı olsa da Rio+20'yi ve ona giden 20 yıllık süreci oldukça ilginç argümanlarla ele alıyor. Docena'nın en önemli vurgusu, 1992 yılında gerçekleştirilen ilk Rio Sürdürülebilir Kalkınma Zirvesi'nde "baş suçlu" ilan edilen şirketlerin, aradan geçen 20 yıl içinde, herşeyi çözmesi beklenen "kurtarıcılar" ilan edilmeleri.

Gerçekten ilginç bir saptama. Birçok değerlendirmede aynı konu ele alınıyor: Ulusal hükümetler "milli çıkarlar" başlığı altında toparlanabilecek argümanlarla uluslararası bağlayıcı bir anlaşma ve yol haritasına ayak sürüyorlar. Herkesin kendine göre haklı nedenleri var: Bunların başında da tarihsel sorumluluk geliyor. Kısaca gelişmiş ülkeler yıllarca kirlettiler, karbon salımlarının büyük kısmı onların eseri; o halde neden biz şimdi bunun bedelini ödeyeceğiz; temiz üretim ve düşük karbonlu ekonomiye geçiş için neden para harcayalım, yatırım yapalım? Bu argüman belki çok küçük ve halen çok az sanayileşmiş ülkeler doğruluk payı taşıyabilir ama nüfusları hızla artan, ekonomileri olağanüstü bir hızla büyüyen Hindistan ve Çin için ne kadar geçerli? Yapılan araştırmalara göre, bu büyüme ve nüfus artışı hızıyla (ve tabii düşük karbonlu başka bir ekonomik gelişme yoluna girmezlerse) Çin ve Hindistan, birkaç on yıl içinde, Batı

ülkelerinin yüzlerce yıllık karbon emisyonu tarihsel sorumluluğunu sollamaya hazırlanıyorlar. Benzer bir durum, belki biraz daha gecikmeli olarak Türkiye ve Brezilya için de geçerli olacak. Peki, o zaman neyin ve kimin sorumluluğundan bahsedeceğiz?

AB'nin bu süreçte oldukça farklı bir tavır var ama ABD yetkilileri, İklim Değişikliği konusundaki ikircikli tavırlarını, taşın altına elini koymamayı, süreci tersine çevirebilecek yegane unsurlardan biri olan temiz teknoloji paylaşımını ve uluslararası yeşil bir fonun oluşumuna yeterli katkı sağlamamayı, İklim

"Sorumluluk", herkesin bir başkasının kucasına attığı ateşten bir top ve normal olarak da kimse elini yakmak istemiyor ama bize bir "Sorumluluk Devrimi" gerekiyor.

Değişikliği'nin felaketleriyle başbaşa kalan çocuklarına nasıl anlatacaklar?

Bütün bu ahval ve şeraitte, oy ve kısa dönemli çıkarlar nedeniyle bir türlü anlaşamayan politikacılar ve günümüzün dünya liderleri, "Yeşil Ekonomi"yi inşa etme sorumluluğunu şirketlere, yeşil kamu politikalarının uygulamalarını ve farkındalık çalışmalarını da bir şekilde yerel yönetimlere devretmenin, daha açık bir ifadeyle "yıkmanın" yollarını arıyor gibiler.

Bu saptamanın önemli olduğunu düşünüyorum çünkü yepyeni bir ekonomiyi inşa etmenin tek başına piyasanın görünmez eline bırakılmasının pek akıllıca olduğu söylenemez. Bunu yapanların da, aslında böyle bir inşa sürecine inanmadıklarını tahmin etmek zor değil. "Sorumluluk", herkesin bir başkasının kucasına attığı ateşten bir top ve normal olarak da kimse elini yakmak istemiyor ama bize bir "Sorumluluk Devrimi" gerekiyor. Kimsenin, hiçbir kurumun ve çevrenin elini uzak tutamayacağı bir süreç bu çünkü sonuçları herkesin "yedi göbek" geleceğini etkileyecek. Dolayısıyla durumun tarihsel sorumlularını arayıp durmaktan sozla uzaklaşıp, geleceği kuracak sorumlularını, yani sorumluluk devriminin öncülerini, elbirliğiyle oluşturmanın zamanı çoktan geldi. Ve bu süreçte sihirli kelime büyük ihtimalle "işbirliği" olacak. Kurumlar, ülkeler, bölgeler, yurttaşlar, tüketiciler, şirketler arasında işbirliğinden ve sorumluluk almaktan kaçmayanları, tarih ayrı bir sayfaya yazacak. Bura yazıyorum...

BZD Yayın ve İletişim Hizmetleri San. ve Tic. Ltd. Şti.
adına sahibi
Zülfükar Dicleli

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Zeynep Dicleli dergi@ekoIQ.com

Genel Yayın Yönetmeni
Barış Doğru baris@ekoIQ.com

Art Direktör
Özlem Sarar D.

Editör
Balkan Talu balkan@ekoIQ.com

Danışma Kurulu
Ural Aküzüm - TEDMER ve Arı Hareketi Başkanı
Coşkun Aral - İZ TV Genel Koordinatörü
Banu Aydoğan - Koç Bilgi Grubu Kurumsal İletişim Direktörü,
Koç Holding Çevre Koordinasyon Kurulu Üyesi, Yeşil Bilgi Platformu Yöneticisi
Dr. Erhan Baş - Bilim İlaç A.Ş. Genel Müdürü
F. Fatma Çelenk - Soyak Holding Kurumsal İletişim Koordinatörü
Behçet Envarlı - Türkiye Bilişim Vakfı Genel Sekreteri
Sibel Sezer Eralp - REC, Bölgesel Çevre Merkezi Türkiye Direktörü
Çağla Balcı Eriş - Demirer Holding Karbon Geliştirme Müdürü
Engin Güvenç - İş Dünyası ve Sürdürülebilir Kalkınma Derneği Genel Sekreteri
Prof. Dr. M. Pinar Mengüç - Özyeğin Üniversitesi, Enerji, Çevre ve Ekonomi Merkezi Direktörü
Ergem Şenyuva - Climate Project Türkiye Temsilcisi
Cavit Vardarlılar - MESS Entegre Geri Kazanım ve Enerji, Çevre Projesi Genel Müdürü
Necla Zarakol - Zarakol İletişim Yönetim Kurulu Başkanı

Reklam Koordinatörü
Semra Akyüz semra@ekoIQ.com

Yazı Kurulu
Barış Gencer Baykan, Deniz Sözüdoğru

Redaksiyon
Nihan Bora

Katkıda Bulunanlar
Fırat Demir, Mutlu Dinçer, Eren Dönmez, Özgür Güvenç, Emrah Kurum

Üretim Sorumlusu
Ahmet Muhtar Sökücü

Abonelik
Neslihan Öztürk
Tel: (90) 216 - 412 72 13 Faks: (90) 216 - 521 10 64

Yayın Adresi:
BZD Yayın ve İletişim Hizmetleri San. ve Tic. Ltd. Şti.
Alemdağ Caddesi, Yanyol Sokak, No: 5 SBK İş Merkezi,
B Blok Kat: 3 Kısıklı - Üsküdar 34692 / İst.
Tel: (90) 216 - 412 72 13 Faks: (90) 216 - 521 10 64

Basım Yeri: Tor Ofset San. Tic. Ltd. Şti.
Hadımköy Yolu Akçaburgaz Mah. 4. Bölge 9. Cad. 116. Sokak
No: 2 Esenyurt - İSTANBUL
Tel: (90) 212 - 886 34 74 pbx

Dağıtım: Dünya Süper Dağıtım Tic. ve San. A.Ş.
Tel: 216 68119 67-68 Fax: 0216 680 39 73

Ayda bir yayınlanır. Yerel Süreli Yayın
ISSN 1309-441-6

www.ekoIQ.com

Kapak Fotoğrafı: UN Photo, Maria Elisa FRANCO

İÇİNDEKİLER

26 Kenara Çekil Pamuk, Kenevir Geliyor!

Müddeler olsun, “pamuk alternatifsizdir” tabusu nihayet yıkılıyor. 1930’larda siyasi ve ekonomik çıkar gruplarının kurbanı olan kenevirin çevresel etkileri de pamuktan çok daha az.

30 Patrick Holden: “Doğadan Kopunca Mutlu mu Olduk?”

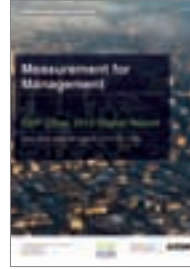
Hayatı boyunca çocukluk anılarını kovalayan Patrick Holden 1970’lerin ortalarından itibaren organik üretim üzerine çalışıyor. Sürdürülebilir Gıda Girişimi’nin kurucuları arasında da bulunan Holden, Heinrich Böll Vakfı’nın Yeşil Salon Toplantısı’nda bir konuşma yapmak için İstanbul’a geldi.

33 Dosya: Rio+20’nin Ardından İstedığımız Gelecek, İstersek Gelecek

Zirveden istenen sonuç çıkmadı ama sürdürülebilirliğe yönelik ilgi arttı. Rio’daki taahhütlerin kâğıt üstünde kalmaması için ise küresel bir kamuoyu oluşturmak gerekiyor.

46 “Sürdürülebilirlik Artık Bizim Kurum Kültürümüz”

Yarımı asrı deviren Soyak Holding’in İletişim Koordinatörü Fatma Çelenk uyarıyor: “Sürdürülebilirliği sadece bir trend olarak ele alamazsınız”.

50 CDP 2012 Kentler Raporu: Yönetmek için Ölçmek

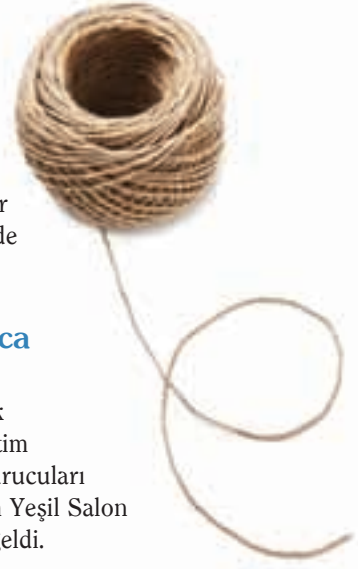
Carbon Disclosure Project (CDP) şimdi de kentlere el attı ve yerel yönetimlere karbon ve su tüketimlerini ve bu konulardaki faaliyetlerini açıklamaları çağrısında bulundu. Türkiye’den iki cevap geldi: İstanbul Belediyesi ve İzmir Urla’ya bağlı Kadıovacık Köyü...

56 Kadıovacık Karbonlarını Nasıl Saydamlaştırdı?

İzmir Urla’ya bağlı Kadıovacık Köyü’nün adının Sydney, Barcelona ve Tokyo gibi şehirlerle anılmasının sebebi CDP’ye karbon raporlaması yapmaya gönüllü olması.

58 “Mimar Sinan, Selimiye’yi Neden Taştan Yaptı?”

Dokuz Eylül Üniversitesi Mimarlık Bölümü’nden Yard. Doç. Dr. Nimet Öztank, doğal taş kullanımının yeşil binalar açısından son derece önemli olduğunu vurguluyor.

84

64 “Yalın Farkıyla Yeşile Yatırım Yapılabilir”

Yalın Düşünce'nin yaratıcılarından James Womack, “Yalın Düşünce size doğrudan yeşili getirmez ama bir sonraki adımda yeşil teknolojilere geçebilmenizi sağlar” diyor.

66 SPREAD der ki! Bize Yeni Bir Hayat Lazım

Avrupa'daki ekonomik kriz derinleşecek. Merkezi yapıların hantallığı hepten ortaya çıkacak ama müsterih olun vatandaş uyumayacak.

72 İnsanın Çevre Hakkından Doğanın Haklarına

Tam da yeni bir anayasa yazmanın eşiğindeyken “Doğanın Hakları”nı konuşmanın tam zamanı değil mi?

76 “Tüm Cihazlar ve İnsanlar Birbirleriyle Daha Çok İletişimde Olacak”

Siemens AG Yönetim Kurulu Üyesi ve Altyapılar&Şehirler Bölümü CEO'su Roland Busch EKOIQ'ya verdiği özel röportajda ikinci IT devriminin yaşandığını altını çiziyor.

82 “Bulut Örtüsü” İklim Değişikliğini Önlemiş!

Sürdürülebilirlik gurularından Andrew Winston şimdi de İklim değişikliği inkarcılarının önümüze sürdüğü yeni bir temcit pilavı olan “Bulut Örtüsü” yaklaşımını didikliyor.

84 Sürdürülebilir Kalkınma/ma ya da Konya

Bir topluluk nasıl göz göre göre kendi geleceğini yok eder. Sürdürülebilirlik literatürü hep bu sorunun cevabını arar. Biz bu sorunun cevabını Konya'da gözlerimizle gördük.

88 Dimyat'a Pirince Gidiyorsunuz!

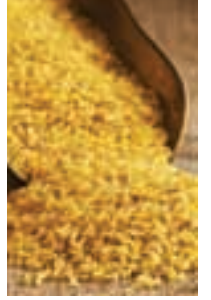
Greenpeace tarafından yapılan ankete göre tüketicilerin yüzde 83'ü, “Ambalajlı bir ürünün içinde GDO olduğunu bilsem almam” diyor. O halde, etikete GDO'lu olduğunu yazmamak, halkı kandırmak anlamına gelmiyor mu?

92 Çamların Gölgesinde Yeşil Bir Şehir: Curitiba

2010 yılında Dünya Sürdürülebilir Şehir Ödülü'nü kazanan Curitiba'yi, ünlü Reader's Digest dergisi Brezilya'nın en yaşanılabilir şehri seçti. Curitiba'nın bu başarısının altında 40 yılı aşkın bir emek var.

98 Bakanlığa Açık Mektup: Yok Sayılan Geleneksel Ürünlerimiz

Toprak Ana Organizasyonu sözcüsü Cem Birder, AB Uyum Paketi çerçevesinde Geleneksel Köy Ürünlerinin ciddi bir sekteye uğrama ihtimali olduğunu söylüyor.

104 Mutluluk, Korku ve Kurban Üçgeninde HASAT

Hasat, toprakta didinip duran milyonlarca insan için bir ölüm-kalım meselesidir. Kötü giden hasat, aç çocuklar demektir. Aç çocuklar da kaosa yol açabilir. Heyzen Ateş, William Golding'den Stephen King'e ve John Steinbeck'e uzanan bir çizginin izini sürüyor.

HER SAYIDA

6 Haberler Ankara'da “HES'e Dur”, AB'nin Yeni Organik Tarım Logosu, Murat Boz'dan Kuzey Kutbu Çağrısı...

81 Uygarca Çevre ve Doğa Koruma Baharı

107 Köşe Minderi Türkiye İçin Bir Senaryo Denemesi

108 Gözümüzden Kaçmayanlar Van Gölü'nün Suları Çekiliyor; Yalnız George Öldü...

112 Kitap Çocuklar, Yurttaşlık ve Çevre, EKOTASARIM-Ekolojik Tasarım Rehberi, Prens'in Konuşması: Gıdanın Geleceği Üzerine

Blue Life

Mavi gezegenimiz için...

MAVİ GEZEĞEN HEP MAVİ KALIR MI?

Gezegenimizde yaşamın sürdürülebilir olması için, kaynakları koruma sorumluluğunu üstleniyoruz. Bu sorumluluğumuzu, tüm süreçlerimize Blue Life felsefemizi yansıtarak yerine getiriyoruz.

Blue Life; Vitra, Artema ve Vitra Therm'den oluşan Eczacıbaşı Yapı Ürünleri Grubu markalarımızın üretim, tasarım ve yönetim süreçlerini kapsayan bir sürdürülebilirlik felsefesidir...

Bir üretim felsefesi olarak Blue Life

Blue Life; üretim sürecinde yenilenemeyen doğal kaynak tüketimini en aza indirmektir. Bunun için hammaddenin bilinçli kullanımına ve doğaya geri dönüşümünü sağlayan teknoloji yatırımlarına önem veriyoruz. Bu şekilde, doğal kaynakları koruma sorumluluğunu, üretim aşamasında da gözetiyoruz. Tesislerimizde çeşitli geri dönüşüm sistemleri geliştirerek hammadde ve enerji kullanımlarındaki kaybı en aza indiriyoruz. 2007 yılından

bu yana en uygun teknolojilerden yararlanarak, etkin atık su arıtma yöntemlerini kullanıyoruz. Seramik pişirimi sırasında gerçekleşen enerji kaybını en aza indirmek amacıyla tesislerimizin fırın ısıtılarında her yıl %15 enerji tasarrufu sağlıyoruz. Fabrikalarımızda atık kağıt geri kazanımı ve dönüşümüne yönelik gerçekleştirilen inovasyon çalışmalarını doğrultusunda ise her yıl kesimden kurtulan 17.178 ağaç, oksijen yaymaya devam ediyor.

Bir yönetim felsefesi olarak Blue Life

Blue Life; çalışanlarımızla, paydaşlarımızla ve toplumsal faaliyetlerimizde sürdürülebilirliği esas almaktır. Çalışanlarımıza su ve enerji tasarrufu eğitimleri veriyor, birlikte sürdürülebilirlik kavramının önemini vurgulayan projeler üretiyoruz. Beraber çalıştığımız kurum ve kuruluşların da sürdürülebilirlik konusundaki yaklaşımlarını önemsiyoruz. 2007 yılından bu yana gerçekleştirdiğimiz

Eczacıbaşı Hijyen Projesi kapsamında, Yatık İlköğretim Bölge Okulları'ndaki öğrencilere kişisel hijyen konusunda eğitimler veriyoruz. Okullardaki banyo ve tuvaletleri yenileyerek daha çağdaş, kaliteli ve sağlıklı yaşam koşulları sağlıyoruz.

Bu projelerimizin uluslararası ödüllere layık görülmesinden gurur duyuyoruz.

VitrA

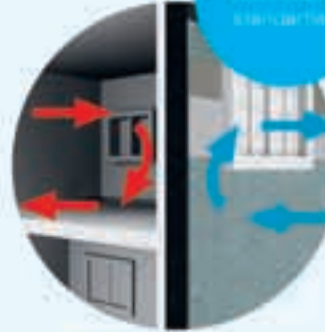
ARTEMA

Dünyanın en az su tüketen klozeti: 2,5/4 lt suyu

250 adet Vitra 2,5/4 lt klozet, 1 yılda 3 olimpik havuz dolduracak kadar su tasarrufu sağlar.

İki yalıtımlı Vitra Therm pencereler

Vitra Therm ile yalıtılmış bir binadaki yıllık enerji tasarrufu 103 ağaçın sağlayacağı faydaya eşittir.

İnce kare: Slimetric

Ağırlıkları %50 azaltılmış olan Vitra Slimetric karolar, ambalaj, uygulama ve enerji tasarrufunun yanı sıra seviyette de %33 tasarruf sağlar.

Suya sahip çıkan tasarım: Debi regülatörlü el duşu

Bir yılda, bir ailenin kullanacağı kadar suyu, iki ailenin kullanabilmesini sağlar.

Bir tasarım felsefesi olarak Blue Life

Blue Life; doğal kaynakları koruma sorumluluğunu, konutlar ve toplu kullanım alanları için sunduğumuz ürünlere de taşımaktır. Bu nedenle kişi başına düşen su tüketimini akıllı tasarımlarla en aza indirmek, tasarım felsefemizi oluşturuyor. Geliştirdiğimiz pisuvar, klozet ve armatürlerin kullanımının kazandırdığı yıllık su hacmi hane başına 190 tonu geçiyor. Bu, 190 ton suyun barajlarda kalması demek. Suyun barajlarda kalması aynı zamanda elektrik tüketiminde ve karbon salınımında önemli oranlarda tasarruf sağlanması anlamına geliyor. Bu kapsamda üretilen 2,5/4 lt klozet, dünyanın ilk Almanya LGA Enstitüsü onaylı klozettir.

Tüm bunları mavi gezegenimiz hep mavi kalsın diye yapıyoruz. Her an doğal kaynakları koruma sorumluluğuyla hareket ediyoruz. Çünkü; yaşamın sürdürülebilirliği aslında doğal kaynakların sürdürülebilirliği demek. Çünkü biliyoruz ki; daha iyi bir hayat için, yerine koymadan tüketmek tek yol değil.

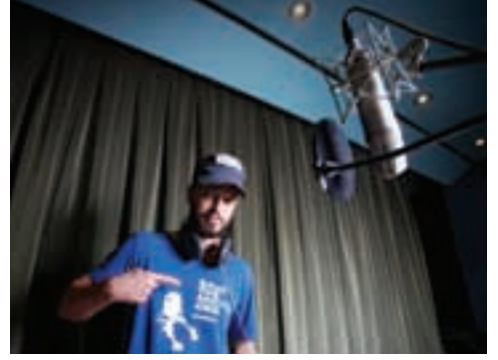

AB'nin Yeni Organik Tarım Logosu

1 Temmuz'dan itibaren, Yeni "Euro-Leaf" logosu, AB standartlarına uygun olarak üretilmiş bütün hazır ambalajlı organik gıda ürünlerinde zorunlu hale geldi. Organik ürünün üzerinde logo ile beraber üretildiği yer ve denetimini yapan kurumun adı da belirtilecek. Bölgesel, yöresel veya ulusal logolar ise ancak "Euro-Leaf" logosunun yanında yer alabilecek. Paketlenmemiş veya ithal ürünlerde logo zorunluluğu aranmayacak ancak ürünün üretim yerinin belirtilmesi gerekiyor. ABD ve AB üyesi olmayan diğer devletlerle imzalanan ikili anlaşmalara göre, ithal bir gıda ürününün kabul edilmesi, AB standartlarına yakın veya aynı standartlarda üretilmiş olmasına bağlı olacak. 1 Temmuz 2010'da tanıtımı yapılan "Euro-Leaf" logosu, ambalaj israfını önlemek için 2 yıllık bir geçiş dönemine tabi tutulmuştu. Eurobarometre kamuoyu yoklamasına göre, logo, 2010'da tanıtıldığı günden bu yana dörtte birlik bir tanınma oranına ulaştı. AB Tarım ve Kırsal Kalkınma Komisyon Üyesi **Dacian Cioloş** da; tüketicilere aldıkları organik ürünlerin AB'nin katı organik tarım standartlarına göre üretildiği konusunda güvence verecek, yaygın olarak kullanılan bir organik tarım sembolü oluşturma amacında olduklarını belirtti.

Murat Boz'dan Kuzey Kutbu Çağrısı

Lamı cimi yok, Kuzey Kutbu büyük bir hızla eriyor. Hatta gelen son habere göre Petermann Buzulu'ndan **Manhattan adasının iki kat büyüklüğünde** bir parça daha koptu. İki yılda iki kez gerçekleşmiş olan bu kopuşlar buzulların erime sürecinin hızlandığına dair korkuları perçinliyor. Öte yandan özellikle petrol şirketleri hâlâ sondaj çalışmaları için bölgede araştırmalar yapmaya devam ediyor. Sürdürülebilir olmayan balıkçılık faaliyetleri yüzünden denizdeki balık stokları da hızla tükeniyor. Bu yüzden uluslararası çevre örgütü Greenpeace "**Buzulları Kurtar**" (**Save the Arctic**) kampanyasına büyük bir hız verdi. Küresel kampanyaya **Radiohead** grubu destek verirken Türkiye ayağına ise ünlü şarkıcı Murat Boz arka çaaktı. Murat Boz kampanya sitesindeki açıklamasında şunları söylüyor: "Buzulların erimesi sadece kutup ayıları, balinalar ve bölgede yaşayan diğer canlıları değil, tüm dünyayı tehdit ediyor. Kuzey Kutbu'nun

erimesine dur demezsek, tek kaybeden kutup ayıları olmayacak. Yaşam hakkı kutsaldır ve bu sadece bizler için geçerli değil. Bu yüzden seni Greenpeace'in bu kampanyasına katılmaya davet ediyorum. Bu bölge, insanoğlunun hırsına ve mezalimine daha da açık hale gelmeden harekete geçmeli ve sesimizi yükseltmeliyiz. Bu öyle büyük bir fırsat ki, sonunda atılacak adımlarla kurtulan biz olacağız. Gel, hep birlikte Kuzey Kutbu'nu **kurtarılmış bölge** ilan edelim".

Ankara'da HES'e Dur!

Ankara'dan çevreyi ve çevrecileri sevindiren bir haber geldi. Ankara'nın Beypazarı ilçesine bağlı Uruş Beldesi ve Güdül ilçesine bağlı Tahtacı Örencik köyü sınırları içinde, Süvari Çayı

üzerine yapılmak istenen Dereli HES projesi ile ilgili olarak köy muhtarının açtığı davada projeye ret kararı çıktı. Kurulması planlanan HES'e karşı davayı açan Örencik Köyü muhtarı **Necati Duran**, "**Bizler yöre halkı olarak sonuna kadar mücadele edeceğiz. Suyumuzun, bahanesi her ne olursa olsun satılmasını istemiyoruz ve buna izin vermeyeceğiz**" dedi. Küçük Akbaba Koruma Projesi gibi birçok projeyi yerel halkla beraber gerçekleştiren Doğa Derneği'nin Genel Müdürü Engin Yılmaz ise "Planlanan 1500 baraj ve HES projesinin tüm canlı türlerinin ortak yaşamını ve kültürel mirasımızı tehdit ettiğini bir kez daha teyit eden bu kararın uygulanması için yerel halk ile birlikte süreci yakından takip edebileceklerini" vurguladı.

Hızlı trenler ekonomiyi geleceğe taşıyor.

Dünyada sayıları hızla artan hızlı trenlerde Siemens'in imza attığı projeler adeta uçaklarla yarışıyor. Saatte 400 kilometre hızın üzerine çıkabilen Siemens hızlı trenler Almanya'dan İspanya'ya, Rusya'dan Çin'e binlerce yolcuyla hızlı ve güvenli bir şekilde varış noktalarına ulaştırıyor...

Endüstrinin ve ekonominin gelişiminde ulaşım sistemlerinin etkisi yadsınmaz. Buharlı lokomotiflerle başlayan raylı sistemler şehir içlerinde elektrikli tramvaylar, şehirler arasıdaysa hızlı trenlerle günümüzde etkisini hissettiriyor. Demiryolu sistemlerinin yolculuğu ise günümüzde hızlı trenlerde kendini gösteriyor.

1981 yılından bu yana hızlı tren üretimi gerçekleştiren Siemens, bugün Almanya'dan İspanya'ya, Rusya'dan Çin'e binlerce yolcuyla hızlı ve güvenli bir şekilde varış

noktalarına ulaştırıyor. Almanya ve Çin'in can damarları olan endüstriyel bölgeleri birbirine bağlayan Siemens hızlı trenleri, bu ülkelerin dünyanın en güçlü ekonomileri arasındaki yerlerini korumasında da önemli bir rol üstleniyor. Belçika, Hollanda, İsviçre ve İspanya'da da kullanılan Siemens Velaro hızlı trenleri, saatte 400 kilometreyi aşan hızlarıyla Avrupa ülkeleri arasında kurulan raylı ağı sisteminin can damarı olarak çalışıyor.

Siemens, Türkiye'de yakın gelecekte kurulması hedeflenen hızlı tren altyapısına uluslararası tecrübesiyle

destek olmaya hazırlanıyor. Bugüne kadar İstanbul, Bursa, Gaziantep, Kayseri ve Konya gibi farklı şehirlerde şehir içi raylı ulaşım sistemlerine yönelik çalışmalarla adından söz ettiren Siemens, sahip olduğu teknolojiyi Türk endüstrisinin gelişimi için de kullanıyor.

Siemens'in tüm dünyada kendini kanıtlamış raylı sistemlere yönelik elektrik motoru ve teknolojik aksamları, Durmazlar ve Bursa Büyükşehir Belediyesi ile birlikte üretilen Türkiye'nin sertifikasyonu tamamlanmış ilk yerli tramvayı İpekböceği'nde kullanılıyor.

2012'nin En İyi Küresel Yeşil Markaları Hangileri?

Uluslararası marka danışmanlığı kuruluşu Interbrand'in hazırladığı 2012'nin En İyi Küresel Yeşil Markaları (Best Global Green Brands) listesi açıklandı. Listede başı, çevreci üretime yaptığı katkılarla **Toyota** çekerken, ikinciliğe **Johnson&Johnson**, üçüncülüğe ise **Honda** layık görüldü. Onları sırasıyla Volkswagen ve Hewlett-Packard izlerken geçen yıla göre büyük bir sıçrama yapan **Panasonic** tam dört sıra yükselerek altıncılığı elde etti. İlk 10'a giren diğer şirketler ise sırasıyla **Dell**, **Siemens**, **Danone** ve **BMW** oldular.

Ariston, İtalya'da Yeşil Marka Seçildi

Minimum enerji tüketimiyle maksimum konforu hedefleyen ürün ve sistemler üreten, termik konfor sektöründe lider markalarından Ariston, İtalya'nın en popüler ve saygın aylık dergilerinden **Panorama Economy** tarafından Coca-Cola, Philips, Unilever ve Peugeot firmaları ile birlikte **Green Brand/Yeşil Marka** seçildi. Ürün yelpazesi içerisinde akıllı kombi, kazan, su ısıtıcıları, entegre güneş sistemleri, ısı pompaları ve su ısıtıcıları barındıran Ariston Thermo, çevre dostu ürünlerini ve çevreci yaklaşımını teknolojiyle bir araya getirmeyi hedefliyor.

A+ Enerji Kalitesinde Ekstra Hijyen

Profilo'nun Dayanıklı Ev Aletleri serisi altında ürettiği yeni nesil Smart 6 çamaşır makineleri ekstra hijyen ve yıkama hızı gibi bir çamaşır makinesinde aranan özelliklerin yanında yüksek enerji tasarrufu sağlamasıyla da diğer makinelerin bir adım önüne geçiyor. A+ enerji sınıfındaki bu yeni nesil makineler enerji tasarrufunun yanı sıra hayvan

Akkon'un Yapı Ürünlerinin Çevre Duyarlılığı Belgelendi

Akkon Çelik, yapı ürünlerinin çevresel şartlara ve **ISO 14040 Yaşam Döngüsü Değerlendirmesi**'ne (Life Cycle Assessment, LCA) uygun olması nedeniyle Avrupa'daki çevre alanında saygın belgelerden birisi olan **Çevresel Ürün Beyanları (Environmental Product Declarations, EPD)** sertifikasını almaya hak kazandı. Bir yandan da Avrupa Birliği yasaları ve ihracat pazarı gerekliliklerine uyum sağlamayı amaçladığını açıklayan Akkon Çelik, aldığı bu belge ile Türkiye'de EPD belgesini kendi sektörü içinde elinde bulunduran tek şirket olmayı da başarmış oldu. Konuyla ilgili açıklama yapan Akkon Çelik A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı **Melih Şimşek**, "Firmamız, çevre alanında Avrupa'nın önemli belgelerinden olan EPD'yi alarak çevre bilincinin ileri düzeyde olduğunu kanıtlamış oldu" diyerek başarılarının önemini vurguladı.

kılı ve deterjan gibi kalıntıları yüzde 99'a kadar yok edebilen **HijyenPlus Teknolojisi** ile alerjik reaksiyonlara karşı da etkili bir çözüm sunuyor. Çevre dostu bu makinelerde ayrıca yüzde 65'e varan zaman tasarrufu seçeneği sunan JetPlus ve yüzde 50'ye varan enerji tasarrufu seçeneği sunan EkoPlus özellikleri de mevcut.

Renault ZOE: Elektrikle 1618 KM

Renault markasına ait olan ZOE modeli, seri üretilen elektrikli araçların 24 saatte kat ettiği uzun mesafe rekorunu kırdı. Fransa'da bulunan Aubevoye hız pistinde 24 saatte 363 tur yaparak 1618 km'ye ulaşan Zoe, kendine ait olan 1280 km'lik rekorunu yüzde 25 bir artışla geçmiş oldu. ZOE'nun rekor denemesinde, Caméléon adı verilen sistem sayesinde 30 dakikadan az bir sürede batarya kapasitesinin yüzde 80'inin şarj edilmesini sağlayan 43 kW'lık hızlı şarj seçeneğinden faydalandığı bildirildi. Deneme sırasında Aubevoye'dan, Cléon'dan, Sandouville'den, Flins'den, Douai'dan ve Grand Couronne'dan gelen 15 pilot dönüşümlü olarak şarj ve sürüş seansları için araçların direksiyonunda nöbet değiştirdiler. Araç toplamda, 24 saatte 18 kez hızlı şarj gerçekleştirmiş oldu. Renault'nun ZOE modeli Fransa'da 15 bin 700 eurodan başlayan fiyatlarla tüketicinin beğenisine sunuluyor.

faturaları seven serin evler

BASF'nin yüksek yalıtım kapasitesine sahip yapı çözümleri ve enerji tasarrufu sağlayan malzemeleri ile geleneksel yalıtım sistemlerine ve malzemelerine kıyasla çok daha tasarruflu şekilde serinleyebilirsiniz. Neopor® ve Elastopor® gibi BASF ürünlerini kullanan evler yaz aylarında daha serin kalarak enerji tasarrufu sağlar, enerji tasarrufu da faturaların azalmasını... Çünkü BASF'de biz kimya yaratıyoruz.
www.basf.com.tr

 BASF

The Chemical Company

Bir Fotoğrafla Denizlerin Umudu Olun

Türkiye'deki denizler ve türü tehlikeye giren canlılar hakkında farkındalık yaratmak amacıyla WWF-Türkiye tarafından bir fotoğraf yarışması düzenleniyor. Yalnızca sualtı fotoğraflarının değerlendirilmeye alındığı bu yarışmaya 20 Ağustos-2 Eylül tarihleri arasında kendi çektiğiniz bir sualtı fotoğrafıyla katılabiliyorsunuz. WWF-Türkiye'den yetkililerin yanı sıra deniz bilimi uzmanları, su altı fotoğrafçılığı ve profesyonel dalış yapanlardan oluşan bir jüri tarafından ön değerlendirilmesi yapılacak olan fotoğraf yarışması Kaş-Kekova Deniz Koruma Alanı Yönetim Planı Projesi'nin başında bulunan ve Şubat ayında talihsiz bir şekilde aramızdan ayrılan **Umut Tural**'ın adına gerçekleştiriliyor. Dereceye giren fotoğrafların ödüllendirileceği yarışmanın sonuçları, ön elemelerden geçen fotoğrafların halk tarafından oylanmasının ardından 24 Eylül'de WWF-Türkiye'nin kendi sitesinde açıklanacak.

AB Çevre Ödülleri'nin Sahipleri TAI-TUSAŞ, Kros Teknoloji ve Tofaş

Sürdürülebilir şirketlerin başarılarını takdir etmek amacıyla Avrupa Komisyonu tarafından iki yılda bir düzenlenen **Sürdürülebilirlik**

için İnovasyon-AB Çevre Ödülleri Türkiye Programı'nın sahipleri belli oldu. İstanbul Hyatt Regency Otel'de 18 Temmuz'da düzenlenen törende, Süreç kategorisinde, TAI-TUSAŞ - Türk Havacılık ve Uzay San. A.Ş.; Ürün kategorisinde Kros Teknolojik Ürünler A.Ş. ve Yönetim kategorisinde ise TOFAŞ Türk Otomobil Fab. A.Ş. ödüllerini aldı.

REC Türkiye ve TÜSİAD'ın ev sahipliğinde düzenlenen ödül törenine, AB Bakanı ve başmüzakereci Egemen Bağış, AB Türkiye Delegasyonu Başkanı Büyükelçi Jean Maurice Ripert ve TÜSİAD YK üyesi, Şirket İşleri Komisyonu Başkanı Cansen Başaran ve çok sayıda davetli katıldı. Süreç kategorisinde, tesislerindeki proseslerde kullanılan toksik ve kanserojen krom (+6) ve krom içeren atıkların azaltılmasını sağladığı

uygulama ile birincilik ödülünü TAI-TUSAŞ -Türk Havacılık ve Uzay San. A.Ş. alırken diğer finalist de döküm atölyesi talaş geri kazanımına

yönelik projesiyle **Eczacıbaşı Yapı Gereçleri Artema Armatür Grubu** oldu. Ürün kategorisinde tıbbi sıvı atıkların zararsız hale getirilmesine yönelik inovatif cihazı **NEUTRALAB** ile Antalya merkezli KOBİ, **Kros Teknolojik Ürünler A.Ş.**'nin alması sevindiriciydi. Ürün kategorisinde diğer finalist ise yüksek miktarda atığı başka bir maddeye dönüştürerek ortaya yeni bir kompozit ürün koyan **AGT Ağaç San. Ve Tic. A.Ş.** oldu.

Yarışmada Yönetim kategorisinde "7 Adımda Yalın ve Proaktif Çevre Yönetimi" projesiyle birinciliği elde eden Tofaş TOFAŞ Türk Otomobil Fab. A.Ş.'nin yanı sıra **Akbank, Bosch Sanayi ve Ticaret A.Ş. ve Coca Cola İçecek A.Ş.** de finalistler arasında yerlerini aldılar. Yarışmanın birincileri firmalar Türkiye'yi Avrupa Birliği Çevre Ödülleri yarışmasında temsil edecekler.

Balıklarla Birlikte Atıkları da Yiyormuşuz!

Denizlerdeki atıklar, zamanla dalgalar, su ve güneşin etkisiyle küçük parçalara ayrılıyor. Sonra daha da küçük parçalara... Balıkların yediği bu küçük atık parçaları en sonunda insan vücuduna ulaşıyor. Sorunun çözümü ise atıklardan arındırılmış temiz denizler yaratmaktan geçiyor. Denizlerdeki atıkların akıntıları birliğinde bir ülkeden diğerine gittiğini belirten **WFO (Waste Free Oceans) Türkiye, Ortadoğu ve Afrika Başkanı Yavuz Eroğlu**, "Tek başına bir ülkenin kendi kıyısını temizlemesi ve temiz tutması yeterli değil. Türkiye

denizlerindeki atıkların yüzde 53'ü dış kaynaklı. Özellikle tüm Akdeniz Havzasını, Nil Nehri'ni, Kongo Nehri'ni, Fırat ve Dicle nehirlerini bu anlamda çok önemli çalışma alanları olarak görüyoruz. Deniz kıyısındaki katı atık gömme tesisleri ile mücadelemiz de sürecek.

Lübnan Sayda Limanı'ndaki atık sorunu içler acısı. Deniz kenarında dev bir çöp dağı oluşmuş durumda. Şehrin tüm çöprü burada depolanıyor ve dalgalarla birlikte denize ulaşan çöpler Türkiye'nin Akdeniz kıyılarını kirletiyor" şeklinde konuştu.

“Soyaklıyız duyarlıyız.”

Yönetim kurulumuzdan mimarlarımıza, planlamacılarımızdan mühendislerimize, teknik ekiplerimizden idari ekiplerimize bütün şirketlerimizdeki bütün Soyaklılar, ‘insana duyarlı olmak, dünyanın geleceğine duyarlı olmaktır’ ilkesine tam bağlı olarak çalışırız.

Su tasarrufu konusunda örnek bir çalışma olan “Geleceğe Bir Damla Sakla” projemizle, gençleri çevreye duyarlı olmaya ve spora yönlendiren, “Bugün Aslında Yarındır” projemizle, holdiing binamızın yeşil dönüşümüyle, karbon ayak izi ölçümü konusundaki çalışmalarımızla gurur duyarız.

Soyaklıyız duyarlıyız.
Ne mutlu bize.

YEÇEP'ler Öncü Rol Oynayacaklar!

Bölgesel Çevre Merkezi (REC) Türkiye, temel yararlanıcısı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı olan Çevre Alanında Kapasite Geliştirme Projesi kapsamında, "Yerel Çevre Eylem Planları (YEÇEP) ve Avrupa Birliği (AB) Uyum Sürecinde Çevresel Yatırımların Finansmanı" semineri 64 kişinin katılımıyla 27 Haziran'da Ankara'da gerçekleşti. Toplantı katılımcılarının ortak görüşü, YEÇEP'lerin, çalışmanın yapıldığı 'yöreye özgü' politika oluşturmayla başlayan ve yatırımlara kadar giden çevre yönetim sürecinde öncü bir araç olduğu ve YEÇEP çalışmalarının ülke geneline yayılması konusunda çalışmalara başlanması gerektiği yönünde oldu.

Ekolojik Sosyal Girişimcilik Dersleri Başlıyor

İstanbul Bilgi Üniversitesi ve **Buğday Ekolojik Yaşamı Destekleme Derneği** tarafından düzenlenen Yaz Okulu 11 Ağustos'ta ilk derslerine başlıyor. 17 Ağustos'a kadar devam edecek olan kurslar derneğin Çamtepe Ekolojik Yaşam Merkezi'nde gerçekleştiriliyor. "Ekolojik Sosyal Girişimcilik" adıyla düzenlenecek yaz okuluna katılacak öğrencilerin insan faaliyetleri ile yeryüzünün sorunları arasındaki ilişkiyi anlamaları, sosyal sorumluluk ile sosyal girişimcilik hakkında bilgi edinmeleri ve bu konularda farkındalık sahibi olmaları hedefleniyor. 7 gün boyunca devam edecek etkinlik toplam 36 saat dersten oluşurken, derslerin değerlendirilmesinde etkinlik izlenim ve raporları, küçük sınavlar, proje önerisi çalışması ve aktif katılım gibi kıstaslar göz önüne alınacak.

Türkiye'nin ilk "LEED Gold" Sertifikalı Otelinde Vitra Ürünleri

Vitra'nın çevre dostu ürünleriyle donatılan Hilton Garden Inn Istanbul Golden Horn Oteli Projesi, ABD'den "LEED® Gold" sertifikası almaya hak kazandı. Dünyada sadece 15 projeye verilen sertifika; bina tasarımlarında çevresel sürdürülebilirliği ve özellikle enerji verimliliğini ödüllendiriyor. Türkiye'nin ilk LEED® Gold sertifikalı otelinde, Vitra'nın enerji ve doğal

kaynakların tasarruflu kullanımına yönelik "Blue Life" anlayışı doğrultusunda geliştirdiği; 2.5/4 lt'lik gömme rezervuarları, susuz pisuvarları ve asma klozetleri kullanıldı. ERKE Tasarım danışmanlığında hayata geçirilen proje; LEED® Gold sertifikasını, su tüketiminden güneş enerjisinin kullanımına, yapının malzemelerine ve iç mekan kalitesine kadar birçok unsurun değerlendirilmesiyle aldı.

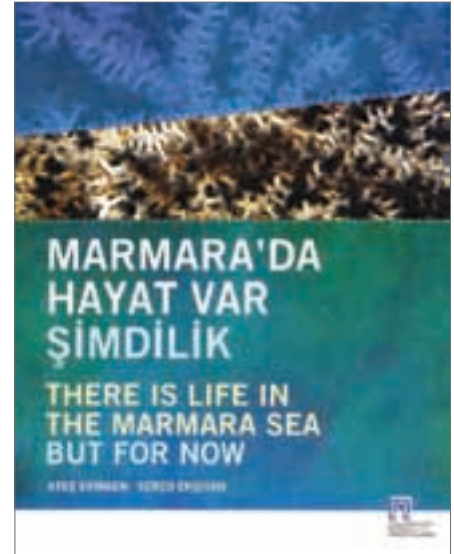

Çevreci Poşette Coca-Cola Keyfi

Bazı Orta Amerika ülkelerinde Coca-Cola, cam yahut plastik şişe yerine çevre dostu ve toprakta çözünebilir fermuarlı poşetlerde servis edilmeye başlandı. El Salvador'da başlayan ve kısa süre içinde çoğu Güney Amerika ülkesine yayılan trendin bu denli popüler olmasında toprakta çözünebilir poşetlerin cam ve diğer plastiklere göre daha ucuz olmasının ve son zamanlarda Coca-Cola şirketinin üzerinde yapılan çevre duyarlılığı oluşturma çalışmalarının büyük payı var. Coca-Cola'nın alışıldık şişe şeklindeki tasarımına sadık kalınarak geliştirilen bu ürünün Güney Amerika'daki ülkeler dışında uygulanabilir olup olmayacağı ise merak konusu. Kimileri çevreye duyarlı insanların bu uygulamayı destekleyeceğini söylüyorsa da diğerlerine göre geleneksel Coca-Cola içicileri bu yeni tasarımı hiç de kolay benimsemeyecek.

UPM'den "Marmara"ya Destek

Geçtiğimiz sayıda ayrıntılı olarak tanıttığımız, "Marmara'da hayat var, şimdilik" sergisinin kitabı UPM'nin kâğıt desteğiyle basıldı. UPM Türkiye Genel Müdürü Gülay Akkuş, verdikleri destekle ilgili olarak "UPM ailesi kültür ve sanatın Türkiye'de ilerlemesine çok önem veriyor. Bu nedenle hem İstanbul'daki hassas bir çevre sorununa dikkat çeken hem de estetik açıdan Marmara'nın en güzel halini bizlere sunan bu kitap projesine destek vermekten dolayı mutluluk duyuyoruz" dedi.

Bizim Sorumluluğumuz

İlkelerimiz, Çevremiz,
İnsanımız, Geleceğimiz

Akçansa, sürdürülebilir geleceğe ışık tutuyor...

Geçtiğimiz yıl, çimento sektöründe bir ilke imza atarak, Küresel Raporlama Girişimi (GRI) ilkelerine uygun olarak B seviyesinde hazırlanan ve bu seviyede onaylanan ilk Sürdürülebilirlik Raporu'nu yayımlayan Akçansa, 2010 - 2011 faaliyetlerinin yer aldığı ikinci Sürdürülebilirlik Raporu'nu da yayımladı.

Akçansa, kurumsal sorumlulukları doğrultusunda, çevreye, insana ve geleceğe yönelik gerçekleştirdiği tüm faaliyetlerini şeffaf bir şekilde bu rapor ile paylaşıyor.

Türkan Şoray da Yunusları Destekliyor

Türkiye'deki parklarda gösteri amacıyla hapsedilen yunusların özgürleştirilip doğaya salınması için uğraşan Yunuslara Özgürlük Platformu'nun başlattığı imza kampanyasına ünlülerden destek yağıyor. Bu konuda öncü olmak isteyen Özge Özder, Ayça Varlıer ve Aslı Tandoğan gibi isimler, sanat camiasından "Yunuslara Özgürlük Platformu" için ıslak imza toplamaya başladılar. Türkiye'deki yunus parklarına yenilerinin eklenmesini durdurmayı ve var olanların kapanmasını sağlamayı amaçlayan projeye destek veren ünlüler arasında **Türkan Şoray, Kadir İnanır, Jülide Kural, Uğur Polat, Erdal Beşikçioğlu ve Levent Üzümcü** gibi isimler yer alırken, ilerleyen günlerde daha fazla ismin projeye katılıp destek vermesi bekleniyor. Siz de yunusların özgürleşmesine destek olmak istiyorsanız www.yunuslaraozgurluk.com sitesindeki metni imzalayabilirsiniz.

Tarkan Burdur Gölü'nden Sesleniyor

Geçtiğimiz yıl Hasankeyf'in yok olmasına yönelik kampanyaya destek veren ve "Entelköy Efeköy'e Karşı" filminde Aşık Veysel'e ait Kara Toprak türküsünü seslendiren megastar Tarkan çevre duyarlılığına yönelik eylemlerde yer almaya devam ediyor. Tarkan bu sefer de Doğa Derneği'nin Burdur Gölü'yle ilgili "Göl Yoksa, Burdur da Yok" başlıklı kampanyasına destek veriyor.

Tarkan Burdur Gölü'yle ilgili yaptığı açıklamada: "Bu muhteşem güzelliğin yok olma sürecinde olduğunu bilmek büyük bir üzüntü ve acı veriyor. Karşılığı ne olursa olsun Burdur Gölü'nün yok olmasına izin verilmemeli. Bu nedenle hep birlikte gölün korunması için ne gerekiyorsa yapılmalı. Bir araya gelir ve birlikte hareket edersek bu sorunun üstesinden gelebiliriz. Çiftçisinden, öğretmenlerine kadar hepimiz ortak geleceğimiz için bunu yapmak zorundayız. Tüm Burdurluları ortak mirasımız olan Burdur Gölü'nün geleceği için harekete geçmeye devam ediyorum" diyor

Doğa Derneği Başkanı Güven Eken de yaptığı açıklamada Burdur Gölü'nün bugüne kadar üçte birinin kurduğunu belirterek gerekli önlemler alınmazsa 2040 yılına kadar

Burdur Gölü'nü kaybetme riskiyle karşı karşıya olduğumuzu vurguladı. **Burdur Belediye Başkanı Sebahattin Akkaya** ise Burdur Gölü'nün kurumaması için Doğa Derneği öncülüğünde verilen mücadelenin tüm Burdur halkı tarafından birlik ve beraberlik içinde sahiplenilmesi gerektiğinin altını çizerek, Burdur Gölü'nün Burdur'un da geleceği olduğunu vurguladı. Doğa Derneği, Burdur Gölü sulak alan yönetim planının gölün havzadaki tüm kaynaklarını içerecek şekilde genişlemesini talep ediyor.

Pelikan'dan Sağlığa ve Doğaya Dost Kartuşlar

173 yıllık deneyimiyle sektörünün öncülerinden biri olan Pelikan, piyasadaki tüm yazıcı modellerine uyumlu kartuşlarıyla adından sıkça söz ettiriyor. Pelikan kartuşlarında bizim ilğimizi çeken konu ise sağlık ve çevreye olan duyarlılık ilişkisi. Ürettiği kartuşlarda kanserojen hiçbir

kimyasal içermeyen Pelikan markası, bu özelliğini elinde bulundurduğu LGA kalite sertifikası ile de destekliyor. Ayrıca

Pelikan marka kartuş ve tonerlerin, benzol ve styrol gibi kimyasal kontrolleri yapıldıktan sonra piyasaya sunulduğu da açıklandı.

ORGANİK Elma Suyu

- ✓ Organik hammaddelerden üretilmiştir
- ✓ Düşük asitli elmalar özenle seçilerek ambalajlanmıştır

HiPP

Yaşamdaki en değerli varlık için.

"Hepimiz için, sağlıklı ve sıhhatli bir çevre önemli bir değerdir. Bu değer çocukların doğal gelişimi söz konusu ise daha da önem kazanır. Gelecek nesil adına verilebilecek en iyi hediye, sahip olduğumuz doğayı geleceğe taşımak için elimizden geleni yapmaktır."

Claus Hipp

www.hipp.com.tr

Verimlilikte Kazanımlar Beklentinin Çok Ötesinde!

İnşaat Malzemesi Sanayicileri Derneği (İMSAD), Binalarda Enerji Verimliliği Çalışmalarını Avrupa Sürdürülebilir Enerji Haftası kapsamında Brüksel'e taşıdı. 20-21 Haziran tarihlerinde EUbuild EE Projesi kapsamında bir dizi çalıştay ve toplantı gerçekleştiren İMSAD'ın Avrupa Parlamentosu'nda düzenlediği toplantıya Avrupalı parlamenterlerin yanı sıra Avrupa ve Türkiye'den de çok sayıda özel sektör ve kamu yetkilisi katıldı. Parlamento'daki toplantının açılışını **yapan İMSAD Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Bılmaç**, "Artık Türkiye ve Balkan ülkeleri de sürdürülebilir enerjiye odaklanmıştır. EUbuild projeleri ise artık konunun sürdürülebilir markası haline gelmiştir. İMSAD'ın bu liderliğinden dolayı gururluyuz. AB'nin yüzde 50, Türkiye'nin yüzde 75 ve Balkan ortaklarımızın ise neredeyse yüzde 100 dışa bağımlı olduğu enerjiyi savurma lüksümüz bulunmuyor. Enerji verimliliği çok taraflı ve kompleks bir konu. Bu konunun ülkelerimizde tek elden güçlü ve bağımsız yeni bir Ajans-Merkez tarafından yürütülmesini istiyoruz. Yeni finansman modelleri ve yeni teşvikler toplam enerjinin yüzde 40'ının tüketildiği binalar için kaçınılmazdır. 2020 yılında yüzde 20 daha az enerji hedefine de ancak akılcı adımlarla ulaşabiliriz" dedi. Avrupa Parlamentosu'ndaki toplantının sonunda hazırlanan 'Binalarda Enerji Verimliliği Finansmanında Öncelikli 5 Eylemi Açıkıyoruz: Tasarla- Uygulayarak Öğren-İşlet-izle ve Sonuçta Kazanç Beklenenin Çok Üstünde' başlıklı manifesto; Türkiye, Arnavutluk, AB, Bosna Hersek, Makedonya, Karadağ, Sırbistan ülke yetkilileri tarafından törenle imzalandı.

IBM ile Kuzey Amerika'nın Atıksız İlk Şehri

Şu ana kadar şehirlerde yürütülen geri dönüşüm programlarını bir adım öteye taşıyan IBM, 2020 yılına kadar San Francisco'nun atık üretimini sınırlamayı hedefliyor. Katı atık sahalarındaki çöp miktarını azaltmaya devam etmek için hayata geçirilen bu projede şehrin kaynak geri kazanım şirketi **Recology** ile işbirliği yapılıyor. IBM'in Akıllı Bilişim yaklaşımını benimseyen Recology büyük verileri yönetecek ve bilgilerden elde

edilen tespitler doğrultusunda şehrin farklı bölgeleri için en etkili geri dönüşüm programlarını belirleyebilecek. Recology'nin San Francisco'daki müşterileri, "akıllı geri dönüşüm" yaklaşımıyla 2000 yılında 730 bin ton olan çöp miktarını 2011'de 367 bin 300 tona indirerek katı atık sahalarına gönderilen çöp miktarını yüzde 49,7 oranında azaltmayı başarmışlardı. Bakalım San Francisco halkı sıfır atığa ne zaman ulaşacak?

"SOLAIR" Güneş Enerjisiyle Evinizi Isıtacak

Bu aralar sıcaklarla başımız dertte ama mevsim dönecek bu sefer de soğuktan şikâyet edeceğiz. İşte, Form Endüstri Tesisleri San. A.Ş'nin **SOLAIR sıcak hava paneli**, bu konuda size yardım edebilir, hem de hiç karbondioksit salımına neden olmadan. Peki, SOLAIR nasıl çalışıyor? Solair sıcak hava paneli, kapalı mekanlardaki havayı alıp içindeki kanallardan geçirirken, üzerine vuran güneş sayesinde havayı ısıtıyor ve bu ısınan havayı tekrar ısıtma amaçlı olarak odaya veriyor. Bunu yaparken çalışan küçük fan enerjisi de güneşten fotovoltaik panel aracılığıyla elde ediliyor.

SOLAIR sıcak hava panelinin; villalar, tatil köyleri, dağ ve yayla evleri, restoranlar, ofisler, fabrikalar, okullar, spor tesisleri, depolar, kurutma tesisleri, spor tesisleri, düğün salonları, seralar ve tavuk çiftlikleri gibi birçok alanda kullanılabileceğini de belirtelim. Ayrıca kış boyunca kapalı kalan yazlık evlerde nem ve küf oluşumunu önlemek ve mekandaki iç havayı temizlemek gibi artıları da cabası...

AVRUPA KALİTE BÜYÜK ÖDÜLÜ BİLİM İLAÇ'IN!

BİZİM GURURUMUZ TÜRKİYE'NİN GURURU!

Bilim İlaç, **Avrupa Kalite Ödülü**'nü alan ilk ilaç firması oldu. Avrupa'da 2008 yılından sonra hiçbir firmanın alamadığı bu büyük ödülü almakla yetinmeyen Bilim İlaç, ayrıca Avrupa'da bir ilke ve rekora daha imza atarak; "Müşteriler İçin Değer Katma", "Süreçlerle Yönetim", "Vizyoner, Esin Veren ve Bütünsel Liderlik", "Dengeli Sonuçlar Gerçekleştirme" kategorilerinde **dört ayrı başarı ödülüne** birden layık görülen ilk firma olmayı başardı.

www.bilimilac.com.tr

facebook.com/Bilimilac

twitter.com/bilimilac

Avrupa Birliği'nde Yenilenebilir Enerji Kullanımı Arttı

Avrupa Birliği resmi İstatistik Ofisi Eurostat tarafından açıklanan verilere göre, 2010 yılında yenilenebilir kaynaklardan elde edilen enerjinin toplam enerji tüketimindeki payı yüzde 12,4'e yükseldi. Bilindiği üzere bu oran, 2009 yılında yüzde 11,7, 2008 yılında ise yüzde 10,8 olarak açıklanmıştı.

Toplam enerji tüketiminde yenilenebilir kaynaklardan elde edilen enerjinin oranının en yüksek olduğu üye devlet yüzde 47,9 ile İsveç olurken, İsveç'i yüzde 32,6 ile Letonya, yüzde 32,2 ile Finlandiya ve yüzde 30,1 ile Avusturya izledi. Yenilenebilir kaynaklardan elde edilen enerjinin toplam enerji tüketimindeki payının en az olduğu üye devletler ise Malta (yüzde 0,4), Lüksemburg (yüzde 2,8), İngiltere (yüzde 3,2) ve Hollanda (yüzde 3,8) oldu. Bilindiği üzere, yenilenebilir enerjiye ilişkin 2009 yılında yürürlüğe giren yönerge her üye devlet için yenilenebilir enerji kullanımı hedeflerini belirliyor. Böylece, 2020 yılında AB çapında nihai enerji tüketiminde yenilenebilir kaynaklardan elde edilen enerjinin payının yüzde 20'ye erişmesi amaçlanıyor.

Bosch Çevre Kulübü, Pastasını Üflledi

Doğa dostu teknolojilerinin yanı sıra çevre ve eğitim odaklı sosyal sorumluluk çalışmalarıyla doğal kaynaklarımızı koruyan ve sürdürülebilir bir yaşamı destekleyen Bosch Ev Aletleri'nin çevre bilincine sahip nesiller yetiştirilmesine daha çok katkı sağlamak hedefiyle hizmete açtığı Bosch Çevre Kulübü web sitesi, birinci yaşını, 16 Haziran'da Bahar Country'de, çok özel bir doğum günü etkinliğiyle kutladı.

Sitenin Minikleri, Yıldızları ve aileleri ile birlikte 100 kişinin üzerinde bir katılımı gerçekleşen kutlamada, davetliler, hafıza oyunu, bayrak yarışı, zıpzıp, ev boyama gibi birbirinden keyifli ve sürprizli aktivitelere katıldı, eğlenceyi doyasıya yaşadı. Saksılara çiçek eken katılımcılar çevre ağacına da yapraklı oluşturan çevreci dileklerini astılar.

Demirdöküm-İTÜ Güneş Teknesi, Dünya Şampiyonu

İstanbul Teknik Üniversitesi Gemi İnşaatı ve Deniz Bilimleri Fakültesi'nde 2004'te kurulan DemirDöküm İ.T.Ü Güneş Teknesi Takımı, 13-17 Haziran 2012 tarihinde ABD'nin Iowa eyaletinde bu yıl 18.'si düzenlenen, ABD'de "enerjisini sadece güneşten alan tekneler" in yarıştığı Solar Splash yarışlarında "Dünya Şampiyonu" olmayı başardı.

ABD'li 22 takım arasından dünya şampiyonu olmayı başaran DemirDöküm İTÜ Güneş Teknesi Takımı aynı zamanda, "Sıralama Etapı" ve "Manevra Etapı"nda birincilik, "Teknik Rapor ve Sunum" dalında

Asus Zararlıları Azalttı, Ödülü Kaptı

Dünyaca ünlü bilgisayar şirketi Asus, ECQ Zararlı Madde İşleme Yönetimi (Hazardous Substance Process Management) (IECQ HSPM) sertifikasındaki ölçütlere gösterdiği uyumluluk dolayısıyla ödüle layık görüldü.

Şirketlerin zararlı maddeler ile elektrik ve elektronik donanımların imhasına yönelik sınırlamaları belirleyen Avrupa Birliği RoHS gayeleri ve WEEE yönergelerine uyma taahhüdünü gösteren bir belge olan IECQ HSPM sertifikası ile ödüllendirilen Asus, bilgisayar şirketleri içerisinde bu başarıyı gösteren ilk şirket oldu. Alınan ödül üzerine konuşan, şirketin Kalite Müdürü Frank Lin, "Asus olarak çabamızın böylesi takdir görmesi gelecek nesillere daha yeşil bir çevre bırakma konusunda bizleri daha kararlı ve daha güçlü hissettiriyor" diyerek ödülün şirket için önemine değindi.

ikincilik "Sprint Etapı"nda üçüncülük ve tasarımda mükemmellik ödülleri aldı. DemirDöküm İTÜ Güneş Teknesi Takımı, Solar Splash'ta 2007'de dünya üçüncüsü, 2008'de de dünya ikincisi olmuştu.

www.batulogistics.com

BATU LOGISTICS

444 BATU
2288

İşimize gösterdiğimiz **özen**
geleceğe verdiğimiz **önem**

10
year

TURKEY MAIN OFFICE

Basın Ekspres Yolu, Cemal Ulusoy Caddesi Enco 2 Plaza, No: 57 K: 3
34197 Yenibosna-İSTANBUL

Tel: +90 212 444 28 28 - Fax: +90 212 438 58 30

E-mail: info@batulogistics.com - Web: www.batulogistics.com

Arçelik'e Çifte Ödül

San-Diego merkezli Amerikan İletişim Profesyoneller Ligi (LACP) tarafından her yıl uluslararası platformda düzenlenen yarışmada, Arçelik A.Ş., gerçekleştirdiği faaliyetler ve Sürdürülebilirlik Raporları kategorilerinde "Altın Ödüller" in sahibi oldu. Bu yıl 24 ülkeden, farklı sektörlerden dünyanın önde gelen 5500'ü aşkın şirketinin faaliyet raporları, "İlk İzlenim, Rapor Kapağı, Hissedarlara Mektup, Rapor Anlatım Dili, Rapor Finansalları, Yaratıcılık, Mesaj Açıklığı ve Bilgi Erişimi" kriterleri dikkate alınarak değerlendirildi. Arçelik A.Ş.'nin; **Duayen Creative Ajansı** işbirliği ile hazırladığı 2011 yılı Faaliyet Raporu, dayanıklı tüketim sektöründe 'Altın Ödül' de dahil olmak üzere, beş ödüle birden layık görüldü. Arçelik'in ödül aldığı kategoriler arasında "Avrupa, Ortadoğu ve Afrika Bölgesinin En İyi 50 Sürdürülebilirlik Raporu" ve "2011'in En İyi 25 Sürdürülebilirlik Raporu" gibi başlıklar da sayılıyor.

Bebeklere Hipp Güneş Kremi

Avrupa'nın en büyük organik markalarından biri olan Hipp'in bebeklerin kullanımına yönelik tasarlanmış olan Babysant, Türkiye pazarında da satışa sunuldu. Hipp'in hem 50 faktörlük koruma kremi, hem de güneş sonrası sütü suya dayanıklı ve sürüldükten sonra cilt yüzeyinde beyaz tabaka bırakmıyor. Vücut dışında hem yüz hem de eller için de rahatça kullanılabilen Hipp'in güneş ürünleri, hiçbir alerjen, koruyucu ya da paraben içermiyor. Yüzme sonrası ve gün içerisinde aralıklarla tekrarlanarak kullanılması önerilen güneş koruma ürünleri, tam 260 kalite kontrol testinden geçtikten sonra satışa sunuluyor.

Permakültür Konferansı İstanbul'daydı

Akdeniz Bölgesel Permakültür Konferansı 14 Temmuz'da İstanbul'da toplandı. Türkiye Permakültür Araştırma Enstitüsü tarafından, İstanbul'da ilk kez gerçekleştirilen bu konferansın ana teması ise toprak. "Permakültür, Akdeniz Gıda Ormanı ve Marmariç Deneyimi" başlıklı sunumuyla toplantıda ilk sözü Türkiye Permakültür Araştırma Enstitüsü Direktörü **Mustafa Bakır** aldı. Konuşması sırasında Permakültür hakkında genel bir bilgilendirmede bulunan Mustafa Bakır daha sonra "Kendimizi beslemek için yaptığımız tarımın bizi yok edeceğini, bu yüzden de planlı bir şekilde bu geleneksel yöntemi terk etmemiz gerektiğini" vurguladı.

Bakır'dan sonra sözü alan Permakültür Araştırma Enstitüsü Ortak Tasarımcısı **Rhamis Kent** ise "Küresel çapta toprak rehabilitasyonu için yatırım fırsatları ve ekosistem onarımı" başlıklı sunumuyla tarımda kullanılması mümkün olmayan dağlık

alanların çeşitli iyileştirmeler yapıldıktan sonra tarıma nasıl elverişli hale geldiğini çeşitli örneklerle açıkladı. Kent ayrıca, "Çevresi olmayan ekonomiler yoktur fakat ekonomisi olmayan çevreler vardır" diyerek "**Varlık yapıcı olmak için yıkıcı olmak zorunda mıyız?**" sorusuyla dinleyicileri özeleştiri yapmaya davet etti.

"Şehirdeki yeşil anlayışı ve şehir fırsatları" başlıklı bir sunum yapan **Permablitz İstanbul Koordinatörü Deniz Üçok** ise konuşmasında, kısıtlı alanlarda ne şekilde tarımsal faaliyetler yapılabileceği hakkında örnek uygulamalara yer verdi.

Son oturuma konuk olan **The Balkan Ecology Project temsilcisi Mihail Kossev** ise etkinliğin en renkli sunumlarından birini yaptı. "Kurak iklimde göletler ve suya dayalı yaşam" adlı sunumunu yapmadan önce sahneye gitarıyla çıkan Kossev, göletlerin işlevleri ve yapımı hakkında bilgi vererek daha önce çeşitli yerlerde gerçekleştirdiği deneyimlerini dinleyicilerle paylaştı.

DÜNYAYA
gözetim
DÜNYADA
gözetim

Arçelik A.Ş.
2010
Sürdürülebilirlik Raporu

UMUT TURAL ANISINA

Denizlerin Umudu su altı fotoğraf yarışması

WWF-Türkiye; denizlerimizin korunması ve azalan türler konusunda farkındalık yaratılması amacıyla sualtı fotoğraf yarışması düzenliyor. Yarışmaya katılarak, derin maviliklerdeki canlılığı keşfedin, paylaşın, koruma çalışmalarımıza destek olun.

1.lik ödülü

Suunto D4i dalış bilgisayarı

2.lik ödülü

Aqualung Balance yelek

3.lük ödülü

Suunto Zoop dalış bilgisayarı

YARIŞMA TAKVİMİ

Fotoğraf yüklemelerinin başlangıcı	: 20 Ağustos 2012
Yarışmaya en son katılım tarihi	: 02 Eylül 2012
Ön eleme - Jüri değerlendirilmesi	: 03 Eylül - 10 Eylül 2012
Site üzerinden halk oylaması	: 10 - 24 Eylül 2012*

* Sonuçlar www.denizlerinumudu.org üzerinden 24 Eylül 2012 tarihi itibarıyla takip edilebilir.

Detaylı bilgi ve katılım için:

www.denizlerinumudu.org

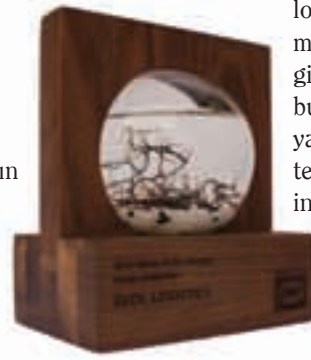
Profesör Gökçekuş'un Makalesi Zirvede

Yakın Doğu Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Hüseyin Gökçekuş'un Kuzey Kıbrıs'taki kıyısız kirlenmeyi inceleyen makalesi, dünyada kendi alanında en çok incelenen makale olmayı başardı. Bilimsel bir araştırma motoru olan **BioMedLib.com**'un ortaya koyduğu rapora göre; Yakın Doğu Üniversitesi Rektör Yardımcısı ve İnşaat Mühendisliği Bölüm Başkanı Prof. Hüseyin Gökçekuş'un dünyanın saygın bilimsel dergileri arasında yer alan "Journal of Environmental Science and Health Part A Toxic/Hazardous Substances & Environmental Engineering"de yayınlanan makalesi, maden yataklarından kaynaklanan asit drenajının çevreye olan zararlarını ele alıyor. **Güzelyurt Körfezi'ndeki (Kuzey Kıbrıs)** etkilerin incelediği makale, "Pollution of Coastal Region Impacted by Acid Mine Drainage in Morpou Bay, Northern Cyprus" ismini taşıyor. Makalenin ilk yazarı olan Prof. Dr. Hüseyin Gökçekuş'un yanı sıra, makalenin hazırlanmasına katkı koyan diğer bilim insanları ise; **Sedat Kabdaşlı, Işık Kabdaşlı, Umur Türker, Olcay Tunay ve Tuğba Ölmez.**

Ekol Lojistik'e Avrupa Eco Performance Ödülü

Çevreyi korumaya yönelik faaliyetleriyle adından sıkça söz ettiren Ekol Lojistik, aldığı ödüllerle bu çalışmalarındaki başarısını perçinliyor. Ekol Lojistik, 14 Mayıs'ta Almanya'nın Hamburg kentinde düzenlenen törenle 2012 yılı Avrupa Eco Performance Ödülü'ne layık görüldü. St. Gallen Üniversitesi tarafından düzenlenen ve DKV Euro Service'nin sponsorluğunu üstlendiği **European Eco Performance Awards**, şirketlerin çevreye duyarlılığının ekonomik iş modeline göre değerlendirilmesinin ardından hangi düzeyde uygulandığının ölçülmesi sonucunda veriliyor.

2000 araçlık bir filosu bulunan Ekol Lojistik, bir ila elli arasında araca sahip firmalar ve 50'den fazla aracı olan şirketler olmak üzere iki kategoriye ayrılan yarışmada, büyük ölçekli kurumların yer aldığı ikinci kategoride yarıştı. Etkili hizmet ve verimli iş süreci çerçevesinde ele alınan ekonomik başarı yaklaşımında, çeşitli pazarlarda faaliyette bulunma, iş hacmi, uluslararası

lokasyonlar ve toplam maliyet optimizasyonu gibi kriterler göz önünde bulunduruldu. Çevre yaklaşımında, etkin filo, telematik kullanımı, intermodal çözümler, karbondioksit salınımının azaltılması, tedarikçilerle işbirliği, ileri izlenebilirlik araçları, yakıt sarfiyatı ve Euro 5 motor kullanımı

gibi unsurlar sayesinde Ekol Lojistik'in çevreye olan katkıları göz önünde bulundurulmuş değerlendirme yapıldı. Sosyal sorumluluk yaklaşımında ise Ekol Lojistik'in, eğitim, aile desteği, kurum kültürü, sosyal etkinlikler, motivasyon ve ödüllendirme kriterleri değerlendirildi. Törende bir konuşma yapan **Ekol Lojistik CEO'su Tayfun Öktem**, "Almış olduğumuz bu ödül Ekol'ün doğayı korumaya önem veren bir kuruluş olduğunu bir kez daha gösteriyor. 'Daha iyi bir dünya için lojistik' sloganımızla paralel olarak; çevreyi korumaya yönelik çalışmalarımızı hız kesmeden sürdüreceğiz" dedi.

Yelkovan Kuşlarının Peşi Sıra 4 Ülke

Tehdit durumu yakın zaman önce **Hassas (Vulnerable)** olarak belirlenen Yelkovan (Puffinus yelkouan) ve Tepeli Karabatak (Phalacrocorax aristotelis desmarestii) kuşlarının araştırılması ve korunması amacıyla Yunanistan, Bulgaristan, Romanya gibi Avrupa Birliği üyesi ülkelerin Birdlife partnerleri ve Türkiye'den Doğa Derneği'nin katkılarıyla "Karadeniz'in Güneyinde Denizel Önemli Kuş Alanlarının Envanterinin Hazırlanması" adlı bir proje hazırlandı. Proje kapsamında Türkiye, Romanya ve Bulgaristan'da yaşayan bu tür, Karadeniz'de ilk defa denizel ortamlarında araştırılacak ve denizel Önemli Doğa Alanları (ÖDA) ile Önemli Kuş Alanları (ÖKA) araştırma yöntemlerine göre sınıflandırılacak ve

haritalanacak. Konuyla ilgili bir açıklama yapan **Doğa Derneği Genel Müdürü Engin Yılmaz**, "Türkiye, Yunanistan, Bulgaristan ve Romanya olarak önce bu ekosistemler ve türler hakkında eksik olan bilgilerimizi tamamlamayı, ardından tehditleri belirlemeyi ve en nihayetinde bu tehditlerin ortadan kaldırılmasını" hedeflediklerini vurguladı.

İş Modeli Üretimi

Eski iş modellerine meydan okuyarak
yarının şirketlerini tasarlamaya aday vizyonerler
ve kural koruyucular için hazırlanmış bir el kitabı

Tüm kitabevlerinde...

www.optimistkitap.com
www.iskitaplari.com
0216 481 29 17-18

Miniklerin ve Gençlerin Buluşma Adresi; www.bosch-cevrekulubu.com

Bosch Çevre Kulübü Birinci Yaşında!

“Yaşam için teknoloji” sloganıyla sadece günlük yaşamımızı değil, geleceğimizi de iyileştiren teknolojiler sunan Bosch Ev Aletleri, geleceğe karşı sorumluluğunun bilinci ile sadece doğa dostu teknolojili ve çevreye saygılı ürünler üretmekle kalmıyor, gerçekleştirdiği sosyal sorumluluk projeleri ile de sürdürülebilir bir yaşama katkıda bulunuyor. Gelecek kuşaklara temiz ve yaşanılabilir bir dünya bırakmak için çevre çalışmalarını her zaman destekle-

yen ve öncü rolü üstlenen Bosch Ev Aletleri, sürdürmekte olduğu pek çok projenin yanı sıra en yeni doğa dostu platformu olan ve geçtiğimiz yıl kurulan Bosch Çevre Kulübü web sitesinin birinci yaşını geçtiğimiz ay kutladı.

4-7 Yaş Grubu Miniklere ve 8-13 Yaş Grubu Yıldızlara Farklı İçerikler

Bosch Ev Aletleri'nin doğa dostu nesiller yetiştirilmesine katkıda

bulunmak hedefi ile kurduğu ve geçtiğimiz yıl 5 Haziran Dünya Çevre Günü'nde yayın hayatına “merhaba” diyen www.bosch-cevrekulubu.com web sitesi aracılığıyla Türkiye'nin dört bir yanından yüz binlerce çocuk ve genç sadece bir tık ile aynı platformda buluşabiliyor.

Doğa dostu bu platform, www.bosch-cevrekulubu.com adresi üzerinden, 4 - 7 yaş grubu için “Minikler”, 8 - 13 yaş grubu için “Yıldızlar”

adlı iki farklı kategori aracılığı ile Türkiye'nin dört bir yanından farklı yaş gruplarından yüz binlerce çocuğu buluşturuyor. 4 - 7 yaş grubundaki çocukların çevre ile ilgili temel bilgileri eğlenceli bir şekilde öğrenmesini amaçlayan "Minikler" kategorisi, orman, deniz, şehir ve tarım olmak üzere dört ana temadan oluşuyor. Her temada, çevre ile ilgili farklı bir konu işleniyor. Özel animasyonlar eşliğinde aktarılan konular, birbirinden farklı hikâyeler, öğretici şiirler, seslendirmeler, haber ve oyunlarla daha da güçlendiriliyor. 8 - 13 yaş grubu çocuklara özel "Yıldızlar" kategorisi ise çocuklara doğa, kültür-sanat, uzay, spor gibi birçok konuda yalnızca bilgi vermekle kalmıyor, oyunlar ve eğlenceli uygulamalarla kullanıcılarının sitede keyifli vakit geçirmelerini sağlıyor. Çocukların fiziksel ve zihinsel gelişimine katkı sağlayacak etkinliklere de yine site üzerinden ulaşılabilir. Bosch Çevre Kulübü web sitesine kendi alanlarında uzman danışmanlar da destek veriyor.

Türkiye'nin Dört Bir Yanından Çocuklar, Bosch Çevre Kulübü'nde Buluşuyor

Sitenin bir yılda 120 binin üzerinde ziyaretçi sayısına ulaştığını belirten Bosch Ev Aletleri Pazarlama Müdürü Neylan Süer, "Bosch Ev Aletleri olarak, çevre bilincine sahip nesiller yetiştirilmesine daha çok katkı sağlamak hedefiyle kurduğumuz Bosch Çevre Kulübü web sitemiz, yayın hayatına, geçtiğimiz yıl, 5 Haziran Dünya Çevre Günü gibi son derece anlamlı bir günde 'merhaba' demişti. Bu yılın Haziran ayında birinci yaşını kutladığımız web sitemiz, 4-7 yaş grubu Minikler ve 8-13 yaş grubu Yıldızlar kategorileri olmak üzere iki kategoride yayın yapıyor. Çocuklarımızın,

çevreye duyarlı bireyler olarak yetişmesine katkı sağlamak için eğlenirken öğretme yöntemini kullanıyoruz. Hedefimiz milyonlara ulaşmak" dedi.

Bosch Ev Aletleri, Çevre ve Eğitim için 2002'den Bu Yana Çalışıyor

Ürünlerinde doğa dostu teknolojiler sunan Bosch Ev Aletleri, gelecek nesillerin çevreye duyarlı vatandaşlar olarak yetiştirilmesi amacıyla devlet kurumlarının desteği ve farklı sivil toplum kuruluşları işbirliği ile pek çok çevre ve eğitim odaklı projeleri hayata geçirmeyi sürdürüyor.

2002 yılında Deniz Temiz Turmepe işbirliğiyle gelecek kuşaklara temiz ve yaşanılabilir bir dünya bırakmak için çevre çalışmalarına destek veren Bosch Ev Aletleri, aynı yıldan bu yana da Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı ile Ateşböceği Gezici Öğrenim Birimi projesini yürütüyor. Proje kapsamında 8 yılda ilköğretim çağındaki yaklaşık 70 binin üzerinde çocuğa ulaştı. Sürdürülebilir kalkınmaya ve çevre eğitimine katkı sağlamayı amaçlayan Yeşil Kutu Çevre Eğitimi Projesi'ni, 2008 yılından bu yana hem maddi hem de manevi olarak destekliyor. Proje kapsamında 2011 yıl sonu itibarıyla toplamda yaklaşık 11 bin öğretmen ve 1 milyonu aşkın öğrenciye ulaşıldı. Bosch Ev Aletleri'nin aynı yıl hayata geçirdiği bir diğer çevre ve eğitim odaklı kurumsal sosyal sorumluluk projesi ise Bosch Çevre Çocuk Tiyatrosu. Tiyatronun evrensel dilini kullanarak, çevre konusunda bilinçli bireyler yaratılmasına katkıda bulunmayı hedefleyen proje kapsamında bugüne kadar iki farklı oyun ile toplamda 40 bini aşkın çocuğa çevre koruma bilinci, doğa ve hayvan sevgisi aşılandı. ○

Kenara Çekil Pamuk, Kenevir Geliyor!

Bugüne kadar sürdürülebilir moda'nın baş tacı tartışmasız "pamuk"tu. Şimdi bilim insanları "neden başka seçenekler de olmasın?" demiş olsa gerek, en azından "pamuk alternatiftir" algısını yavaşça sarsacak araştırmalar yapmaya ve hem maliyet hem çevresel etkiler bakımından pamuktan daha cazibeli bitkiler keşfetmeye başladılar. Bu bitkilerin bugünlerde en popülerleri kenevir ve tek kullanım alanı da tekstil değil. Kısacası, 1930'larda siyasi ve ekonomik çıkar gruplarının kurbanı olan bitkinin dönüşü muhteşem olacak gibi...

 Duygu YAZICIOĞLU

Moda'nın sürdürülebilir olmasının en değişmez kurallarından biri hiç kuşkusuz kıyafetlerin imal edildiği kumaştan düğmeye, hatta düğmeyi dikmek için kullandığımız ipliğe kadar her malzemenin doğayla uyumlu olması. Bu konudaki tüm araştırma ve konuşmalarda en çok telaffuz edilen kelimelerden biri de "pamuk" oluyor. Tüm uzmanlar ve google aralarında anlaşmış gibi ağız birliği halinde: "Pamuk aşağı, pamuk yukarı". Bu arada pamuğun moda dünyasındaki popülerliği sadece lafta değil, zira bugün doğal elyaf pazarının yaklaşık yüzde 78'i yine pamuk tarafından domine edilmiş durumda.

Pamuktan Daha Az Su Tüketiyor

Pamuk bugüne kadar sürdürülebilir moda'nın baş tacı edildi edilmesine ama bu popülerite pamuk ye-tiştirilenin yoğun miktarda su tüketimi ve böcek ilacı kullanımına neden olması, üstüne üstlük maliyetinin yüksek olması gibi gerçekleri de gizleyemiyordu. Ne var ki, garantili bir gelir kapısı olarak pamuktan vazgeçmek de pek kolay gözükmedi şimdiye kadar. Şimdi bilim insanları "neden başka alternatifler de olmasın?" demiş olsa gerek, en azından mevcut al-

giyiyi yavaşça sarsacak araştırmalar yapmaya ve hem maliyet hem çevresel etkileri bakımından pamuktan daha cazibeli bitkiler keşfetmeye başladılar. **Kenevir ve ısırganotu** mesela... Özellikle İngiltere'nin önde gelen yatak ve tekstil firmaları yeni ürünlerinde kenevirde elde edilen elyaf kullandıklarını göğüslerini gere gere açıklayınca, sürdürülebilir modanın yeni şimal yıldızı da belli oldu.

Moda dünyasının kenevirle tanışıklığı da esasen epey eskilere dayanıyor. Endüstri Devrimi'nden önce tekstilde, özellikle sağlam olması ve çok hızlı büyümesi nedeniyle pamuk ve ketenden daha çok tercih edilen kenevir, Endüstri Devrimi'nin neden olduğu düzen değişikliğinden payını alıp, başrolü uzun süre için pamuğa kaptırmıştı. Ta ki çevre tartışmaları alevlenip, sürdürülebilirlik ve çevre dostu üretim için eldekilerden farklı alternatiflere ihtiyaç hasıl olana kadar...

Şimdiye kadar sıkı yasal kontrollere tabi tutularak, doğru şekilde pamuk yetiştirilmedi mi? Azınlıkta olsalar bile, elbette her işte olduğu gibi pamuk üretimini de layığıyla yapanlar var. Ama itiraf edelim, hiçbirimiz kıyafetlerimizde kullanılan pamuğun yüzde 100 doğal yollarla elde edildiği gibi bir romantizme kapılmamıştık. Şimdi de konunun uzmanları diyor ki, "İnanması zor ama elimizde pamuktan daha ucuz ve üretilirken çok daha az suya ihtiyaç duyan, böcek ilacı gibi kimyasalları gerektirmeyen, vücuda uyumlu bir bitki var." Kenevir gerçekten de vücut ısını dengelemesi ve antialerjik olması bakımından çevre için olduğu

20. yüzyılın başında ekonomik ve siyasi katakullilerin gazabına uğrayan kenevir, geri dönüyor. Tekstil ürünlerinden ayakkabı ve yapı bloklarına kadar çok geniş bir alanda kullanılabilen kenevir, 21. yüzyılda önemli bir tarımsal hammadde olmaya aday...

kadar vücudumuz için de pamuğa oranla daha faydalı.

Kenevirin bir diğer önemli özelliği de en hızlı büyüyen bitkilerden biri olması. Hektar başına her yıl 25 tona kadar hasat alınabiliyor. Yetiştirilirken çok az miktarda suya ihtiyaç duyması ve besin değerinin yüksek olması da cabası. Bu arada bir önemli noktayı belirtelim: Farklı sektörlerde kullanılan kenevir bitkisi, **marihuanayla** (*Cannabis indica*) karıştırılmaması. Zira aynı familyadan gelmekle birlikte bahsi geçen **kenevir** (*Cannabis sativa*), bünyesinde çok daha düşük miktarda **aneljezik** madde içeriyor. Dolayısıyla keyif verici madde olarak değil, gıdadan modaya, hatta inşaata kadar farklı sektörlerde hammadde olarak kullanılıyor.

Gıdadan İnşaata, Her Derde Deva

Peki, kenevirle neler yapılabilir? Kısaca şöyle belirtelim: Her şey! Her türlü kıyafet, aksesuar, dekorasyon objeleri, ev tekstil ürünleri, vücut bakım kremleri, kâğıt, hatta yapı malzemeleri... Bu yeni bir keşif de değil üstelik. Kenevir bitkisi 1930'larda ABD'de çıkarılan **Marihuana Vergi Yasası**yla yasaklandı. Bu yasağın siyasi ve ekonomik çıkar gruplarının işi olduğunu söylemek de yanlış olmaz, zira tek bir dönümü dört dönüm ağaca denk hamur sağlayabilen bir bitkiyi yasaklamak pek bilimsel bir karar gibi görünmüyor. Liflerininse, **petrol yan sanayii ürünü** olan sentetik lifler tüm dünyada yaygınlaşmadan önce önemli bir kaynak olarak kullanılması, şaşırtıcı bir tesadüf olarak nitelendirilemez herhalde.

Şimdiyse bu emektar bitkiden en çok moda endüstrisi faydalanıyor. Dünyanın birçok bölgesinde, kenevirde yapılmış ürün satan internet siteleri ve mağazalar bulunuyor. Dünyaca ünlü spor giyim markası **Adidas**'ın "**Hemp**" namı, kenevirde mamul spor ayakkabıları da hem bu bitkinin moda dünyasında ne denli yaygınlaşabi-

leceğine iyi bir örnek, hem de şıklık bakımından görülmeye değer. Gıdada kenevir sütü, kenevir çayı ve taze yapraklarla hazırlanan kenevir salatası en yaygın ürünler. İngiltere'deki marketlerde kenevir yapraklarını gıda ürünü olarak satmak ve keneviri gıda lisansı ile yetiştirmek yasal. Türkiye'de ise bu bitkiyi yetiştirmek için izin gerekli olup olmadığı konusunda tam belirtilmemiş olmasına rağmen özellikle **Kastamonu, Samsun, Kocaeli, Adana, Amasya, Kayseri, Sivas, İzmir, Kütahya** ve **Antakya**'da yaygın olarak yetiştiriliyor.

Kenevir yapı sektöründe ilk defa 1986'da Fransa'daki **Maison de la Turquie** binasının renovasyonunda **Charles Rasetti** tarafından kullanılmış. İngiltere'de ise 2009 yılında yapılan **The Renewable House**'un inşasında yine kenevirden yararlanılmış. Kenevir ilaç sektörünün imdadına da "iltihap sökücü" ve merhem yapımında yetişiyor. Ayrıca yaygın ola-

rak hayvan yemi olarak kullanılıyor. 2003'te yapılan bir anket sonucuna göre, Avrupa'da satılan kenevirin yüzde 95'ten fazlası hayvan yemi olarak kullanılmış.

Peki, her sektörün derdine deva olmaya aday bu yeni alternatif, moda dünyasını, özellikle üretici ayağını nasıl etkiler? Bizce değişim hızlı olmaz. Ne de olsa alışkanlıklardan ve garanti yoldan sapmak pek kolay değil. Ama üretici "daha çevre dostu" ve "daha maliyetsiz" tanımlarının cazibesinden de uzun süre kaçamaz. Keneviri bağırma basması, hatta aralarında yeni bir aşk doması uzak olasılık değil. Durum tüketici açısından da gayet iyi görünüyor. Zira kenevirin yaygınlaşmasıyla, pamuk kalitesinde, son derece uzun ömürlü ürünleri daha ucuza alma şansını yakalayan vatandaşın yüzünde güller açması kuvvetle muhtemel. Velhasıl kenevir ortası, sürdürülebilir moda sahalarına altın golü getirebilir. Ancak önce yasaların bu bitkinin önünü açması; üreticinin, işini yasalar çerçevesinde ve en önemlisi lisanslı olarak yapması gerek. Türkiye'de ise daha önce değindiğimiz gibi, bu konu "yasak" olarak bile kanunda belirtilmemiş. İleride ne olur? Söz konusu bitki ciddiye almır mı? Hep birlikte göreceğiz, gelişmelerle karşımızda olacağız. ○

Kenevirden Duvarlar...

Kenevirin en çok kullanıldığı alanlardan birinin inşaat sektörü olduğunu belirtmiştik. Özellikle Paris'teki Maison de la Turquie binasının yapımında kenevir kullanılmış olması bizim için oldukça ilginç bir bilgi oldu. Bu bilgileri edindikten sonra ise akla hayati bir sorunun gelmesi kaçınılmazdı: Kenevirden bina nasıl yapılır? Elbette bir binayı inşa etmek için kenevir tek başına yeterli değil.

Hempcrete (Türkçe'ye kenevir yapı bloku

olarak çevrilebilir) kenevir, kireç, kum, bir çeşit volkanik kül olan "puzolan" ve çimentonun karıştırılmasıyla elde ediliyor. Bu madde diğer karışımlara oranla daha az kırılğan olması ve iyi bir yalıtım-nem dengesi sağlaması nedeniyle tercih edilebiliyor. Ayrıca inşaat jargonuyla "genleşme derzi" gerektirmemesi bakımından da avantajlı. Gelin görün ki dikensiz gül olmuyor. Çevre konusunda ve uygulama esnasında belli avantajlar sağlayan kenevir bloku, standart betonarme binalar kadar sıkı olmadığı için yan elemanlarla desteklenmek zorunda. Ayrıca bazı kaynaklara bakılırsa, kenevir blokunun doğadaki karbonu emme özelliği bile var. Bazı araştırmalara göre, kenevir blokuyla inşa edilen bir duvar, 10 senede 165 kg karbonu emebiliyor.

OPTİMİST'İN YAZ KİTAPLARI

Teach
Yourself®

İhtiyaçlarınıza, tutkularınıza ve ilgi alanlarınıza yönelik yüzlerce
farklı başlıkla, **kendi başınıza öğrenin...**

YENİ

YARATICI YAZARLIK

Yaratıcı yazma, düşünme ve ifade etme sanatıdır. Bu kitap, yaratıcı yazma tekniklerini öğretmek için tasarlanmıştır. Herkesin yaratıcı yazma becerilerini geliştirebileceğini göstermektedir. Bu kitap, yaratıcı yazma tekniklerini öğretmek için tasarlanmıştır. Herkesin yaratıcı yazma becerilerini geliştirebileceğini göstermektedir.

Yaratıcı yazma teknikleri

YENİ

TEK BAŞINA ANA BABALIK

Yalnızca bir ebeveynin çocuğunu yetiştirme sürecidir. Bu kitap, yalnızca bir ebeveynin çocuğunu yetiştirme sürecini desteklemek için tasarlanmıştır. Herkesin yalnızca bir ebeveyn olarak başarılı olabilirini göstermektedir. Bu kitap, yalnızca bir ebeveynin çocuğunu yetiştirme sürecini desteklemek için tasarlanmıştır. Herkesin yalnızca bir ebeveyn olarak başarılı olabilirini göstermektedir.

Yalnızca bir ebeveynin çocuğunu yetiştirme süreci

TEMEL NLP

NLP, dil ve davranış arasındaki ilişkiyi inceleyen bir bilimdir. Bu kitap, NLP'nin temel prensiplerini öğretmek için tasarlanmıştır. Herkesin NLP'yi kullanarak yaşamını daha iyi yönetebileceğini göstermektedir. Bu kitap, NLP'nin temel prensiplerini öğretmek için tasarlanmıştır. Herkesin NLP'yi kullanarak yaşamını daha iyi yönetebileceğini göstermektedir.

NLP'nin temel prensipleri

ALEXANDER TEKNIĞİYLE BELVESİRT AĞRISININ ÜSTESİNDEN GELİN

Alexander Teknik, hareket ve duruş şeklinizi iyileştirmek için tasarlanmıştır. Bu kitap, Alexander Teknikini kullanarak belvesirt ağrılarınızı tedavi etmek için tasarlanmıştır. Herkesin Alexander Teknikini kullanarak belvesirt ağrılarını tedavi edebileceğini göstermektedir. Bu kitap, Alexander Teknikini kullanarak belvesirt ağrılarınızı tedavi etmek için tasarlanmıştır. Herkesin Alexander Teknikini kullanarak belvesirt ağrılarını tedavi edebileceğini göstermektedir.

HERKES İÇİN ZAMAN YÖNETİMİ

Zaman yönetimi, zamanınızı etkili bir şekilde kullanma sanatıdır. Bu kitap, zaman yönetimi tekniklerini öğretmek için tasarlanmıştır. Herkesin zaman yönetimi becerilerini geliştirebileceğini göstermektedir. Bu kitap, zaman yönetimi tekniklerini öğretmek için tasarlanmıştır. Herkesin zaman yönetimi becerilerini geliştirebileceğini göstermektedir.

Zaman yönetimi teknikleri

NIETZSCHE KILIT FİKİRLER

Nietzsche, yaşamın anlamını ve değerini sorgulayan bir filozoftur. Bu kitap, Nietzsche'nin kilit fikirlerini öğretmek için tasarlanmıştır. Herkesin Nietzsche'nin fikirlerini kullanarak yaşamını daha iyi yönetebileceğini göstermektedir. Bu kitap, Nietzsche'nin kilit fikirlerini öğretmek için tasarlanmıştır. Herkesin Nietzsche'nin fikirlerini kullanarak yaşamını daha iyi yönetebileceğini göstermektedir.

Nietzsche'nin kilit fikirleri

FREUD KILIT FİKİRLER

Freud, insan psikolojisi üzerine çalışan bir bilimciydi. Bu kitap, Freud'un kilit fikirlerini öğretmek için tasarlanmıştır. Herkesin Freud'un fikirlerini kullanarak yaşamını daha iyi yönetebileceğini göstermektedir. Bu kitap, Freud'un kilit fikirlerini öğretmek için tasarlanmıştır. Herkesin Freud'un fikirlerini kullanarak yaşamını daha iyi yönetebileceğini göstermektedir.

Freud'un kilit fikirleri

MARX KILIT FİKİRLER

Marx, sosyalizm üzerine çalışan bir bilimciydi. Bu kitap, Marx'ın kilit fikirlerini öğretmek için tasarlanmıştır. Herkesin Marx'ın fikirlerini kullanarak yaşamını daha iyi yönetebileceğini göstermektedir. Bu kitap, Marx'ın kilit fikirlerini öğretmek için tasarlanmıştır. Herkesin Marx'ın fikirlerini kullanarak yaşamını daha iyi yönetebileceğini göstermektedir.

Marx'ın kilit fikirleri

BEYNİNİZİ EĞİTİN

Beyninizi eğitme, beyninizi kullanarak yaşamınızı daha iyi yönetme sanatıdır. Bu kitap, beyninizi eğitme tekniklerini öğretmek için tasarlanmıştır. Herkesin beynini eğitme becerilerini geliştirebileceğini göstermektedir. Bu kitap, beyninizi eğitme tekniklerini öğretmek için tasarlanmıştır. Herkesin beynini eğitme becerilerini geliştirebileceğini göstermektedir.

Beynini eğitme teknikleri

KENDİNİZİ MOTİVE EDİN VE İHTİŞARINIZI ULAŞIN

Motivasyon, bir hedefe ulaşmak için gereken enerji ve tutumdur. Bu kitap, motivasyon tekniklerini öğretmek için tasarlanmıştır. Herkesin motivasyon becerilerini geliştirebileceğini göstermektedir. Bu kitap, motivasyon tekniklerini öğretmek için tasarlanmıştır. Herkesin motivasyon becerilerini geliştirebileceğini göstermektedir.

Motivasyon teknikleri

BEBEĞİNİZİN MUTLU GELİŞİMİ

Bebenizin mutlu gelişmesi, onun için en iyi olanı yapmaktır. Bu kitap, bebeyi mutlu ve sağlıklı tutma tekniklerini öğretmek için tasarlanmıştır. Herkesin bebeyi mutlu ve sağlıklı tutabileceğini göstermektedir. Bu kitap, bebeyi mutlu ve sağlıklı tutma tekniklerini öğretmek için tasarlanmıştır. Herkesin bebeyi mutlu ve sağlıklı tutabileceğini göstermektedir.

Bebeyi mutlu ve sağlıklı tutma teknikleri

ÇOCUĞUNUZUN OKUL BAŞARISINA YARDIM EDİN

Çocuğunuzun okul başarısını artırma, onun için en iyi olanı yapmaktır. Bu kitap, çocuğunuzun okul başarısını artırma tekniklerini öğretmek için tasarlanmıştır. Herkesin çocuğunuzun okul başarısını artırabileceğini göstermektedir. Bu kitap, çocuğunuzun okul başarısını artırma tekniklerini öğretmek için tasarlanmıştır. Herkesin çocuğunuzun okul başarısını artırabileceğini göstermektedir.

Çocuğunuzun okul başarısını artırma teknikleri

www.optimistkitap.com
www.iskitaplari.com
0216 481 29 17-18

Patrick Holden: “Doğadan Kopunca Mutlu mu Olduk?”

Patrick Holden hep çocukluk anılarının peşinden gitmiş; doğanın kucağında geçirdiği tatillerin izini kovalamış. Henüz beş yaşındayken inek sağmayı çok sevmiş. Hayatının bir bölümünü San Fransisco’da “çiçek çocuk” olarak geçirdikten sonra henüz 1970’lerin ortalarında kendine organik bir mandıra kurmuş. On yılı aşkın bir süre Toprak Derneği’nin (Soil Association)

genel müdürlüğünü yapan Holden, daha sonra da Sürdürülebilir Gıda Girişimi’nin kurucusu olmuş. Vandana Shiva, Eric Schlosser ve Prens Charles gibi isimlerle çalışan Patrick Holden sürdürülebilir gıdanın genele yayılması için uzun yıllardır uğraş veriyor. Heinrich Böll Vakfı’nın davetlisi olarak 13 Temmuz’da Yeşil Salon Toplantısı’nda bir konuşma yapan Holden, EKOIQ’ya verdiği röportajda, mevcut organik üretim sertifikasyon sistemlerinin haddinden fazla pahalı ve bürokratik olduğunu da vurguladı.

Balkan TALU

Volkan MERT

Çocukluğunuzun ve gençliğinizin çok büyük bir bölümünde şehirli bir hayat yaşamışsınız. Doğaya yönelik ilginiz nasıl ortaya çıktı?

Ailemin bu konuyla ilgili çok fazla altyapısı yok. Atalarım arasında çok fazla çiftçi yok, din adamları var. Esas olarak Anglikan Kilisesi adına Avustralya ve Hindistan’da misyonerlik faaliyetinde bulunmuşlar ama çocukluğumda geçirdiğim keyifli tatilleri; İngiltere’nin batısında Cornwall ve İskoçya’nın batısında Rathlin adasında doğa içinde çok hoş vakit geçirdiğimizi hatırlıyorum. Bu seyahatler, gittiğimiz yerlerdeki doğal ortam benim hayatımda hep mihenk taşları oldu. **Gerald Durrell**’ın ünlü kitabı “**Ailem ve Diğer Hayvanlar**”ı (Kitap Yayınevi, 2006) bilir

misiniz? Nedendir bilmem, o kitap beni en fazla etkileyen ve hayvan yetiştiriciliğine yönelten kitaplardan biridir. Kendisi Yunanistan'daki Korfu adasındaki deneyimlerini, nasıl bir hayvanat bahçesi kurduğunu anlatır. Ben de daha küçük bir çocukken evimin bahçesinde fareler, hamsterlar ve tavşanlar beslemeye çalıştım. Bir de beş yaşındayken annem beni Londra'nın biraz dışında bir mandıraya götürmüştü. Ben de yıllar sonra, önce işi öğrenmek için Hampshire'da bir çiftlikte çalıştım. Sonra da bir sene biyodinamik tarım okudum. Eğitim sürecini bu şekilde tamamladıktan sonra ben de bir mandıra çiftliği kurdum.

Enteresandır, endüstriyel tarım da 1970'lerde orta çıktı. Sizin süreci başından beri gözleme şansınız oldu. Endüstriyel tarımın sorun yaratacağını nasıl anladınız?

Galler bölgesine yaptığım seyahatlerin birinde kimyasal gübreden dolayı toprağın üstünde laciverte çalan koyu yeşil bir tabaka gördüğümde, "Bir dakika bu doğal değil, olamaz" diye düşündüğümü hatırlıyorum. Bir de özellikle kimyasal gübreler sayesinde ürün daha hızlı büyüyor bu doğru ama bu sefer de ortaya çıkan mahsul mantar saldırısına daha açık hale geliyor. Kimyasal gübre kullandığımız zaman onun yanı sıra mantar önleyici, zararlı böceklere karşı pestisit, yabancı otlara karşı da başka ilaçlar kullanmanız gerekiyor. Bu arada o yabancı otlar da o kimyasal gübreler yüzünden hızla büyüyor. Ben de bunları öğrenince dedim ki, "Sağolun, ben almayayım"; böyle bir çiftçilik yapmak istemiyorum çünkü.

Biraz da bir dönem yöneticiliğini yaptığınız Soil Association'dan bahsedermisiniz?

Bu kuruluşun öncülüğü, 1905 yılında Hindistan'a köylülere modern tarım öğretmesi için gönderilen bilim adamı **Albert Howard** tarafından yapıldı. Howard, aslında çiftçilere öğretecek bir şeyi olmadığını biliyordu. Orada doğal yollarla yetiştirilen ekinlerin ne kadar sağlıklı olduğunu gördü. Hastalık ve parazit yoktu. Howard ora-

Biyodinamik Tarım Nedir?

Organik tarımda indirgeyici metodolojiden ziyade bütüncül perspektifi destekleyen bu ekol 1920'li yıllarda Avusturyalı filozof **Rudolf Steiner** tarafından geliştirilmiştir. Biyodinamik yöntem, toprak ürünleri ve hayvanların yetiştirilmesi gibi değişkenlerin bir arada ele alınması gerektiğini savunuyor. Bu yaklaşım kimi çevrelerce **sahte bilim** (pseudo science) olarak nitelendirilirse de, bugün 47 ülkede, 142 bin hektardan fazla bir alanda biyodinamik tarım uygulanıyor. Bu üretimin yüzde 45 kadarının Almanya'da gerçekleştirildiği de ilginç bir veri...

da aynı şekilde hayvanları da gözlemledi; Hindistan'da uygulanan doğal kompostlama yöntemini İngiltere'ye getirdi. Meşhur klasiği "**Tarımsal Miras**"ı (*An Agricultural Testament*) okuyup etkilenen **Eve Balfour** ise Howard tarafından anlatılan bu sistemin kurumsallaşması gerektiğini düşündü. Soil Association böyle kuruldu. Ben de yirmili yaşlarımda biyodinamik tarım eğitimi alırken bu işin ruhunun Soil Association kuruluşuna çok uygun olduğunu gördüm ve derneğe katıldım.

Bayağı uzun bir mesai harcadıktan sonra 2010'da istifa etmişsiniz neden?

15 sene boyunca yöneticilik yaparken fark ettim ki, gıda hareketinin liderleri çok fazla kendi başlarına iş yapıyorlar.

Albert Howard'ın meşhur klasiği "**Tarımsal Miras**"ı (*An Agricultural Testament*) okuyup etkilenen **Eve Balfour**, Soil Association'ın kurulmasına önyak oldu (üstte). Patrick Holden kendisini tarımsal üretime yönelten kişinin "**Ailem ve Diğer Hayvanlar**"ın yazarı **Gerald Durrell** (en üstte) olduğunu söylüyor.

Patrick Holden'ın Sustainable Food Trust'teki yol arkadaşları: Galler Prensi Charles, Hamburger Cumhuriyeti kitabının yazarı Eric Schlosser ve ekolojik tarım deyince ilk akla gelen isimlerden biri olan Vandana Shiva (saat yönünde üstte).

Sustainable Food Trust'ı kurma sebeplerimden biri de bu. Süreç içinde özellikle Prens Charles'ın aktif desteğini gördük. **Vandana Shiva** ve **Hamburger Cumhuriyeti** kitabının yazarı **Eric Schlosser** gibi saygın isimler de bize destek veriyor. Ben Soil Association'dan ayrılmadan hemen önce bütün bu isimlerin katılımıyla bir yuvarlak masa toplantısı düzenledik. Düşünabiliyor musunuz, bizim bu kadar yakından tanıdığımız bu insanların hiçbiri daha önce birbirini görmemişti bile. Eric Schlosser Prens Charles'ın ABD Kongresi'nde konuşması için teşvik etti. Daha sonra kitaplaştırılan **"Prens'in Konuşması"** (*Prince's Speech*) bu şekilde ortaya çıktı.

Hazır Vandana Shiva'yı anmışken, özellikle küçük üreticilerin mağdur edildiği atalık tohum vakaları var. Biliyorsunuz bu tohumların çiftçiler tarafından korunması engelleniyor ve davalar yoluyla sindiriliyorlar. Bunu aşmanın yolları nelerdir sizce?

Biliyorsunuz büyük şirketler bu saf-
to-

humlar üstünde patent hakkı iddia edip gen havuzunu daraltıyorlar. Bu dayatma hem gıdanın hem de ekosistemin geleceği açısından çok büyük bir tehdit. Bu tür bir tektipçilik insanlığın kendisinin de istikbalini tehlikeye atıyor. Bu yüzden bizim gibi topluluklar atalık tohumlarını korumak isteyen tarım emekçilerinin yanında durmalı, bir yandan da yerel ve bölgesel üretim yapan kooperatifleri teşvik etmeli.

Türkiye'de organik üretimle ilgili en büyük problemlerden biri de, esas işgücünün kadınlar olması ve erkeklerin üretim süreçlerine katılmaması. Organik üretim klasik üretimden daha da fazla efor gerektirdiği için, organige yönelik telkinlerin kadınlar üzerinde ters tepme olasılığı olduğu söyleniyor. Bu sorun nasıl aşılır sizce?

Çok enteresan... Aklıma şöyle bir şey geliyor: Bu sabah beni Galler Radyosu'ndan aradılar ve tarım sektöründe çalışan Doğu Avrupalı işçiler hakkında bir söyleşi yapmak istediklerini söylediler ve tartışma birdenbire "İngiliz gençleri arazide çalışmak istemiyor" a döndü. İnsanlar toprakla ve tarımla uğraşmayı demode ve angarya olarak görüyorlar artık. Şehirde bir evde oturup televizyon izlemek istiyorlar ama biz tam böyle tercihlerle kendimizi obezite ve Tip2 Diyabet'e mahkum ettik. Kendimizi bu şekilde doğadan bu kadar soyutlamışken ne kadar mutluyuz gerçekten; esas bunu sorgulamamız gerekiyor bence.

Tabii burada ekonomik bir yük de var. Özellikle sertifika süreçlerindeki yolun haddinden fazla uzun ve pahalı olduğuna dair eleştiriler var. Bir tür katılımcı sertifika sistemi öneriliyor Siz ne diyorsunuz?

Ben de mevcut sertifika sistemlerinin haddinden fazla pahalı ve bürokratik olduğunu düşünüyorum. Onun yerine özellikle yerel üreticiyle güvene dayalı bir ilişki kurulabilir. İngiltere'de böyle bir sistem kuruldu. Yerel üreticiye yönelik bir vergi iadesi uygulaması var mesela. Sertifika süreçleri de daha katılımcı hale getirilerek sürdürülebilir tarımda yer alan üreticinin hayatı daha kolay hale getirilebilir. ○

Rio+20'nin Ardından İstedığımız Gelecek, Gerçekten İstersek Gelecek!

Bir Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Zirvesi'nin (Rio+20) ardından daha "Orada ne oldu?" ve "bundan sonra ne olacak?" diye herkes birbirine soruyor. Kaydedeğer bir başarıdan, yükümlülükleri ve sorumlulukları tam olarak tanımlayan bir anlaşmadan, düşük karbonlu ve yenilenebilir enerjiye dayalı, eşitlikçi bir Yeşil Ekonomi'nin kurulmasını sağlayacak finansman ve kaynak oluşumundan söz etmek mümkün değil. Kimi grup, kurum ve çevreler, herkesin anlaşabileceği ortak bir sözleşmeden umudu tamamen kesmiş durumda. Kimileriye, alınan kararların ve taahhütlerin önemini vurgulayarak süreci sonuna kadar götürmekten başka çare olmadığı görüşünde.

Rio+20 Zirvesi'nin en önemli çıktıları 53 sayfalık ve 283 paragraflık "İstedığımız Gelecek" (The Future We Want) Bildirgesi'nde özetlenmiş durumda. Tüm bu çıktıların somut göstergeleri ise verilen Taahhütler'de (Commitments) somutlanıyor. Sayısı 226'yı bulan bu taahhütler, şehirler, felaketler, enerji, gıda, istihdam, okyanuslar ve su başlıkları altında kategorize ediliyor. Rio+20'nin en can alıcı ve kritik sonuçlarını ifade eden bu Taahhütler'in ısrarlı takibi önümüzdeki dönemin en önemli çalışma, müzakere ve mücadele alanı olacak gibi duruyor. "İstedığımız Gelecek", gerçekten istersek ve bunun için gerekli çabayı gösterirsek gelecek...

İSTE(ME)DİĞİMİZ GELECEK

“Birleşmiş Milletlerin Rio de Janeiro’da 20 yıl arayla tekrar topladığı, dünyanın her köşesinden gelmiş 50 bin insanı, konuşulanları, yazılanları, tartışılanları izlerken, Babil efsanesinin anlattığı, yeryüzüne dağılmış insanların yine rüzgârın önüne katılarak ve güneşi izleyerek bir araya gelip, kaybettikleri ortak insanlık ve akıl dilini bulmaya ve yeryüzünü tehdit eden, büyük tufan misali doğal afetlere neden olacak iklim ve çevre sorunlarına çare bulmaya ve yine insanın yüceliğine adadıkları bir medeniyeti kurmaya çalıştıklarını düşündüm”.

 Sabite MÜFTÜĞİL CESUR,
EUROSOLAR Türkiye, Avrupa Yenilenebilir
Enerji Birliği Türkiye Birimi

RioCentro Kongre merkezinin dev pavilyonlarında yer alan yüzlerce etkinliği ve toplantıları takip etmek için pavilyonları birbirine bağlayan geniş alanlarda koşuşturan renkleri, dilleri, giysileri çeşit çeşit 10 binlerce insanın birlikteliği, kutsal kitapların yaratılış efsanelerindeki Babil Kentini akla getiriyor.

Büyük tufandan sonra rüzgârın önüne katılarak ulaştıkları yerde şehirlerini kuran, aynı dili konuşan, akıllarına, becerilerine güvenen insanlar, asma bahçeleriyle süslü bir şehir ve yeryüzünden gökyüzündeki cennetlere yükselen bir kule yapmaya başlarlar. Ancak, bu kuleyi Tanrı’ya değil, insanın yüceliğine adarlar. Tanrı bunu görür ve kızar, onlara farklı diller verir, bir araya gelemesler, anlaşamazlar, kargaşa içinde yaşarlar ve yeryüzüne dağılırlar. Bu şehrin adı Tevrat’ta **Babil** (Kargaşa) olarak geçer.

Birleşmiş Milletlerin Rio de Janeiro’da 20 yıl arayla tekrar topladığı dünyanın her köşesinden gelmiş 50 bin insanı, konuşulanları, yazılanları, tartışılan-

ları izlerken, efsanenin anlattığı, yeryüzüne dağılmış insanların yine rüzgârın önüne katılarak ve güneşi izleyerek bir araya gelip, kaybettikleri ortak insanlık ve akıl dilini bulmaya ve yeryüzünü tehdit eden, büyük tufan misali doğal afetlere neden olacak iklim ve çevre sorunlarına çare bulmaya ve yine insanın yüceliğine adadıkları bir medeniyeti kurmaya çalıştıklarını düşündüm.

1992'de toplanan ilk Rio Zirvesi, bu duyguları içeren bir ruh haliyle ve bir karşı duruşun heyecanıyla toplanmıştı. Zirvenin, Yeryüzü Zirvesi olarak isimlendirilmesi tüm gezegeni ve insanlığı kapsama iddiasını ortaya koyuyordu.

Zirve, doğayı yok oluşa götüren, sosyal dengeleri, eşitliği, adaleti bozan, insani değerleri tahrip eden bu dünya düzenini değiştirmek gerektiği, yeni ve sürdürülebilir bir dünyanın mümkün olduğu tespiti yapıyor ve tarihte yeni bir çağı başlatan bir kilometre taşı olmayı hedefliyordu.

172 devlet başkanı Rio Bildirgesi'ndeki 27 maddenin altına imza atarak, çevreyi ve gelecek nesillerin ihtiyaçlarını gözetken, eşitlikçi kalkınma, yoksulluğu sona erdirmeye, vatandaşların katılımı, ulusal çevre yasalarının ve standartlarının hazırlanması, dışsal maliyetlerin dikkate alınması, çevre etki değerlendirmesi, gençlerin, kadınların ve yerel halkların oynadığı rolün önemi gibi başlıklar altında siyasi taahhütlerde bulundular.

Bildirgenin yasal bağlayıcılığı olmasa da, kullandığı dil emir kipiyle kesinlik ve kararlılık taşıyordu. Bildirge, ardından gelen bağlayıcı uluslararası anlaşmalara temel teşkil etti, ilham verdi. Katılım hakkını yasalastıran **Aarhus Sözleşmesi**, Bildirge'nin 10. maddesinden yola çıkarak hazırlandı. Rio'da, İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi, Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi, Çöl-

leşmeyle Savaşım Sözleşmesi gibi bağlayıcı sözleşmelere de imza atıldı. Konferansın ardından, **Gündem 21** alınan kararların yol haritası olarak hazırlandı ve kabul edildi. Zirve, uluslararası ve ulusal düzeydeki uygulamalarla birlikte yerel yönetimlerin rolünü öne çıkaran Yerel Gündem 21'lerin hazırlanması ve hayata geçmesini de sağladı. Yeryüzü Zirvesi'ni o tarihe kadar yapılmış BM toplantılarından farklı kılan bir diğer özelliği, toplantılara sivil toplulukların yaygın katılımı ve dünyanın halini mesele edinmiş muhalif ve sivil seslerin, Halkların Zirvesi adıyla kendi alternatif zirvelerini yapmaları ve sözlerini dünyaya ve hükümetlere duyurmalarıydı. Ancak, Babillilerin yeryüzünü cennete ulaştıracak iddialı ve iyiniyetli çabalarının Tanrı'nın gazabına uğraması gibi, Yeryüzü Zirvesi'nin

Rio+20'ye Tepkiler

Sürdürülebilir kalkınma profesörü **Tim Jackson**, "Korku dünya liderlerinin yeşil ekonomiye ihanet etmesine yol açtı" derken, WWF Genel Direktörü **David Nussbaum**, "Yalnızca tek bir konferanstan bir şeyler ummak çok safça olurdu ancak sonuç belgesinden daha fazlasını bekliyorduk" şeklinde konuşarak konferanstan umduklarını bulamadıklarını dile getirdiler. Haber yorumcusu **Fiona Harvey**, "Rio+20, yeşil dünyayı muhafaza etmek adına hiçbir taahhüt ve fark yaratmadı" diye konuşurken bir diğer önemli yorumcu **George Monbiot** konferanstan sonra hükümetlerin bu gezegenden umudu kestiklerini anladığını söyleyerek olumsuz havayı pekiştirdi. Asya Pasifik Yerli Genç Ağı adlı kuruluşun **Maricel Macalanda** ise, Rio'da bir araya gelen devletlerin, yerli halkların haklarını korumak adına yeterli adım atmadığı görüşündeydi...

Kaynak: Guardian.co.uk, t24

sürdürülebilir ve eşitlikçi bir dünya (cennetin günümüzdeki tarifi!) için belirlediği hedef ve yol haritası, sistemin 'tanrılarının' gazabına uğradı. Yeryüzünün doğal kaynaklarını, yeraltının fosil kaynaklarını sınırsızca tüketmeye dayalı güçlerinin yok olmasına razı olmadılar. Hükümetler, liderler verdikleri sözlerin arkasında duramadılar, sivil toplum örgütleri attıkları adımların yasalar, yönetmelikler, engellemeler, ertelemeler, duyarsızlıklar duvarlarına çarptığını gördüler. Rio Zirvesi'ni takip eden Rio+5 ve Rio+10 Zirvelerinde, ne yazık ki, yapılanlar değil yapılamayanlar takip edildi.

283 Paragraf ve 53 Sayfa

Bununla beraber, başta Avrupa Birliği ve bazı Asya ülkeleri, değişimin kaçınılmazlığının farkında olarak, bilim ve teknik alandaki güçlerini yeni bir dünya düzeninin altyapısını oluşturmaya taksif ettiler. Bu nedenle özellikle AB'de, sürdürülebilir yaşamın enerjisi olan yenilenebilir enerji kaynaklarının, fosil enerji kaynaklarıyla rekabet edebildiği ve tercih edildiği, çevre ve doğal kaynakları korumanın yasal zemininin oluşturulduğu, toplumsal bilinçlenmenin politikalar üzerinde sürdürülebilirlik talepleri yaratabildiği bir değişimi görüyoruz.

Ama yapılanlar yetersiz, iklim, çevre, yoksulluk ve sosyal eşitsizlik sorunları katlanarak artıyor. Bilim insanları, dönüşü olmayan eşige yaklaştığımızı ve acil eylem gerektiğini söylüyorlar.

Ancak, büyük dönüşüm çarkı, ilk hareketi veren Rio Zirvesi'nden sonra, yoluna çıkan engellerle sıklıkla ivmesini yitirdi hatta zaman zaman durdu. Giderek sıklaşan mali krizler hükümetleri cesur, radikal değişimler yapmaktan caydırıyor. Oysa yaşanan krizler tümüyle mevcut sistemin ürünü. Gelişmiş ülkeler de gelişmekte olanlar da

politikalarını sürekli yükselen bir ekonomik büyümeye, GSMH artışına endekslemiş durumdadır, bedeli doğal kaynakları tüketmek, fosil kaynaklar için yeni savaşlar, ölümler, yıkımlar yaşatmak olsa bile.

Rio+20 Zirvesi işte böyle bir dünya ahvalinde toplandı. Geçen 20 yılda istenen gelişme sağlanamamış, sorunlar aciliyet kazanmıştı. Yeni ve iddialı hedefler belirleyecek durum ortada yoktu. Ancak, 20 yıl önce verilmiş sözleri yenilemek, alınmış kararların arkasında durulduğunu teyit etmek ihtiyacı vardı. Dönüşümü hızlandırmak için uygulama mekanizmalarını belirlemek gerekiyordu.

Zirve öncesi hazırlık toplantılarında uzun metinler üzerinde uzun tartışmalar cereyan etti.

27 maddelik Rio Bildirgesi'ne karşın, geçen zaman içinde her boyutuyla yüzlerce uluslararası toplantıda irdelenen, onlarca araştırmaya konu olan sürdürülebilirlik söyleminin giderek büyüyen hacmiyle orantılı olarak Rio+20'nin "**İstedığımız Gelecek**" isimli Bildirgesi 283 paragraf ve 53 sayfaya ulaştı. Taslak üzerinde hükümetlerin mutabakatı, Rio'da Zirve'ye yönelik son hazırlık toplantıları başladığı gün bile yüzde 20 civarındaydı. Bir hafta süren ve gece geç saatlere kadar devam eden müzakereler sonucunda liderlerin Rio'ya gelmeye başladığı, yüksek düzey toplantıları başlamadan önceki gece bildirge son halini aldı. Rio Bildirgesi'nde kararlı ve emir kipiyle ifade edilen fiiller, İstedğimiz Gelecek Bildirgesi'nde yerini, geniş zaman kipiyle yazılmış kesinlikten uzak temennilere, kabullere, beklentilere bırakmıştı.

İstedğimiz Gelecek Bildirgesi'nin, Zirve'nin ana teması olan **Sürdürülebilir Kalkınma için Yeşil Ekonomi ve Kurumsal Yapı, Eylem Çerçevesi ve İzleme** başlıkları altındaki müktesebatının uzmanlarca ayrıntılı olarak çok zaman geçme-

27 maddelik Rio Bildirgesi'ne karşın, geçen zaman içinde her boyutuyla yüzlerce uluslararası toplantıda irdelenen sürdürülebilirlik söyleminin giderek büyüyen hacmiyle orantılı olarak Rio+20'nin "**İstedğimiz Gelecek**" isimli Bildirgesi 283 paragraf ve 53 sayfaya ulaştı.

den analiz edileceğini umarak, bir STK mensubu sıfatıyla takip ettiğim **Major Groups** olarak isimlendirilen sivil toplumun etkinlikleri ve görüşlerinden ilgi çekici noktaları sizlere aktarmak istiyorum.

Sivil Toplum grupları; kadınlar, çocuklar ve gençler, yerel yönetimler, çiftçiler, bilim ve teknoloji toplulukları, yerli halklar kuruluşları, işçiler ve sendikalar, hükümet dışı kuruluşlar, iş dünyası ve endüstri grupları altında toplanmıştı. Taslak bildirge üzerindeki müzakereleri aktif bir şekilde izleyen, görüşleriyle metni etkilemeye çalışan gruplar, bildirge ortaya çıktığında en kesin ve sert eleştirileri yaptılar.

Sivil Toplum adına Zirve açılış gü-

nünde genel kurulda konuşan CAN Direktörü, "*Yerkürenin sınırlarından, eşik noktalarından, taşıma kapasitesinden bahsetmeyen bir belgeye İstedğimiz Gelecek başlığı verilemeyeceğini*" söyledi ve 1000'den fazla kişi, örgüt tarafından imzalanan 'İstemedğimiz Gelecek' başlıklı dilekçeye dikkat çekti. Kadın örgütleri hem çok renkli, hem de çok aktiftiler ve çok güçlü bir muhalefet yaptılar. Zirve sonuç bildirgesinin açıklandığını, **Uluslararası Kadınların Yeryüzü ve İklim İnisyatifi (IWECI)** sözcüsü "**Politik tiyatro sona erdi**" ifadesiyle duyurdu. Halkın katılımına açık olarak düzenlenen ve sürdürülebilirlikle ilgili ilkelerin, tema-

ların halk tarafından tartışmaya ve önceliklendirilmeye açıldığı Sürdürülebilir Kalkınma Diyalogları Panelleri'nin ilkinde panelist olan, ve başkanlığını yaptığı BM'nin '**Ortak Geleceğimiz**' (1987) raporuna adını veren eski Norveç başbakanı **Gro Harlem Brundtland**'ın öncelikli bir çözüm olarak ifade ettiği kadınların güçlendirilmesi, kadın örgütlerinin üstünde durduğu bir konu oldu. Kadın hareketi önderi **Dr. Vandana Shiva** da aynı şekilde doğayı insandan, kadınları ve onların bilgilerini topraktan uzaklaştıran endüstriyel tarımın kadını önemsizleştirdiğini vurguladı. Kadın grupları sonuç açıklamalarında, Zirve Bildirgesi'nin kadınların üreme haklarını, temel insan hakkı olarak Gündem 21'de yer almasına rağmen, cinsiyet eşitliği ve sürdürülebilir kalkınmanın temel bir konusu olarak tanınamasına tepki gösterdiler. Ayrıca, kadının toprak, mülk ve miras haklarıyla ilgili güçlü taahhütlerin olmamasını, dünya nüfusunun yarısını eko-

nomik olarak güçsüzleştirmesini belgenin önemli bir eksikliği olarak gördüklerini belirttiler. Kadınlar ayrıca çevre sağlığı hakkı, radyoaktif kirlilik ve nükleer enerjinin yüksek maliyetlerinin ve kabul edilemeyen risklerinin bildirgede yer almamasını eleştirerek, nükleer enerjiye karşı duruşlarını da ortaya koydular ve nükleer santrallerin derhal kapatılmasını istediler, pek çok grup ya da hükümetten daha kesin ve açık olarak. Kadınların, çocukların, yerli halkların ve çoğu kadın olan yoksulların iklim değişikliğinin olumsuz sonuçlarından en fazla etkilenen gruplar olması nedeniyle İklim Değişikliği ve cinsiyet arasındaki kritik ilişkinin bildirgede yer almamasını eleştirdiler. GDO'lar, madenler, agroyakıt ve orman şirketleri gibi önemli çevre sorunlarını vurgulayarak Rio+20'nin Yeşil Ekonomi'ye ilişkin sonuçlarını eleştiren manifesto kararlı bir karşı duruşu ve bu konularda tedbirler alınmazsa Yeşil Ekonomi'nin Yeşile Boyama (Greenwash) olaca-

ğını ortaya koyuyor.

Doğal tarım, köylü ve çiftçi toplulukları da hayli ilgi gören toplantılar düzenlediler. **La Via Campesina** hareketinin bu denli yaygınlaşmış ve güçlenmiş olduğunu görmek beni şaşırttı. Küba, Meksika, Latin Amerika ülkeleri ve Kanada'dan gelen bu hareketin temsilcilerini çeşitli toplantılarda dinledik. Hareket, gıda bağımsızlığı üzerinde duruyor, agroekolojinin, doğal tarımın, Küba'da olduğu gibi normal tarım uygulaması olmasını savunuyor. Bu gruplar da sonuç bildirgesine, verimli toprak ve biyoçeşitliliğin kaybının ekonomik karşılığına yer verilmediği için eleştiri getirdiler. Endüstriyel tarımın ve büyük tohum şirketlerinin 70 bin türü, daha yararlı olduğunu düşündükleri 125 türe indirgediklerini ve eski tohumların yüzde 70'inin kaybedildiği gibi çarpıcı rakamların verildiği toplantılarda, geleneksel bilgiyi kullanan, çiftçiden çiftçiye bilgi aktarımını yapan, önce ailenin beslenmesini sağlayan, fazlanın pazara verildiği agroekolojinin başarılı uygulamaları anlatıldı.

BM Kadın Ajansı Başkanı Michelle Bachelet: "Kadının Güçlendirilmesi Gerekli"

Rio+20 Konferansı'ndaki bir etkinlikte konuşan Birleşmiş Milletler Kadın Ajansı Başkanı Michelle Bachelet, sürdürülebilir kalkınmanın kadının güçlendirilmesine ihtiyaç duyduğunu söyledi. Konferansa katılımlarının önemini sonuç belgesinin her tarafında belirtilmesinin gerekliliğini vurgulayan Bachelet, "Kadınların dışlanmasını kabul edemeyeceklerini"

ve "Sonuç Bildirgesinde kadınların katkısından yalnızca izole edilmiş bir paragrafta bahsedilmemesi; bunun yerine metnin her tarafına yayılması gerektiğini" söyledi. Birleşmiş Milletler yetkilisi, dünya liderlerinin atacağı adımlara kadınların da katılması, böylece sürdürülebilir kalkınmaya kadınların da katkı sağlayıp sonuçlarından onların da yararlanmasının sağlanması gerektiğini vurguladı. Önerisinin dünyada hâlâ önemli bir sorun olan kadına şiddetin ve ayrımcılığın giderilerek sağlanabileceğini belirten Bachelet, "Sosyal olarak kadının dışlanması yalnızca kadınları değil hepimizi incitiyor" diyerek cinsiyet eşitliğinin gerekliliğini vurguladı.

Bhutan, Mutlulukta Israrlı

Doğal tarım toplantılarında anlatılan bu başarılı uygulamalardan biri de hiç şüphesiz **Bhutan Krallığı**'nın uygulamalarıydı. İstanbul'da Mart ayında toplanan BM Küresel İnsani Gelişim Forumu'nda tanıştığımız ve dinlediğimiz Bhutan Başbakanı, küçük ülkesinde sürdürülebilir kalkınmayı öncelikli bir ülke politikası olarak nasıl hayata geçirdiklerini ve bunu başarmalarının bir nedeni olarak da bu yeni kalkınma modelini yeni bir endekse, GSMM, Gayri Safi Milli Mutluluk'la ölçtüklerini anlatmıştı.

Bhutan yetkilileri Rio+20'de de ilgiyle izlendiler. Bhutan Tarım Bakanlığı Baş Kalkınma Direktörü **Ghulam Isaccai**'nin konuşmasında "*İnsanlar eğitim aldıkça, toprak-*

tan uzaklaşıyorlar” diyerek çiftçiliği yeniden değerli, saygın bir iş durumuna getirmeye çalıştıklarını söyledi. Bhutan’ın Çin ve Hindistan gibi iki güçlü ülke arasında kendisine rekabet alanı olarak organik tarımı belirlediğini ve topraklarını tamamen kimyasallardan arınmış hale getirdiklerini belirtti.

Söz Bhutan’a gelmişken, Türk hükümetinin UNDP ile birlikte düzenlediği etkinlikte, **BM Genel Sekreter Ban Ki-Moon, UNDP Başkanı Helen Clark, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, bakanlarımız Yılmaz ve Babacan ve UNDP Direktörü Malik** ile birlikte yer alan ve başbakanından önceki açılış konuşmasını yapan Bhutan Krallığı Başbakanı **Jigme Thinley**’in sözlerinden bazılarına değinmek isterim. Yine yerel giysileri içinde, sakın ve mütevazı tarzıyla (diğer liderlerin, koruma, yardımcıları, bakanlar, basın mensupları ordusu arasında ve kameralar, spotlar üzerlerinde salonlara giriş çıkışından hayli farklı bir şekilde) yine önemli şeyler söyledi. Eşitliğin ve adaletin sürdürülebilir kalkınmanın ayrılmaz unsurları olduğunu belirterek başladığı konuşmasında Bhutan’da yaptıklarından söz etti ve kalkınma politikalarının merkezine çevreyi koyduklarını söyledi. Yapısal değişimin uzun soluklu bir süreç olduğunu, gelişimin ölçülmesinin gücünü ve önemini ve bu ölçümün GSMH’den öte olması gerektiğini vurgulayarak, bir süredir uyguladıkları GSMH endeksiyle elde ettikleri sonuçları aktardı. Bugün ekonomik sistemin dikkate almadığı maliyetlerin muhasebeleştirildiği bir sistem ve endeks üzerinde BM ile ortak çalışmalarından bahsetti.

Başbakan Erdoğan’ın bu konuşmayı giderek artan bir dikkatle dinlemesi, hatta bir ara kalemini çıkarıp not alması doğrusu beni heyecanlandırdı, ümitlendirdi(!). Arkasından yaptığı ve prompterlardan okuduğu konuşmasında,

“Bhutan Krallığı Başbakanı Jigme Thinley’in sözlerini Başbakan Erdoğan’ın giderek artan bir dikkatle dinlemesi, hatta notlar alması doğrusu beni heyecanlandırdı ve ümitlendirdi”

sadece grafiklere, rakamlara dayalı bir büyüme anlayışı şeklindeki kalkınma paradigmasının değişmesi gereği gibi, Türkiye’deki konuşmalarında bizden esirgediği görüşlerini anlattı. “Haydi, hayırlısı” dedik ve alkışladık.

Siviller ve Yerel Yönetimler

Rio+20’deki neredeyse tüm sivil toplulukların ortak kaygısı, hükümetlerin kendilerini bağlamamak için gösterdikleri büyük çaba ve dünyanın içinde olduğu sürdürülemez durumun mevcut neo-liberal ekonomik sistemin ve çok uluslu şirket politikalarının sonucu olduğunu açıklıkla kabul etmemeleri. İnsan haklarının tamamen hayata geçirilmesini sürdürülebilir kalkınmanın esası olarak gören sivil topluluklar, hükümetlerin, özel sektörün gönüllülük esaslı sorumluluğunu öne çıkararak bu yükümlülüklerini şirketlere transfer etmesi endişesini yaşıyorlar. İklim

değişikliğinin aciliyetine yeterli vurgu yapılmadığı için kaygılılar.

Riocentro Kongre Merkezi’nden çok uzakta, şehir merkezine yakın, sahil boyunca uzanan büyük parklarda Zirve süresince bir dolu renkli etkinlik yapan ve şehir merkezinden Copacabana plajlarına kadar süren büyük yürüyüşü organize eden alternatif **Halkların Zirvesi** ise umduğumuz kadar etkili olmadı.

Rio+20 Zirvesinde yerel yönetimler, 20 yıl önce Rio Bildirgesi’nde tanımlanan sürdürülebilir kalkınmada etkili rollerinin altını çizen önemli bir katılım gösterdiler. Bunda **ICLEI**’nin (Uluslararası Sürdürülebilirlik için Yerel Yönetimler Birliği) Zirve’den önceki haftadan başlayarak düzenlediği bir dizi etkinlik ve **Küresel Şehir Meydanı** toplantılarının büyük rolü oldu. Türkiye’den sadece **Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Asım Güzelbey**’in katıldığı bu etkinlikler ayrı bir yazı konusu olacak kadar önemli.

Hükümetlerden ümitlerini kesen sivil topluluklar, Zirve’nin son gününde ortak bir **Halkların Sürdürülebilirliği Manifestosu** yayınladılar ve sürdürülebilir bir geleceğe bağlılık sözü verdiler. Manifestoda üç alanda taahhütlerin altına imza atıldı: **Eşitlik, Yerelleşme ve Küresel Yurttaş Hareketi**.

Bunları, özellikle küresel yurttaş hareketi sözünü okurken, yine aklıma Babil efsanesi ve ortak dillerinden, ortak emeklerinden ve yeryüzünü cennete ulaştırma gelecek hayallerinden koparılıp, yeryüzüne dağılan insanlar geldi. İnsanlık bu laneti üzerinden atma gayretini terk etmiyor, insanları topraklarından, doğadan ve birbirlerinden uzaklaştıran güçlere karşı tekrar bir araya geliyor ve küresel yurttaşlık bilinci ve sorumluluğu için mücadele ediyorlar diye düşünmek hoşuma gitti.

YEŞİL İŞ® 2012

GREEN BUSINESS

swissôtel **TIS BOYFORD** İstanbul / TÜRKİYE

SÜRDÜRÜLEBİLİR İŞ
SUSTAINABLE BUSINESS
18-19 EKİM

4.YIL

Sürdürülebilir gelecek için “Sürdürülebilir İş” buluşması...

Ernst LJOTERENGEN
CEO
GRI
Global Reporting
Initiative

İş Dünyası İçin Sürdürülebilirlik
Yol Haritası, Şeffaflık Raporlama

Terry A' HEARN
Global Director
WSP
Environment &
Energy

Sürdürülebilirlik İş Dünyasında
Geleceğin Anahtarı mı?

Jo CONFINO
Baş Editör
GUARDIAN
Sustainable
Business

Sürdürülebilir Bir
Küresel Ekonomiye Doğru

Jeremy LEGGETT
Kurucu ve
Baskan
Solarcentury,
SolarAidgy

Sürdürülebilir Gelecek İçin
Temiz Enerji

Anne MC IVOR
Kurucu
Cleantech
Investor

Sürdürülebilir İş Modelleriyle
Yaratılan Fırsatlar

JILL DUGGAN
Politikalar
Direktörü
Doosan Power
Systems

Karbon Yönetimi ve
Karbon Borsasına Doğru

Sean KIDNEY
Baskan
Climate
Bonds
Initiative

Sermaye Piyasalarının
Yesil Bir Geleceğe Dönüşü

Julia HAILES
Sürdürülebilirlik
Danışmanı
Yazar

Sürdürülebilir Yaşam ve Tüketim

**ANA
OTURUM**

40 oturum ve
80'i aşan konuşmacı ile...

**PARALEL
OTURUMLAR**

Konuşan uzmanları,
önemli uygulama örnekleri ve
interaktif ortamda paylaşım ile...

diğer önemli
konuşmacılar
çok yakında...

Cözüm Ortakları

Schneider
Electric

BASF

Unilever

Film Boya

REBRILU

Yeni Nesil

2012

2012

2012

2012

Diğer Çözüm Ortakları İçin

www.yesilis2012.com www.greenbusinessaturkey.com
info@surdurulebilirlikakademisi.com

Rakamlarla Rio+20

Rio+20 Konferansı, dünyanın dört bir köşesinden binlerce katılımcıya evsahipliği yaptı. İstenilen sonuçlara ulaşılmasa da, Zirve, sürdürülebilirlik konusuna global ilginin bir kez daha yükselmesine vesile oldu. Zirve sonunda imzalanan yüzlerce taahhütün kağıt üzerinde kalmamasının tek yoluysa, hep beraber küresel bir kamuoyu oluşturmaktan geçiyor.

Taahhütler

- Enerji, ulaşım, yeşil ekonomi, afet azaltma, çölleşme, su, ormanlar ve tarım konularını da kapsayan sürdürülebilir kalkınmaya yapılan taahhütler için 513 milyar dolardan fazla ortak kaynak.
- Hükümetler, şirketler, sivil toplum kuruluşları, üniversiteler ve diğerleri tarafından sürdürülebilir kalkınma için yapılan 697 taahhüt.

Riocentro'da katılımcılar

- Toplam katılımcı: 45.381
- 188 ülkeden katılan delegasyonlar ve üç gözlemci
- 100'ün üzerinde devlet ve hükümet başkanı
- Delegeler: yaklaşık 12.000

- STK ve ana gruplar: 9856
- Medya Mensubu: 4075
- Sivil toplum için Diyalog Günleri geçişi: 1781
- Emniyet Mensubu: 4363
- Riocentro'da çalışan günlük insan: yaklaşık 5000

Gönüllüler

- Teknik okullardan, Rio de Janeiro devlet okullarından, üniversitelerden ve profesyonellerden seçilen gençlerden de oluşan 1500 gönüllü
- Dezavantajlı gruplardan yaklaşık 700 genç
- Gönüllülerin yüzde 5'i engelli.

Riocentro'daki Etkinlik Alanı

- Toplam 571.000 metrekaare alan-

dan 100,000 metrekaresi Rio+20 için inşa edildi.

- 205 km uzunluğunda fiber optik kablo döşendi.
- 8 km telefon kablosu
- 32.000 eş zamanlı kullanıcıya kadar kaldırabilen kablosuz internet hattı
- 5000'den fazla ICT ekipmanı (bilgisayarlar, iletişim ağı ekipmanları)
- 120.000 sakini olan bir şehirle aynı kapasitede bir iletişim ağı
- 600 işyerinin kullandığı ortak altyapı
- Yemek alanında 17 restoran
- 36 X-ray cihazı

Riocentro'ya Ulaşım

- Yaklaşık 350 otobüs katılımcıları taşıdı.
- Rio de Janeiro merkezden, Güney Alan, Barra da Tijuca'dan Riocentro'ya yedi otobüs hattı
- Rio de Janeiro'nun iki havaalanını otellere bağlayan iki hat

Atletler Parkı

- Riocentro'da ki Atletler Parkı'nda 57 ülkenin (7000 metrekarelik bir alan), 33 uluslararası organizasyonu ve uzman ajansların (1305 metrekarelik toplam alan) sergilerinin bulunduğu halka açık sergi salonu

Oteller

- Rio de Janeiro'daki Brezilya Oteller Birliği'ne göre dokuz gün süresince otellerdeki doluluk oranı yüzde 95 idi.

Elektronik Bilgi Noktaları

- Büyük otellere, havaalanlarına ve şehirdeki diğer yerlere, konferans-taki etkinliklerin, turistik yerlerin, ulaşım bilgilerinin, haritaların ve konferans ajandasının bulunduğu (Portekizce, İspanyolca ve İngilizce) 161 totem (elektronik bilgi noktaları) kuruldu.

Kaynak: uncsd2012.org Link: <http://www.uncsd2012.org/index.php?page=view&nr=1304&type=230&menu=38>

Bu Taahhütleri Takip Etmek Lazım!

Taahhütler Bulutu (Cloud of Commitments) adlı site, **Doğal Kaynaklar Savunma Konseyi** ve **Ford Vakfı**'nin desteklediği, Rio+20'nin duyuru, etkinlik, platform, kayıt ve taahhütlerini toplayan bir kaynak sitesi. Sitenin topladığı verilere göre Zirve'de yapılan taahhütlerin istatistiksel dökümü şöyle:

Yapılan taahhütlerin kategorilere göre ayırımına bakıldığında en çok taahhüttün yüzde 57 ile enerji alanında yapıldığını ve bunu sırasıyla yüzde 18 ve yüzde 10 ile su ve şehirler konularının takip ettiği görülüyor. Diğer taahhütler ise yüzde 5 oranıyla okyanuslar, gıda ve iş konularında verildi. En az taahhüt ise yüzde 1'lik oranla felaketler hakkındaki taahhütlere ait. Ancak taahhütlere yapılan yatırım miktarlarında aynı sıralama geçerli değil. Bu kategoride şehirler, yapılan 175 milyar dolarlık yatırım taahhüdüyle ilk sırada yer alıyor. Şehirleri 75 milyar dolarlık yatırımla enerji izlerken, onları 235 milyonla gıda, 140 milyonla su, 33 milyonla okyanuslara yönelik yatırım taahhütleri izliyor. Felaketlere ayrılan yatırım miktarı ise 5 milyon dolar civarında. Bu taahhütlerin ne kadarının ve hangilerinin gerçekleşeceği ise, bizce tamamen dünya yurttaşlarının çaba ve mücadelelerine bağlı...

Kategorilere Göre Taahhütler (%)

Enerji	%57
Su	%18
Şehirler	%10
Okyanuslar	%5
İşler	%5
Gıda	%5
Felaketler	%1

Kategorilere Göre Yatırımlar (Dolar)

Şehirler	175.122.584.000
Enerji	76.188.000.000
Gıda	235.000.000
Su	140.000.000
Okyanuslar	33.000.000
Felaketler	5.000.000
İşler	0

Finans Sektörünün Rio+20 Karnesi

Sürdürülebilir Sigortacılık İlkeleri'ne 30 imza; Doğal Sermaye Deklarasyonu açıklandı ama Konferans sonuç metninde kendine yer bulamadı; Sürdürülebilirlik Raporlaması zorunlu hale gelmedi ama 47. Paragrafta "teşvik" ediliyor. Rio+20'den son finans haberleri burada...

 Nejdan YILDIZ /
@Sustainable_TR

Sürdürülebilir Sigortacılık İlkeleri: Toplam varlıkları 5 trilyon doları aşan küresel çapta faaliyet gösteren 30'dan fazla sigorta şirketi BM'nin desteklediği Sürdürülebilir Sigortacılık İlkeleri'ne imza attı ve bu ilkeleri yayacaklarına dair taahhütte bulundu. Bu da demek oluyor ki bu şirketler iş kararlarında çevresel ve sosyal kriterleri göz önünde bulunduracak, müşterilerinin çevresel ve sosyal konularda farkındalığını arttırmaya çalışacak ve bu alanda kanunların çıkarılması için hükümet ve kamu kurumlarıyla işbirliği yapacaklar. Ve tüm faaliyetlerini yıllık kurumsal sürdürülebilirlik raporlarında paydaşlarına iletecekler. Diğer yandan bu taahhütlerin çoğu kâğıt üzerinde kalabilir ve kapağında Afrikalı çiftçilerin yer aldığı sürdürülebilirlik raporlarının ötesine geçemeyebilir.

Sürdürülebilir Borsalar İnisiyatifi: İçinde İMKB'nin de bulunduğu ve toplam 4600 şirketin kote olduğu 5 menkul kıymetler borsası, şirketlerin yönetim, çevresel ve sosyal performans raporlamalarını iyileştirme taahhüdünde bulundu. İMKB

zaten bir süredir **Sürdürülebilirlik Endeksi**'ni yaratmakla uğraşiyor. Projenin hazırlık çalışmaları 2 yıldır devam ediyor!

Doğal Sermaye Deklarasyonu: Küresel çapta faaliyet gösteren ve aralarında bankalar, yatırım fonları, sigorta şirketleri bulunan 37 kuruluşun CEO'ları, içinde Büyük Britanya ve Güney Afrika'nın bulunduğu 50'den fazla hükümet ve sürdürülebilirlik alanında öncü şirketler Doğal Sermaye Deklarasyonu'nu açıkladı. Doğal Sermaye'den kasıt yenilenebilir kaynaklar yaratan ekosistemler. Deklarasyon şu an bedava olan doğal sermayenin finansal ürün ve hizmetler yoluyla fiyatlandırılmasını öngörüyor. Ayrıca bu konuda kamusal düzenleme yapılması için kanun yapıcılarla çalışacaklarını belirtiyorlar. Fakat finans sektörünün ortaya koyduğu bu son inisiyatif "İstedğimiz Gelecek" nihai metnine girmekte başarısız oldu.

Sürdürülebilirlik Raporlaması: Bu konuda uluslararası bir anlaşma çıkartmak amacıyla **Aviva Yatırım**,

Rio+20 öncesinde bir koalisyon oluşturdu. Amaç Danimarka örneğinde olduğu gibi yasalar yoluyla şirketlerin sürdürülebilirlik raporlaması yapmalarını teşvik etmek ve yapmayanların neden yapmadıklarını ifşa etmelerini zorunlu kılmaktı. Rio+20 müzakerelerinde Büyük Britanya, Avrupa Birliği, Brezilya ve Norveç delegasyonlarının desteği sayesinde ABD, Kanada ve Avustralya'nın karşı çıkmasına rağmen "İstedğimiz Gelecek" nihai metninin 47. paragrafı bu konuya ayrıldı. Karşı çıkan ülkeler raporlamanın gönüllü yapılması ve şirketleri ek yasal yükümlülük altına sokmama konusunda ısrar ettiler. Sonuç ise uluslararası anlaşma yerine bir paragraflık sözlü teşvik. Özetle lobicilik faaliyetlerinde oldukça iyi olan finans ve bankacılık sektörü Rio+20'de hükümetleri ikna edemedi (etmedi?). Verdikleri sözlerin hesabını soracak kamu organlarının yokluğunda sürdürülebilir kalkınmaya yapacakları katkı sadece kendi ellerinde. Ve bir de taahhütlerini şirketlere hatırlatabilecek olan STK'lar var tabii.

YEŞİL İŞ 2012
GREEN BUSINESS

swissôtel TIG BOSPHORUS İstanbul / TÜRKİYE

SÜRDÜRÜLEBİLİR İŞ
SUSTAINABLE BUSINESS
18-19 EKİM

İş dünyası sürdürülebilirlik ekseninde yeniden biçimleniyor...

Nerede duracaksınız?

Türkiye'nin Güçlü Sürdürülebilirlik Platformu'nda tüm taraflar buluşuyor.

**Sürdürülebilirlik
Liderleri
2012 Ödülleri**

ANA OTURUM

40 oturum ve
80'i aşan konuşmacı ile...

PARALEL OTURUMLAR

Konuşan uzmanlar,
önemli uygulama örnekleri ve
interaktif ortamda paylaşım ile...

Cözüm Ortakları

Schneider Electric

BASF

Unilever

Film Baza

REHBER

Yeni Nesil

UNEP

Global Compact Türkiye

Yeni Nesil

YATIRIM

YATIRIM

YATIRIM

YATIRIM

Yeni Nesil

Diğer Çözüm Ortakları İçin

www.yesilis2012.com www.greenbusinesssturkey.com
info@surdurulebilirlikakademisi.com

Rio+20'de Gençler: “İstedığımız Gelecek Bu Değil”

Habitat Kalkınma ve Yönetişim Derneği'nden Uluslararası Genç Liderler Akademisi Proje Koordinatörü arkadaşımız Elif Kalan, Rio+20 Zirvesi'nin katılımcıları arasındaydı ve toplantının çıktılarını gençler açısından EKOIQ için değerlendirdi.

 Elif KALAN, elifkalan@habitatkalkinma.org

Rio+20 Sürdürülebilir Kalkınma Konferansı, Gençlik ve Çocuk grupları açısından kritik bir toplantı idi. Bazı gruplar ciddi protestolar düzenlediler. Bazı gruplar ise BM bünyesinde kurulacak olan Daimi Gençlik Forumu için lobi yaptılar.

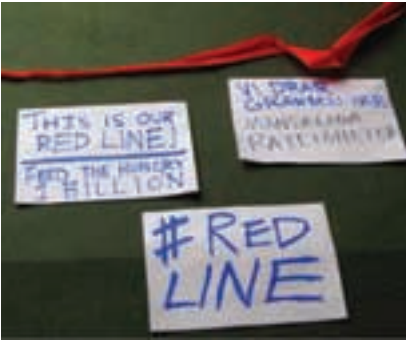
BM tarihinde ilk defa “Gençlik” alanı ciddi bir şekilde ele alınıyor. İlk defa kurumsal bir çatı altında **Gençlik Forumu**'nun oluşturulması ve hatta Genel Sekretere bağlı bir Gençlik Danışmanından söz ediliyor. Ancak bu söz edilme süreci aslında Rio'da başlamadı.

BM Daimi Gençlik Forumu Çalışmaları...

15-18 Mart 2012 tarihleri arasında Dünya genelinde 45'ten fazla ülkeden 200 gençlik temsilcisi **Gençlik 21 Zirvesi için Kenya'nın Başkenti Nairobi**'de bir araya geldi. Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı ve Birleşmiş Milletler Habitat tarafından gençlik konusunda BM bünyesinde daimi bir yapının oluşturulması amacıyla gerçekleşen Zirve “Değişimi İnşa Etmek için Paydaşlar Toplantısı ve Kapsayıcı Yönetişim Küresel Gençlik Liderlik Forumu” başlığında yapıldı.

BM bünyesinde kurulacak Daimi Gençlik Forumu ve BM Genel Sekreteri'ne bağlı “Gençlik” danışmanlık statüsünün yapılması konusunda atölye çalışmaları, genel kurul toplantıları ve özel grup çalışmaları ile gençler tartıştı. Nairobi'den çıkan Deklarasyon (http://www.unhabitat.org/downloads/docs/11030_1_594389.pdf) Rio+20'de son haline getirildi. Rio+20 Sürdürülebilir Kalkınma Konferansı'nın belki de gençlik alanında en ilgili toplantısı yine bu çalışmaların devamı olan ve **18 Haziran 2012** tarihinde Rio de

Rio+20'nin yapıldığı alanda gençler aktif olarak protestolar düzenlediler ve kendi “kırmızı çizgileri” ile geleceklerini belirlediler. Ayrıca, konferansın son günü büyük bir grup sesli bir bildiriyle “İstedığımız Gelecek” (The Future, We Want) dokümanını protesto ettiler ve oturma eylemi yaptılar.

Janeiro'nun merkezinde **Sri Lanka Hükümeti Gençlik Bakanlığı** tarafından desteklenen “**Gençlik Forumu**” idi. Bugüne kadar foruma destek veren Norveç, Meksika, Sri Lanka Hükümeti temsilcileri, UN-Habitat yetkilileri ve çeşitli ülkelerden gelen gençler bu konuda Rio+20'de sunulacak öneriyi ve Nairobi Deklarasyonu'nu sonlandırdılar. Buna göre ülkelerin gençlik konseyleri ve parlamentoları ile yerelden uluslararası bir anlayışla kurulacak **Daimi Gençlik Forumu**, gençler ile ilgili konularda BM bünyesinde oluşturulan bir yapı olacak. Forumun temsilcileri hükümetlerin ve sivil toplum kuruluşlarının aday göstereceği gençler olacak. Ayrıca, bir genç (35 yaş altı) de BM Genel Sekreteri'ne bağlı olarak gençlikten sorumlu danışman olarak seçilecek.

“Bu, Bazılarımızın İsteddiği Bir Gelecek...”

Rio+20 Sürdürülebilir Kalkınma Konferansı'nın açılışında söz alan Gençlik ve Çocuk grubu temsilcisi 20 yıllık müzakere sonucunda 50 sayfalık bir dokümanı kabul etmediklerini biraz da yüksek bir sesle ifade etti. Dokümanın gençler açısından daha kabul edilebilir ve gençlerin geleceğinin de garanti altına alınması için farklı alt konuların mutlaka tartışılması gerektiğini savundular. Ve ardından, dokümana ilişkin somut önerilerini şu şekilde paylaştılar:

1. Gezegenimizin sınırlarını zorladığımızı ve ciddi tehditlerle karşı karşıya olduğumuzu açık yüreklilikle kabul etmeliyiz.
2. Küresel çevre kurumlarının çevreyi koruyacak kaynak ve yeterliliklerini garanti altına almalıyız.

Peki, Neden mi?

- Afrika'da yaşayan gençlerin yüzde 64'ü, Asya'da yaşayan gençlerin yüzde 84'ü, toplam nüfusun 1/3'ünün günlük 2 Dolardan az kazandığı ülkelerde yaşıyor.
- 2030 yılında kentsel nüfusun yüzde 60'ı 18 yaşından küçük olacak.
- Dünya tarihinde ilk defa genç nüfus genel nüfusun yüzde 17'sini oluşturuyor.

3. Oluşturulacak ombudsman kurumu ve ombuds kişi ile gelecek nesillerin haklarının korunmasını sağlamalıyız.

Ayrıca, Rio+20'nin yapıldığı alanda gençler aktif olarak protestolar düzenlediler ve kendi “**kırmızı çizgileri**” ile geleceklerini belirlediler. Bir grup genç kendi çizdikleri kırmızı bir çizgi ile gençlik ve genel olarak haklarla ilgili taleplerini dile getirdiler. Ayrıca, konferansın son günü büyük bir grup sesli bir bildiriyle “İstedığımız Gelecek” (The Future, We Want) dokümanını protesto ettiler ve oturma eylemi yaptılar. ○

Soyak Holding Kurumsal İletişim Direktörü Fatma Çelenk: “Sürdürülebilirlik Artık Bizim Kurum Kültürümüz”

50 yılı aşan bir tarihe sahip Soyak Holding, sürdürülebilirlik çalışmaları konusunda Türkiye’de ilk harekete geçen firmalardan biri. Bu çalışmalarını ve yarım asırlık birikimlerini bir logo değişimiyle taçlandıran kurumun İletişim Direktörü Fatma Çelenk, “Sürdürülebilirliği yalnızca bir trend olarak ele alıp, sadece pazarlama ve reklam faaliyetlerinizde kullanırsanız, firmanızdaki her birimin konuyu anlayıp bu anlayışla hareket etmesini sağlayamazsınız” diyor.

Soyak Holding, bu yıl 50 yılı geride bıraktı. Yarım asırlık bir firma ve markadan söz ediyoruz. Bu kendi başına bir başarı ama günümüzde kurumların başarısı biraz da çalışanlarına, müşterilerine ve tüm sosyal paydaşlarına olan katkısıyla da tanınıyor. Bu çerçevede sürdürülebilirliği nasıl ele alıyor Soyak Holding?

50 yılı aşkın süredir, sürdürülebilir kaliteli yaşam kültürünün oluşmasına katkı sağlama ve gelecek nesillere yaşanabilir bir dünya bırakma hedefi doğrultusunda çalışmalar yürütüyoruz. Soyak’ta senelerdir yaptığımız çalışmalarla günümüzde ihtiyaç duyulduğuna inandığımız sürdürülebilir yaşam anlayışını temel alan bir **kurum kültürü** oluşturduk. Attığımız adımlar, topyekûn bakış açımız evrildikçe giderek büyüdü. Bugün yönetimden çalışanlara, iş süreçlerimizden kurum içi çalışmalara kadar temel aldığımız ilkeler bütün; şeffaf, ahlaklı, samimi ve toplum faydasını gözetmeye dayanan bir anlayışın ürünüdür. Yaptığımız işlerin topluma artı değer sağlayabilmesinin, sürdürülebilir olmalarına bağlı olduğunu düşünüyoruz. 2007 yılında arge çalışmalarımızdan yola çıkarak oluşturduğumuz ilk **Sürdürülebilir Yaşam Raporu** da hem gayrimenkul sektörü içinde bir ilk oldu, hem de bizim daha sonraki çalışmalarımıza ışık tutacak bir rapor niteliği taşıdı.

Bu çalışmaları organizasyon yapınıza entegre etmeyi başardınız mı?
Soyak Holding’in faaliyet gösterdiği

çimento, döküm ve enerji sektörlerindeki şirketlerine de, marka gücünün sinerjisini taşımak için yapılan kurumsallaşma ve yönetim sistemleri faaliyetlerinin entegre edilmesi önemli bir süreçti. Markanın sürdürülebilirliği konusunda, hem vizyon hem de iş stratejileri birbiriyle uyumlu olmalı. Biz de yarım asırlık bir markayı, hem geleceğe taşımak hem yenilikçi ve öncü yüzünü göstermek amacıyla çalışmalarımızı yürüttük. Bu faaliyetleri gerçekleştirirken kanun ve yönetmelikler ne gerektiriyorsa yaptık. Ayrıca kurumsal ve sosyal sorumluluklarımızı yerine getirirken, gönüllü olarak yaptığımız çalışmalarla birçok alanda sertifikaya sahip olduk; uluslararası standartlarda bir markanın gerekliliklerini ve raporlamalarını yaptık. Kurumsal logo değişimiyle de bu süreci taçlandırdık.

Çalışanlarımızın konuya yaklaşımı nasıl?

Biz Soyak'ta sürdürülebilirliği bir kurum kültürü olarak benimsedik. Dolayısıyla satış elemanımızdan üst yönetime kadar herkes aynı anlayış ve hedef doğrultusunda faaliyetlerini sürdürüyor ve günlük yaşantısına da sürdürülebilirlik konusunu doğal olarak dâhil ediyor.

Bugün birçok kurumsal marka, sürdürülebilirlik çalışmalarında bulunuyor. Tabii kendi bulunduğu sektörü baz alarak. Soyak, bu anlamda sürdürülebilirlik çalışmalarının hangi yanında yoğunlaşıyor?

Sürdürülebilir başarıyı hedefleyen bir kurum için itibarın en önemli bileşenleri, Kurumsal Sosyal Sorumluluk ve Kurumsal Sorumluluk alanındaki uygulamalar. Sürdürülebilirlik ise bir kurumda kültür olarak yerleşen tüm çalışmalarda varlığını gösteren bir alan. Yani olmazsa olmaz. Yapılan her uygulamanın devamlılığı esas alınarak yapılması, geleceğe yönelik atılan bir adım.

“Gönüllü olarak yaptığımız çalışmalarla birçok alanda sertifikaya sahip olduk; uluslararası standartlarda bir markanın gerekliliklerini ve raporlamalarını yaptık. Kurumsal logo değişimiyle de bu süreci taçlandırdık”

Artık bir tarafta çevresel, bir tarafta sosyal, bir tarafta da finansal anlamdaki sürdürülebilirlik yaklaşımları, markanın yaşam kalitesini ve değerini etkiliyor. Kurumsal sorumluluğun yansıması; itibar katsayısını güçlendiren ürün ve hizmetler, faaliyetlerin doğaya etkisi, çevreye katma değer sağlayan tasarruf uygulamaları, çalışanlara sağlanan haklar, çalışma ortamı, paydaşlarla ilişkiler gibi farklı alanlarda kendini gösteriyor. Şirketin paydaşlarıyla olan ilişkilerinin kalitesi; yani çalışanları, tüketicileri, tedarikçileri, iş ortakları, sivil toplum kuruluşları, kamu kuruluşları, mesleki örgütlerle yürüttüğü sağlıklı ilişkiler de bunun önemli bir parçası...

Soyak Holding olarak, iş ortaklarımız ve müşterilerimizi kapsayan bir araştırmayla sosyal paydaşlarımızın da görüşlerine başvurarak, temel alan olarak çevre ve eğitimi belirledik. “Bugün Aslında Yarındır” sloganıyla da harekete geçtik. Böylece kurumsal sosyal sorumluluk alanında 2007 yılında “Geleceğe Bir Dama Sakla” projesiyle küresel ısınma kapsamında çok önemli bir unsur olan su tasarrufu konusunda bir çalışma başlattık. 2007’de İzmir’de, 2008 yılındaysa İstanbul’da toplam 33 okuldaki gençlere, sürdürülebilir yaşam bilincini kendi yaşamlarında birebir deneyimleyerek kavrama

fırsatı sunduk. Tüm okullarda su israfını önleyici sensörlü malzemeler kullanarak hem hijyen hem de tasarruf amaçlı su tüketim kanallarını yeniledik. Sonuçların hedeflenenin de ötesine geçtiği projede, yüzde 60 oranında tasarrufu sağlanarak, okullarda toplam bin 950 ton su tasarrufu edilmesine katkı sağladık. Toplamda 34 bin İzmirli ve İstanbullu aileye ve yaklaşık 102 bin kişiye ulaşan projeye, 2008 yılında Uluslararası Rotary ‘Kurumsal Sosyal Sorumluluk Ödülü’nü aldık. 2009 yılında aynı projemiz, Dünya Araştırmacılar Birliği ESOMAR’ın İsviçre’de gerçekleştirilen 61. Yıllık Kongresi’nde Türkiye’yi temsilen davet edildik ve ülkemiz adına bir bildiri sunduk. 2010 yılındaysa bu projemizle enerji sektöründe ‘Altın Voltaj’ ödülünün sahibi olduk.

“Bugün Aslında Yarındır” diyerek geleceğe yatırımı bugünden yapmanın önemini daima vurgulamak ve gelecek nesillerin yaşam kalitesinin yükselmesine katkı sağlamak için kurumsal sorumluluk alanında çalışmalar yürütmeye devam ediyoruz. Ayrıca bisiklet kullanımını teşvik eden çalışmalar yürütüyoruz, sağlıklı yaşamın ve yaşam kalitesi artıran unsurların önemini katıldığımız her platformda vurguluyoruz.

Gerçekleştirdiğimiz konut projelerinde sosyal, çevresel ve toplumsal sorumlulukla hareket ediyor. Uzman ekiplerle birçok projede, sulama sistemlerinden ısınma ve aydınlatmaya uzanan geniş yelpazede enerji verimliliği ve tasarrufunu hedef alarak; çevre dostu uygulamalarla, daire sahiplerinin ev ekonomisine katkı sağlıyor ve doğal yaşamı korumayı sürdürüyoruz.

Soyak öncelikle hangi alanda değişiklikler gerçekleştirmeye çalışıyor? Kendi açısından kritik alanları nasıl tanımlıyor?

Sürdürülebilirliği önce kendi içimiz-

de benimsedik. Kurum içerisinde son olarak **Sera Gazı Emisyonu**'nu takip etmek üzere **ISO 14064 Belgesi**'ni alan ve **Sosyal Sorumluluk Yönetim Sistemi**'ni kurarak **SA 8000 Belgesi**'ne değer görülen Soyak; gerçekleştirdiği projelerin yanı sıra topluma kazandırdığı kitaplar, katıldığı konferanslar ve çeşitli sponsorluk çalışmalarıyla da bu konuda bilinçlendirmeye, bilgilendirmeye öncülük etmeyi sürdürüyor.

Türkiye'de çok az sayıda kuruluşun sahip olabildiği SA 8000 Belgesi'ni ilk kez bir holding olarak aldık ve çalışanlarımızın temel haklarını garanti altına almanın önemini bir kez daha gündeme taşıdık. Ayrıca kurumsal sorumluluk anlayışı çerçevesinde farklı işbirlikleri kurarak, bilinçlendirme ve eğitim çalışmalarını da sürdürüyoruz. Soyak Holding olarak, geçtiğimiz yıllarda olduğu gibi 2012 yılında da enerji verimliliği ve sürdürülebilir yaşamın geliştirilmesi için birçok önemli sempozyum ve konferansa destek verdik. Sürdürülebilir girişimlerde yatırım getirisinin ölçülmesine yönelik açıklamalar ve yönlendirmeler yapan **'Yeşil Karne'** kitabının Türkçe çevirisini de toplumumuzun beğenisine sunduk. Birçok platformda bu kitapla birlikte kültürel gelişimin yanı sıra, iş yapış biçimlerine de etki edebilecek bilgileri paylaşma gayreti içinde olduk.

Doğaya olan etkisini azaltmak için karbon ayakizi ölçüm ve izleme çalışmaları yaptırarak, gerçekleştirdiği sera gazı emisyon envanteri çalışmalarıyla ISO 14064 Belgesi'ni almaya hak kazanan kurumumuz, Holding binasına aldığı **LEED sertifikasıyla**, ülkemizde "var olan binalar" kategorisinde bu sertifikayı alan **'ilk şirket'** unvanını da elde etti. Soyak Holding olarak çevreye dost teknoloji ve malzemelerin kullanıldığı ürün ve hizmetlerimizle, ülkemize ve gelecek nesillere olan sorumluluğumuzu yerine getirirken, her za-

“Sürdürülebilir girişimlerde yatırım getirisinin ölçülmesine yönelik açıklamalar ve yönlendirmeler yapan ‘Yeşil Karne’ kitabının Türkçe çevirisini de toplumumuzun beğenisine sunduk”

man olduğu gibi bundan sonra da kurumsal ve toplumsal gelişim sağlayacak eğitim, spor, çevre ve kültürel değerlerin korunması, sürdürülebilir gelecek için olumlu adımlar atmaya devam edeceğiz.

İnovasyon, birçok firma için artık yaşamsal bir özellik. Kendi içinde yenilikçilik yapamayan kurumlar, giderek gelişimini yavaşlatıyor ve itibarını da yitiriyor. Soyak Holding yetkilileri olarak bu konuya nasıl yaklaşıyorsunuz? Ne gibi çalışmalar içindediniz?

Sürdürülebilirliği yalnızca bir trend olarak ele alıp, sadece pazarlama ve reklam faaliyetlerinizde kullanırsanız, firmanızdaki her birimin konuyu anlayıp bu anlayışla hareket etmesini sağlayamayız. Ayrıca kullandığımız kaynakların, seneler-

ce çalışıp oluşturduğunuz itibarın, her kararınızın temelini koyduğunuz ilkelerin de sürdürülebilirliğini sağlayamazsınız yani geleceğe iz bırakamazsınız.

20-30 yıl içinde o kadar çok değişti ki, Yakın Çağ artık tarih kitaplarında kaldı. Teknoloji çağı, bilişim çağındayız. Daktiloyu, teleksi bilmeyen bir nesil yetişti, şimdikiiler artık faksı da bilmeyecek. Görüntülü te-

lefon bundan çok değil, 20 yıl önce hayalken artık cep telefonlarıyla bu mümkün. Hatta bilgisayar ekranlarımızdan da görüşebiliyoruz. Üstelik tüm bu değişimi aynı nesil içinde gözlemleyebildik. Radyo dinlerken, siyah beyaz televizyonu, sonra renklisini, sonra ev telefonunu, derken bilgisayar, araç telefonunu, sonra cep telefonunu ve sonunda akıllı telefon ve bilgisayarları kullandık...

Hal böyle olunca elbette ilişkilerde de farklılıklar çıkıyor ortaya. 140 karakterle derdimizi anlatıyoruz artık. Yani hızlı, farklı ve değişken bir geçiş sürecindeyiz. Bir Çin bedduası “İlginç zamanlarda yaşayacağın” der. Tam da bizim yaşadığımız dönem için söylenmiş. Bu sürecin de oturmasını bekleyeceğiz. Bu ‘ilginç zamanlarda’ ilişkilerimizde de farklılıklar oluyor elbette; önemli olan bu ilişkilerin de moda deyimle sürdürülebilir olması. Ne çeşit olursa olsun ilişkinin sürdürülebilmesi insanların yanı sıra, çağın gereklerine de bağlı. İster ülke yönetimlerinde, ister kurumlarda, isterse de kişisel ilişkilerde olsun; sürdürülebilirlik için biliyoruz ki insanların katılımı çok önemli. Bu sürekli değişim sürecinde ilginç zamanları bir kriz ortamı olarak görenlere şunu söyleyebiliriz: Her kriz aynı zamanda yeniden başlamak için bir fırsattır.

Bugün Soyak adı, ‘sürdürülebilirlik’ ile birlikte anılmaktadır. Toplumda değişen yaşam anlayışını iyi analiz etmek ve ihtiyaçları tespit ederek, iş süreçlerine ve organizasyon yapısına entegre etmek çok kritik öneme sahiptir. Artık firmalar gelecekte var olabilmek için rekabeti, inovasyon ve farklılaşma stratejilerinde arıyor. Bu yüzden yapılan tüm çalışmaların tabanında finansal sürdürülebilirlik de çok önemli. Biz yalnız müşterilerimizi değil, birlikte çalıştığımız kişi ve kurumları da bu konuda bilinçlendirmeyi, gelecek nesillere borcumuz olarak görüyoruz.

“Gerçekleştirdiğimiz seragazi emisyon envanteri çalışmalarıyla ISO 14064 Belgesi’ni almaya hak kazanan kurumumuz, Holding binasına aldığı LEED sertifikasıyla, ülkemizde ‘var olan binalar’ kategorisinde bu sertifikayı alan ‘ilk şirket’ unvanını da elde etti”

Soyak bundan sonra ne yapmayı planlıyor? Gelecekte bir marka olarak kendini nasıl konumlandırıyor?

Yarım asırlık bir markayı, hem geleceğe taşımak hem de kurum kültürünün özünü sürdürülebilir kılmak oldukça ilginç ve kolay olmayan fakat fırsatlarla dolu bir süreç. Bu süreç içindeki faaliyetleri gerçekleştirirken karşımıza alışkanlıkların yenilenmesi, yeni nesil ihtiyaçlara yönelik teknik, teknolojik uygulamalara adapte olmak gibi alanlar çıktı. Böylelikle geleceğe yönelik var olmak için değişimin nasıl bir gereklilik olduğunu da yaşayarak öğrenmeye devam ediyorsunuz. Bu öğrenme süreci içerisinde kurumsal ve sosyal sorumluluklarımızı yerine

getirirken, gönüllü olarak yaptığımız çalışmalarla da birçok alanda sertifikaya sahip olduk; uluslararası standartlarda bir markanın gerekliliklerini ve raporlamalarını yaptık. Holding’in sürdürülebilirlik anlayışını bir kurum kültürü haline getirerek, hiç bitmeyecek bir maraton içerisinde elden ele bayrağın taşınmasına destek olacak bilinci yaygınlaştırmaya çalıştık. 1961 yılında temelleri atılan; gayrimenkul, enerji, çimento ve döküm olmak üzere dört sektörde toplam 11 şirketi ve 1500 çalışanıyla faaliyet gösteren Soyak olarak bundan sonra da sürdürülebilir yaşam anlayışı ile geleceğe değer katma amacıyla çalışmaya devam edeceğiz. ○

CDP 2012 Kentler Raporu: Yönetmek için Ölçmek

78 trilyon dolar değerindeki varlığı yöneten 655 kurumsal yatırımcı adına hareket eden ve iklim değişiklikleri risklerinin şirketler tarafından nasıl yönetildiğini küresel çapta raporlayan tek bağımsız uluslararası kuruluş olma özelliğini taşıyan Carbon Disclosure Project (CDP), şimdi de kentlere el attı. Küresel İklim Değişikliği'yle mücadelede giderek daha önemli hale gelen dünya kentlerinin yönetimlerini karbon ve su tüketimlerini ve bu konulardaki strateji ve faaliyetlerini açıklamaya yönelik davete, 2012 yılında 73 yerleşim icabet etti. Aralarında Türkiye'den de, biri sürpriz olmak üzere iki yerleşim var: İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve İzmir Urla'ya bağlı Kadıovacık Köyü...

Mirhan KÖROĞLU GÖĞÜŞ,
Sabancı Üniversitesi, Corporate Governance Forum

Dünyadaki toplam seragazi salımlarının yaklaşık yüzde 80'i kentsel alanlardan kaynaklanıyor. Bu nedenle kentlerin iklim değişikliğinden kaynaklanan risk ve fırsatları doğru değerlendirmeleri ve yönetmeleri küresel iklim değişikliği ile mücadele politikaları açısından büyük önem taşıyor.

Toplum, paydaşlar ve politika yapıcılar ile yakın ilişkide olmaları nedeniyle belediyelerin ve kent yönetimlerinin iklim değişikliği konusunda saydam ve hesap verebilir olmaları çok önemli. Bu kapsamda **Karbon Saydamlık Projesi (Carbon Disclosure Project-CDP)** geçtiğimiz yıldan bu yana dünyanın en büyük kentlerindeki belediye ve yerel yönetimleri iklim değişikliği ile ilgili verilerini açıklamaya davet ediyor.

CDP Kentler Raporu'na 2012 yılında **İstanbul Büyükşehir Belediyesi** ve İzmir Urla'ya bağlı **Kadıovacak Köyü** de dahil olmak üzere toplam 73 kent yanıt verdi. Haziran ayı içerisinde yayınlanan Rapor, CDP'ye yanıt veren 73 kent yönetiminin karbon ve suyla ilgili stratejilerini ve bu stratejiler doğrultusunda gerçekleştirdikleri faaliyetleri analiz ediyor. Rapor, ayrıca kent yönetimlerinin iklim değişikliğiyle mücadele yolunda karşılaştığı riskler ve fırsatları ve bu konuda attıkları adımları da içeriyor. CDP'nin Kentler Programı kapsamında davet alan belediyelerin çoğu **C40'a (Cities Climate Leaders Group)** dahil. Dünyanın en büyük kentlerinin bir araya gelerek oluşturduğu bu ağ, dünyada karbon emisyonunun azaltılması ve iklim değişikliğine yönelik adaptasyonun hızlandırılması için çalışıyor.

Kentlerin CDP Programı'na olan ilgisi her sene artıyor. Geçen sene 48 kent yönetimi CDP'ye yanıt verirken bu sayı 2012'de 73'e ulaştı. Antarktika haricinde tüm kıtalardan kent yönetimi ve belediyelerin dahil olduğu programa 13 milyon nüfuslu **Tokyo** gibi kalabalık şehir-

Toplum, paydaşlar ve politika yapıcılar ile yakın ilişkide olmaları nedeniyle belediyelerin ve kent yönetimlerinin iklim değişikliği konusunda saydam ve hesap verebilir olmaları çok önemli.

lerin yanı sıra, 216 kişinin yaşadığı Türkiye'den Kadıovacak Köyü gibi nüfusu çok az olan yerel birimler de dahil oldu.

Kentler Finansman Kaynaklarına Nasıl Ulaşacaklar?

Haziran 2012'de gerçekleştirilen Rio+20 Birleşmiş Milletler (BM) Sürdürülebilir Kalkınma Konferansı'nın da kazandırdığı ivmeyle belediyelerin iklim değişikliğiyle mücadele sürecindeki rolü daha da önem kazanıyor. Özellikle büyük şehirlerden kaynaklanan seragazi salımlarının azaltılması için gereken dış finansman kaynaklarına belediyelerin erişiminin nasıl artırılacağı yönünde tartışmalar artıyor. Her ne kadar **Dünya Bankası** ve diğer kalkınma bankaları

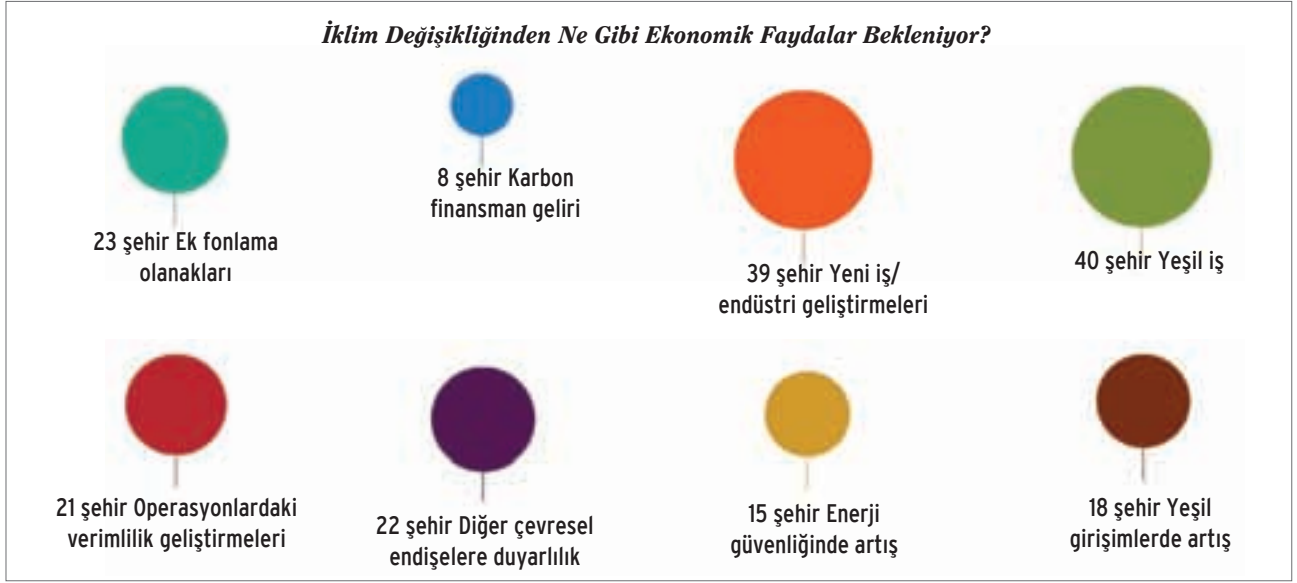
belediyeler için ayrılan finansman kaynaklarının artırılabilceğinin işaretlerini verse de, belediyelerin iklim değişikliğiyle mücadele kapsamında gerçekleştirdiği projelerin ancak yüzde 1'i kalkınma bankaları tarafından finanse ediliyor.

CDP Kentler Programı'nın (CDP Cities) ana hedefi belediyelerin iklim değişikliğiyle mücadele yolunda gerçekleştirecekleri faaliyetler ve projeler için daha fazla finansal kaynağa erişimlerinin sağlanması. CDP Projesi, belediyelerin iklim değişikliğiyle mücadele yolundaki faaliyetlerini açıklamaları için gereken ortamı hazırlamayı ve bu yolla onları yatırımcılar ve şirketler nezdinde daha da görünür kılmayı hedefliyor. Belediyeler birçok farklı resmi kurumla ve yerel toplumla olan yakın ilişkileri nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak tedarikçilerin, kamu kurumlarının ve sivil toplumun bilinçlenmesini sağlıyor. Belediyelerin iklim değişikliğiyle ilişkili faaliyetlerini CDP gibi kurumlar aracılığıyla açıklaması özellikle hükümet politikalarının yerel düzeyde ne kadar etkin olduğunun görülebilmesi açısından da önemli.

CDP Kentler Programı Başkanı **Conor Riffle**'a göre belediyeler iklim değişikliğiyle mücadeledeki ana aktörler. Öyle ki CDP'ye yanıt veren 73 kent toplamda **1 milyar ton CO₂e** (karbondioksit eşdeğeri) salıyor ve bu rakam **Brezilya** ve **Kanada**'nın toplam emisyon rakamına eşit.

C40 ve aynı zamanda **New York Belediye Başkanı olan Michael Bloomberg**, etkin uluslararası anlaşmalar olmadan kendi öz kaynaklarıyla faaliyetler gerçekleştiren kent yönetimlerinin ulusal ve uluslararası kaynaklara erişimin ne kadar elzem olduğunun CDP raporu sayesinde ortaya çıktığını belirtiyor. Bloomberg'e göre kent yönetimleri ve belediyeler tüm dünyada yaşayan insanların büyük çoğunluğuna en

İklim Değişikliğinden Ne Gibi Ekonomik Faydalar Bekleniyor?

yakın olan yönetim kademeleri. Bu nedenle de tüm kentlerin bir araya geldiği bir ortam yaratıldığı takdirde iklim değişikliğini büyük ölçüde durdurabilmek mümkün olabilir.

Raporun Çıktıları

CDP Raporu'na göre kent yönetimlerinin ve belediyelerin üçte biri operasyonlarında enerji kullanımının daha etkin hale gelebileceğine inanıyor. Beşte biri ise enerji güvenliğinin iklim değişikliği ile mücadele yolunda atılan adımlar sayesinde gelecek yıllarda daha da artacağına inanıyor.

Rapora göre CDP'ye yanıt veren kentlerin yüzde 82'si iklim değişikliğiyle mücadele yolunda atılacak doğru adımların ekonomik büyümeyi de beraberinde getireceğine inanıyor. İklim değişikliğiyle mücadelenin yeşil büyümeyi artıracığına dair olumlu yaklaşımlara sahip olan yönetimlerin yarısından fazlası mevcut fırsatları yeni yeşil iş olanakları (yüzde 55), temiz teknoloji ve düşük karbonlu ekonomi teknolojilerine yönelik yeni iş alanlarının (yüzde 53) yaratılması olarak tanımlıyor. CDP'ye yanıt veren 73 kentin yüzde 81'i eğitim programlarından atık yönetimine kadar birçok fark-

Dış Kaynak ya da Özel Sektör Kaynaklarıyla Finanse Edilen Seragazi Salımı Azaltım Faaliyetleri (kategoriye göre sınıflandırılmış)

Bina Enerji İhtiyacı	20
Enerji Tedariki	11
Atık	8
Ulaşım	4
Kentsel Arazi Kullanımı	3
Eğitim	2
Finans	2
Gıda	1
Kamu Alımı	1
Su	1
Diğer	1

lı seragazi salımı azaltım faaliyeti gerçekleştiriyor; fakat bu faaliyetlerin maliyetinin yüzde 64'ü genel belediye bütçelerinden karşılanıyor. Bu rakam kentlerin iklim değişikliğiyle mücadele faaliyetlerini büyük ölçüde kendi kaynaklarıyla gerçekleştirdiğini gösteriyor. Bu tablo ile bağlantılı olarak CDP'ye yanıt veren kentlerin en az üçte biri iklim değişikliği ile mücadele için yeni dış kaynak arayışında olduğunu belirtiyor.

“CDP Kentler Programı” olarak Türkçeye çevrilen ‘CDP Cities’in karşılığı Türkiye’de yaygın olarak kullanıldığı gibi sadece belediyeleri kapsamıyor. Kent yönetimi ya da valilik gibi birimler de CDP Kentler Programı içerisinde yer alıyor.

Ölçümde Amerika ve Avrupa Liderliği

CDP Kentler Programı’na yanıt veren kentlerin yüzde 89’u iklim değişikliğinden kaynaklanan riskleri fiziksel riskler olarak tanımlıyor. Bu risklerin yüzde 39’unun kısa sürede etkin olmasının beklendiği görülüyor.

2012 senesinde yanıt veren 73 kentten 51’i tüm faaliyet alanlarını kapsayacak şekilde şehir ölçeğinde raporlama yapmış. Özellikle Kuzey Amerika ve Avrupa bu konuda lider durumda.

Son yıllarda ‘ölçüm’ denildiğinde akla sadece seragazi salımlarının takip edilmesi gelmiyor. Bir bütün olarak risklerin değerlendirilmesi iklim değişikliğinin etkilerinin ölçülebilmesi için önemli. CDP’ye yanıt veren kentlerin bu anlamda iyi bir örnek teşkil ettiği söylenebilir. Yanıt veren kentlerin yüzde 75’i iklim değişikliği risklerini nasıl değerlendirdiklerini açıklamış. Farklı bölgelerde farklı uygulamalar gözlemlenmekte. Bazı kentler yerel kurumlarla çalışırken bazıları ise iklim değişikliğinden

Riskleri Raporlayan Kentlerin Sayısı

Araştırma yapılan
73 ŞEHİRDEN

36 Şehir kuraklığa
bağlı riskleri raporluyor

53 Şehir yoğun yağışa
bağlı riskleri raporluyor

31 Şehir deniz
seviyesinin yükselmesine
bağlı riskleri raporluyor

28 Şehir fırtına ve sel
felaketlerine bağlı riskleri
raporluyor

58 Şehir sıcaklık artışına
ve ısı dalgalarına bağlı
riskleri raporluyor

CDP'ye yanıt veren kentlerin yüzde 81'i en az bir tane seragazı salımı azaltım faaliyeti yürüttüğünü belirtmiş. Raporlarda eğitimden, atık yönetimine kadar 630 farklı aktivite örneği görülebiliyor.

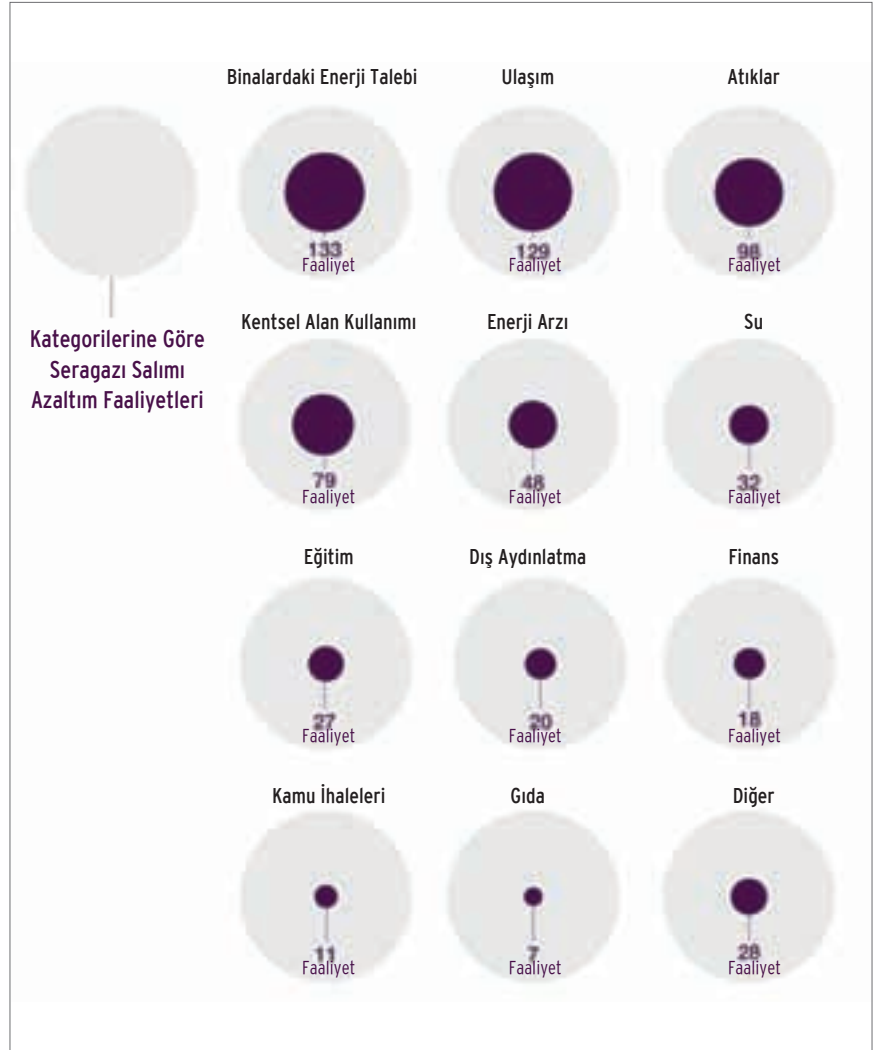
kaynaklanan kırılmalıklarını üniversitelerin yardımıyla ölçmeye çalışıyor.

Seragazı salımı azaltım hedefi olan kentlerin CDP'ye yanıt verme oranı hiçbir taahhütte bulunmayan kentlere oranla üç kat daha fazla. Bu oran gösteriyor ki azaltım hedefleri koymak iklim değişikliğiyle mücadele konusunda kentleri daha aktif olma yolunda teşvik ediyor.

CDP'ye yanıt veren kentlerin yüzde 81'i en az bir tane seragazı salımı azaltım faaliyeti yürüttüğünü belirtmiş. Raporlarda eğitimden, atık yönetimine kadar 630 farklı aktivite örneği görülebiliyor. Bu faaliyetlerin ancak 57'si harici fonlar tarafından karşılanıyor. Bu harici fonlarda ise özel sektörün payı yüzde 14'ken kalkınma bankaları sadece yüzde 1'lik bir paya sahip.

C40 Kentleri İçin Özel Bölüm

CDP raporu içerisinde ayrı bir bölümde analiz edilen C40 kentleri

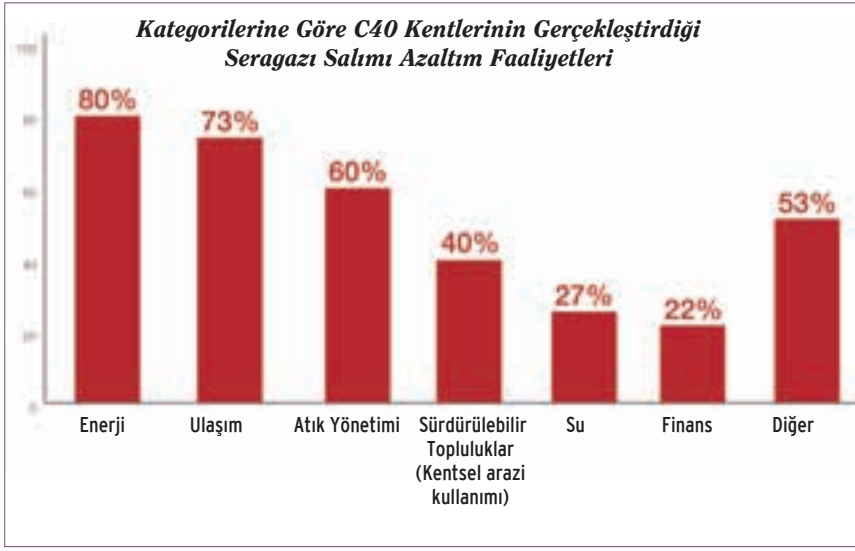

“ağ etkisi” (network effect) teorisinin iklim değişikliğiyle mücadelede ne kadar etkin olduğunu ortaya koyuyor. Geçtiğimiz sene ilk kez başlatılan CDP Kentler Programı'nın başlangıç örneklemini seçilen C40 içerisinde raporlama yapan kentlerin sayısı geçen seneye göre 42'den 45'e yükseldi.

Seragazı salımı azaltım hedefi koyan C40 kentlerinin sayısı geçen seneye oranla yüzde 62'den yüzde 71'e yükseldi. C40 kentleri en çok enerji ve ulaşım ile ilgili projeler gerçekleştirmiş. Tüm projeler içerisinde enerji sektörüne yönelik projeler yüzde 80'ken, ulaşım ile ilgili projeler yüzde 73 oranında.

Ve Türkiye...

CDP Kentler Programı'na Türkiye'deki belediyelerin ilgisi gitgide artıyor. Her ne kadar bu sene İstanbul, Ankara ve İzmir Belediyeleri CDP'den davet olsa da yalnızca İstanbul Büyükşehir Belediyesi CDP'ye olumlu yanıt verdi. İzmir, Urla'ya bağlı Kadıovacık Köyü ise tıpkı geçen sene olduğu gibi bu sene de gönüllü raporlama yapan kentlerden biri oldu. İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin yanıtı hal-ka açık değil fakat bu gelişmeyle belediye özellikle karbon yönetimi konusunda önemli bir adım atmış oldu. CDP Kentler Programı Başkanı Conor Riffle dünyanın en

CDP Kentler Programı Başkanı Conor Riffle dünyanın en büyük kentleri içerisinde yer alan İstanbul'un Program'a dahil olmasından çok memnun olduklarını belirtiyor.

CDP Hakkında

CDP, 2000 yılında, şirketlerin, yatırımcıların ve hükümetlerin iklim değişikliği tehdidine karşı önlem almalarını sağlayacak bilgileri toplamak ve paylaşmak amacıyla başlatıldı. CDP aracılığıyla şirketler ve kentler emisyon rakamları, iklim değişikliği stratejileri ve su politikalarını kurumsal yatırımcılar, şirketler, kamu politikasını yönlendirenler, resmi kurumlar ve akademisyenler de dahil olmak üzere geniş bir kitle ile paylaşabiliyor. CDP, iklim değişiklikleri risklerinin şirketler tarafından nasıl yönetildiğini küresel çapta raporlayan tek bağımsız uluslararası kuruluş olma özelliğini taşıyor. Örgüt 2012 yılında 78 trilyon dolar değerindeki varlığı yöneten 655 kurumsal yatırımcı adına hareket ediyor. CDP'nin bu girişimi şirketleri ve kentleri düşük karbonlu ekonomiye geçebilmeleri için teşvik etmekle kalmıyor, ayrıca kurumsal yatırımcılara da yatırım kararlarını alırken iklim değişikliğine bağlı riskleri de göz önünde bulundurabilme imkanını sağlıyor.

Türkiye de dahil olmak üzere 60'a yakın ülkede faaliyet gösteren CDP'ye yanıt veren şirketler ve kentler uluslararası yatırımcılar ile daha yakın bir diyalog kurabiliyor ve ayrıca CDP sorularını yanıtlarken iklim değişikliğinin kurumları için yarattığı risk ve olanakları da görme şansına sahip olabiliyor.

Sabancı Üniversitesi 2010 yılında CDP'nin yerel ortağı oldu. **Akbank**'ın sponsorluğu ve **Ernst & Young Türkiye**'nin rapor sponsorluğu ile yürütülen CDP Türkiye her sene **İMKB-100 Endeksi**'ne dahil olan, halka açık en büyük 100 şirketi seragazi salımlarını ve İklim Değişikliğiyle ilgili politikalarını açıklamaları için davet ediyor.

Daha fazla bilgi için:
www.cdproject.net
<http://cdpturkey.sabanciuniv.edu>

CDP 2012 Kentler Raporu'nun orijinali için:
<https://www.cdproject.net/en-US/Respond/Pages/CDP-Cities.aspx>

büyük kentleri içerisinde yer alan İstanbul'un programa dahil olmasından çok memnun olduklarını belirtiyor. Riffle'a göre İstanbul iklim değişikliği konusunda öncü bir yaklaşım izleyerek Türkiye'deki diğer kentler arasından sıyrılmış oldu. CDP, İstanbul'un bu anlamda diğer belediyelere de iyi bir örnek oluşturacağını düşünüyor.

Türkiye'nin iklim değişikliği stratejisi CDP Kentler Programı gibi inisiyatiflerde yer aldıkça daha da güçlenecektir. Özellikle yerel yönetimlerin uluslararası finansman ve teknoloji olanaklarından yararlanmalarını kolaylaştıracak ve bu sayede daha gelişmiş yönetim stratejileri geliştirmelerini sağlayacak girişimler Türkiye'nin ileriki dönemde iklim değişikliği ile mücadele yolundaki adımlarını hızlandıracaktır.

Sırada Ne Var?

Raporlama yapan kentler arasında ana konunun **inovasyon** olduğu görülüyor. Raporlama yapan kentlerin en az üçte biri inovasyon kelimesini kullanmış. Bu eğilim özellikle iklim değişikliği ile mücadele kapsamında gerçekleştirilen projelerin yaratıcılığına da yansıyor. Bunun yanında daha inovatif projeler üretmek için daha fazla dış kaynak ihtiyacına gerek var. ○

Küçük Köy, Büyük Hedef Kadıovacık Karbonlarını Saydamlaştırdı

Adı Tokyo, Sydney, Londra, Barcelona ile birlikte anılan bir köy var Ege'de: Kadıovacık! İzmir'in Urla ilçesine bağlı bu küçük köy, CDP (Carbon Disclosure Project) Cities'e gönüllü raporlama yaparak, Küresel İklim Değişikliğiyle mücadelede belki hacmen küçük ama 220 nüfuslu bir yerleşim için büyük bir adım atmış bulunuyor.

— Gözde GÜNDÜZALP ERTEKİN, Mimar, IDA Rehberlik Tasarım

Kadıovacık, İzmir'e 60 km uzaklıkta, Urla ilçesine bağlı, Karaburun Yarımadası'nda 220 nüfuslu bir dağ köyü. En yakın tatil beldesine 10 kilometre uzaklıkta. Yaşayanı çok değil belki ama gelen geçeni çok.

Köyün gençleri büyük şehirlerde iş gücü peşinde. Yerlilerinin geçim kaynağı zeytincilik ve küçükbaş hayvancılık. Özellikle zeytinyağı bir hayli ünlü Köy'ün. Sulu tarım yapamamalarının nedeni, diğer yarımada köylerinde de olduğu gibi yeraltı suyu kaynaklarının çok az olması. Birkaç kuyu ve sarnıç dışında seçenekleri yok. Ancak kendilerine yetecek kadar sebze-meyve yetiştirebiliyorlar; oysa toprakları oldukça verimli.

Nazif Çakıroğlu 2008 yılından beri köyün muhtarlığını yapıyor. Doğma büyüme Kadıovacıklı. Üç kızı

var; okuyor kızları. Köy yönetimine geldiğinden beri köyü için neler yapabileceğini düşünüyor, araştırıyor, eşe dosta danışıyor. Köyde nüfus azlığından dolayı atıl duran 50 kadar haneden iyi durumda olanları onarıp ev pansiyonculuğu yapmak istiyorlar; kaynak bulmak için de **İzmir Kalkınma Ajansı**'na proje hazırlamaya niyetleniyorlar, ancak yetiştiremiyorlar projeyi. Karbon salımı azaltma ile bir ilgisi yok belki ama var olan konutları tekrar kullanıma kazandırma düşüncesi, özünde çok güzel bir sürdürülebilirlik örneği. Derken yolları Urla Rotary Kulübü'nden **Necdet Büyükbay** ile keşiyor. Necdet Bey İzmir Adnan Menderes Havalimanı'nda **TAV**'ın teknik müdürü. Zaten bildiği ve sevdiği bir yer olan Kadıovacık halkının arayışlarına kulak veriyor ve Rotary olarak çalışmalarını başlatıyor. Urla Rotary kulübünden Erhan Gökdağ, Rotary 2440. Bölge Federasyonu 2011 Governörü Ahmet Gürmeriç ve bu yılki Governör Güneş Ertaş da projeye ciddi anlamda katkı sağlıyorlar.

Öncelikle **İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü**'nden hocalar gelip evleri inceliyorlar. İki ev onarım için seçiliyor ve projelendirme aşaması başlıyor. Ayrıca köylülere ekolojik tarım konusunda bilgiler veriliyor. İşte bu sırada Necdet Bey, kurum olarak iletişimde bulunduğu CDP'ye soruyor; bir köy **CDP Cities**'in davetini kabul edip projeye dahil olabilir mi diye. CDP Cities olumlu yanıt veriyor. Bunun üzerine Necdet Bey ve arkadaşları köylülere projeden, Küresel İklim Değişikliğinden, sebeplerinden, alınabilecek önlemlerden bahsediyorlar. Köylüler, zaten var olan sürdürülebilir yaşama yakınlıklarıyla, projeyi ilgiyle karşılıyorlar; raporlamaya, karbon ayak izlerini hesaplamaya ve asıl önemlisi, zamanla azaltmaya gönüllü oluyorlar. Böylece hummalı bir çalışma başlıyor köyde; mühendisler gelip gidiyor, eğitimler düzenleniyor, veriler alınıyor, hesaplanıyor. Her çalışmada biraz daha yükseliyor köylünün bilinci. Ve sonunda bu yılki karbon ayak izleri belirleniyor: 714 ton.

Necdet Bey **Rotary International** aracılığıyla Hindistan'da ilk projelerini finanse edecek bir partner bulduklarını söylüyor. Köyün çalışmakta olan bir kuyusunun enerjisini, montajını yapacakları güneş pillerinden karşılayacaklar. Önümüzdeki yıl tamamlanacak bu projeyi bir sonraki yıl köy meydanı aydınlatmalarının güneş enerjisinden sağlanması izleyecek. Daha sonra rüzgar gülleri ile elektrik üretimi de sırada. Böylelikle köyün karbon salımını sıfırlama asıl hedef...

Nereden Nereye?

Nazif Çakıroğlu'nun 'köyüm için ne yapabilirim?' düşüncesi sürdürülebilir bir dünya için atılan kutsal adımlara dönüşmüş durumda. Bu yola girmiş olmaktan çok mutlular ve bir o kadar da gururlular. Diğer köylere, ilgi duyan herkese deneyimlerini aktararak bu bilinci yaymak konusunda da gönüllüler. Görünen o ki, bu yola baş koyduktan sonra Kadıovacık, istemese de Türkiye'den ve dünyadan pek çok meraklımın ilgi odağı olacak. ○

“Mimar Sinan, Selimiye’yi Neden Taştan Yaptı?”

Geçen aylarda, ülkemizde “Doğal Yaşam, Doğal Taş” konulu bir sempozyum düzenlendi. Yakın takibe aldığımız sempozyumda ilgimizi en çok çeken ise Dokuz Eylül Üniversitesi Mimarlık Bölümü’nden Yard. Doç. Dr Nimet Öztank’ın yaptığı “Mimaride Doğal Taş Kullanımının Ekolojik Açıdan Değerlendirilmesi” başlıklı sunum oldu. Öztank’la, inşaat malzemelerinin sürdürülebilirlikteki rolünden, Türkiye’nin doğal taş üretim ve ihrac değerlerine kadar kapsamlı bir sohbet gerçekleştirdik.

 Duygu YAZICIOĞLU

İnşaat sektörünün ve bina yapımında kullanılan inşaat malzemelerinin sürdürülebilirlikteki rolü nedir?

İnşaat sektörü diğer endüstriyel sektörlerden yaklaşık yüzde 50 daha fazla hammadde tüketiyor. Ayrıca çoğunlukla geridönüştürülebilir malzeme olmasına rağmen gerekli değerlendirme işlemleri yapılmadığı için yapım ve yıkım faaliyetleri büyük bir atık akışını meydana getiriyor. Bu durum göz önüne alındığında sürdürülebilirlik açısından inşaat sektörü ve inşaatta kullanılan malzemelerin rolü bence çok büyük. Sürdürülebilirliğin tanımına bakalım: "Bugünün gereksinimlerini, gelecek kuşakların gereksinimlerini karşılama yeteneğinden ödün vermeden karşılamak". Bizler gelecek kuşakların gereksinimlerini kendimiz tüketmek istemiyorsak gerek üreticiler gerekse tüketiciler olarak üzerimize düşeni yerine getirmeliyiz. Böylece sürdürülebilir yapımı gerçekleştirmiş, yani etkin kaynak kullanmış, ekolojik prensipleri esas alarak sağlıklı yapılaşmış bir çevre oluşturmuş ve bu çevreyi yöneterek sorumluluğumuzu yerine getirmiş oluruz.

Peki, bu sorumluluğu yerine getirmemiz, yani kullanacağımız bir inşaat malzemesinin "çevre dostu" olması için gereken en önemli özellikler neler? En çok hangi noktalara dikkat edilmeli?

Yapı malzemeleri, hammaddesinin elde edilmesinden tutun, bina ömrünün sona ermesine kadar geçen

tüm yaşam döngüsü boyunca sürdürülebilirliğe katkıda bulunur. Yapı malzemeleri yaşam döngüsü düşünülerek, sürdürülebilir olacak şekilde seçilmeli. Sürdürülebilir malzeme olması için su verimliliği, enerji etkinliği, hammadde yeri ve malzeme özellikleri, iç mekan yaşam kalitesi ve tasarımda yenilik özelliklerini taşımalı.

Biliyorsunuz doğal taşı çıkarma ve kesme işlemleri sırasında oluşan atıklar, çevrecilerin eleştiri konusu. Üretim ve işleme sırasında dikkat edilmesi gereken, edilmese onu çevreye zararlı hale getiren unsurlar nelerdir?

Aslında doğal taş tamamen ekolojik, yani yeşil bir malzemedir. Doğaldır ve dayanıklıdır. Biliyorsunuz sürdürülebilirlik sadece ekolojik ve ekonomik değil, aynı zamanda sosyal ve kültürel öğeleri de içinde barındırır. Bu açıdan bakınca da doğal taş son derece sürdürülebilir bir malzeme olarak nitelendirilebilir. Çünkü bölge kaynaklarının ürüne dönüştürülmesi, kullanıma sunulması ve bölge için iş kaynağı yaratılması gibi toplumsal desteği de vardır. Bölgesel olarak çıkarılan ve imal edilen doğal taşlar bölge ekonomisine destek olurken taşıma sırasında oluşan seragazı salımını da düşürerek çevreye olan tahribatı azaltır. Ama dediğiniz çok doğru. Doğal taş ocaklarındaki kazı ve kesme işlemleri esnasında oluşan atıklar ve bu atıkların çevrede oluşturduğu yığınlar çevrede görsel kirliliğe neden

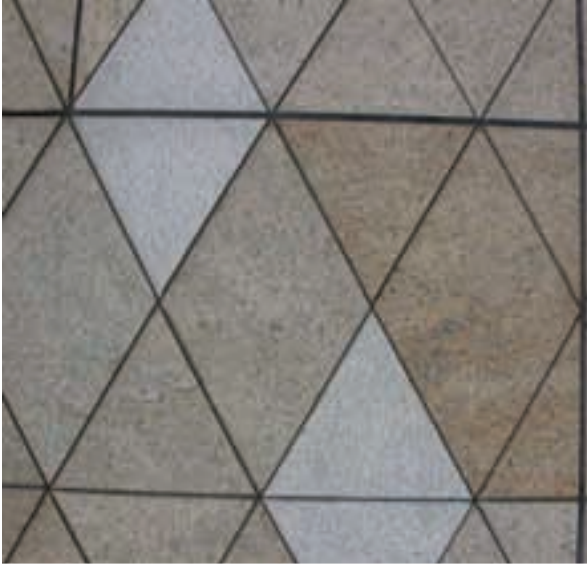
oluyor. Buna bir de bazı fabrikaların etrafında görünen atık yığınları eklenebiliyor. Üretim sırasında bu konuya daha fazla önem verilirse çevreciler tarafından eleştirilen bu nokta da ortadan kaldırılmış olur.

Doğal taş "kayıtsız, şartsız" yeşil bir inşaat malzemesi değil diyebilir miyiz o zaman?

Bence öyle demeyelim. Çünkü bu durum sadece doğal taş ve mermer ocaklarına has bir durum değil. Siz bir madeni çıkarıp ekonomiye kazandırmak istiyorsanız, mutlaka o madenin bulunduğu çevrede yıkım gibi algılanan kazım işlerini yapmanız gerekir. Avantajlarını da göz ardı etmeyelim. Doğal taş, üretimi sırasında diğer yapı malzemelerine kıyasla doğaya minimum oranda zarar verir. Mesela bu taşların ocak ve fabrika üretimi sırasında bol miktarda suya ihtiyaç vardır, ama kullanılan bu su geri kazanılarak tekrar işlemden kullanılabilir. Ayrıca üretim aşamasında kimyasal madde kullanılmadığı için, kimyasal su kirliliğine de neden olmaz.

Ülkemiz doğal taş rezervleri konusunda da son derece şanslı bir bölgede. Peki, bu şansını iyi değerlendirebiliyor muyuz? Üretiminde ne durumdayız?

Gayet iyi durumdayız. Uygulanmaya başlanan modern ocak üretim yöntemleri ve son teknikler sayesinde, Türkiye dünya doğal taş üretiminde lider yedi büyük üretici ülkeden biri konumuna geldi. Maden ihracatı açısından baktığımızda Türki-

Japonya'daki Osaka Tarih Müzesi'nin, doğal taş kullanımına çok iyi bir örnek olduğunu söyleyen Yard. Doç. Dr Nimet Öztank, "Doğal taş yeniden kullanım ve geridönüşüm konusunda çevre için gerçekten büyük avantaj" diyor.

ye, 2011'de 1,7 milyar dolarlık bir değerle doğal taş ihracatında ilk sırada yer alıyor. Dünya mermer rezervlerinin yaklaşık yüzde 40'ının ülkemizde bulunduğu tahmin ediliyor. Gerçekten de geniş renk, desen çeşitliliği ve kalitesiyle taşlarımız dünya pazarlarında yoğun ilgi görüyor. Sektörde 500'den fazla ocak, 900'ün üzerinde fabrika ve 5 bin civarında atölye faaliyet gösteriyor. Özellikle son dönemde entegre üretim yapan tesislerin de devreye girmesiyle üretimde epey büyük bir artış kaydedildi.

Miktar yeterli görünüyor ama demin konuştuğumuz konuya dönersek, doğaya zarar vermeyecek şekilde üretilebiliyor mu?

Ülkemizde geçtiğimiz 15-20 yıl içinde, doğal taş ve mermer ocaklarına

çevre açısından bakınca, geçmişe oranla daha temiz olduğunu söyleyebiliriz. Ama terk edilen ocaklarla ilgili pek çalışma yok. Yurtdışında ise bir mermer ocağı açılacağı zaman daha ilk aşamada ocağın işletilip kapatıldıktan sonra nasıl değerlendirileceğine dair projeler sunulur. Örneğin ABD'de kapanan pek çok ocak bugün golf sahası veya doğa parkı gibi alanlara dönüştürülerek ekonomiye kazandırıldı. Pekâlâ ülkemizde de eski ocak sahaları kamu yararı için kullanılabilir.

Türkiye'de son dönemde toplu konut ve AVM yapımı çok yaygınlaştı biliyorsunuz. Bu binalarda doğal taş kullanmak mümkün mü?

Doğal taşın günümüzdeki kullanımı tarihi binalarda gördüğümüz kullanımından oldukça farklı aslında.

Çünkü geçmişte taş yapılar, yağma sistem dediğimiz sistemle yapılıyordu ve binanın duvar, sütun, kemer, kubbe gibi ana taşıyıcı sistemi taş malzemenin oluşuyordu. Günümüzdeyse binalar karkas sistemle yapılıyor, yani yaygın olarak taşıyıcı sistemi betonarme veya çelik oluyor. Bu nedenle doğal taş daha çok cephe, duvar kaplaması, döşeme kaplaması, merdiven kaplaması gibi kaplama malzemesi olarak kullanılıyor. Bugün ülkemizdeki ve dünyanın çeşitli yerlerindeki ticari binalara, 5 yıldızlı otellere bakınca özellikle giriş, lobi, resepsiyon gibi müşterinin gözüne daha çok hitap eden mekanların doğal taşla kaplandığını görürsünüz. Çünkü doğal taş dayanıklılığın yanında, geçmişten bu yana zenginliğin, gücün, prestijin simgesi olmuştur. Bunu bilen

mimarlar, kullanıcılar, uygulayıcılar ülkemizde yaptıkları binalarda yaygın olarak doğal taşı kullanıyor. Aynı şekilde özel sektörün yaptırdığı toplu konutlarda da kaplama malzemesi olarak doğal taşı görmek mümkün ama kullanılan miktar yeterli değil. Daha da artırılmalı diye düşünüyorum.

Yaşam döngüsü boyunca doğal taşın diğer yapı malzemelerine kıyasla çevreye etkileri ne durumda?

Doğal taş yeniden kullanım ve geridönüşüm konusunda gerçekten çevre için büyük avantaj. Eski proje ve hurda taşlar yüzde 100 geridönüştürülerek kullanılabilir. Örneğin tarihi yapılarda görülen devşirme malzeme kullanım örnekleri taşın yeniden kullanılabilirliğinin somut uygulamalarıdır. Ayrıca üretimi sırasında gerçekleşen karbon salımı, çimento, çelik ve diğer yapı malzemelerine göre çok düşük.

Nimet Öztank'a göre; Doğal Taşın Avantajları

- Kolay şekil verilebilir.
- Dış etkilere karşı dayanıklıdır.
- Doğaldır.
- Çeşitli renk ve desene sahiptir.
- Rustik, eskitme, taraklama gibi bakım-onarım giderleri düşüktür
- İç mekan hava kalitesine olumlu etkisi vardır
- Diğer yapı malzemeleriyle birlikte kullanılabilir.

Bu kadar avantajlı malzemeler LEED ve BREEAM sertifikasyonları tarafından özellikle tercih ediliyordur, değil mi?

Tabii ki. LEED puanlamasındaki "Malzeme ve Kaynaklar" maddesi kapsamında bölgesel doğal taş veya geridönüşümlü taş kullanılarak çok iyi puan alınabilir. Ayrıca kullanılan malzemenin emniyet ve güvenliği-

le yaşam döngüsü maliyeti de ilave puan getirir. Taş duvar kaplamaları rüzgâr veya diğer kaynaklardan gelen hasarlara karşı mükemmel direnç sağlar. Doğal taş, az bakım gerektirdiği ve 100 yılı aşkın bir ömrü olan, dayanıklı bir malzeme olduğu için yaşam döngüsü maliyetini minimuma indirir. Tabii bu da size ekstra puan demektir.

Doğal taşı maliyet olarak diğer yapı malzemeleriyle kıyasladığımızda durum ne?

Bugün eviniz için bir oturma odası takımı almak istediğinizde bin TL'den 10 bin TL'ye kadar çeşitli ürünler bulabilirsiniz. Bu firmadan firmaya değişebildiği gibi tek firmanın üretmiş olduğu çeşitli modellerde de fiyat değişmektedir. Aynı şey doğal taş için de geçerli. Her kesimin bütçesine hitap edebilecek doğal taşı bulmanız mümkün. Kullanacağınız taşın cinsi, ebatı, üzerine uygulanacak işlem, desen ve form gibi etkenler fiyatı değiştiriyor.

Doğal taştan bina edilen bir yapının iç konforu hakkında neler söyleyebiliriz peki?

Öncelikle ısıyı üzerine toplayıp yavaş verme özelliği olduğu için, iyi

Doğal Taşın Dezavantajı Var mı?

"Bana göre doğal taşın dezavantajı yok. Malzemeyi tanımayıp yanlış taşı yanlış yerde kullanma ve uygulama hataları sonucu ortaya çıkan problemler kullanıcılar dezavantajmış gibi yansıtıyor. Eğer dezavantajlı olsaydı, Mimar Sinan ustalık eseri Selimiye Camii'ni taştan yapar mıydı? Şah Cihan, eşi için yaptırdığı, bana göre ölümsüz aşkın sembolü olan Tac Mahal'da taş kullanır mıydı?"

bir termal yapıya sahiptir. Doğal taş kaplamalı binalarda, taşın bu özelliği sayesinde olumlu iç ortam hava sıcaklığı oluşur. Böylece binanın enerji verimliliğine de katkı sağlanır. Tabii önemli olan doğru iklimde, doğru taşın kullanılması. Tercihler doğru yapılırsa ısıtma ve soğutma için harcanacak enerjiden tasarruf sağlamak mümkün olur. Doğal taşın en önemli özelliklerinden biri de nefes alan yapısıdır ve

bu özellik, iç mekan nemi için doğal bir dengeleyici görev üstlenir.

İnşaat sektöründe, bahsettiğiniz özellikleri taşıyan hangi doğal taşlar yaygın olarak kullanılıyor?

Günümüzde yapılarda yaygın olarak traverten, kireçtaşları, granit-andezit ve bazalt gibi magmatik taşlar ve mermerler kullanılıyor.

Ekleme istediğiniz hususlar var mı?

Bence doğal taş, ekolojik olarak avantajlı bir inşaat malzemesi. Toplum bu malzeme konusunda bilinçlendirilmeli ve insanların bu tür bina ve malzemeleri tercih etmeleri yönünde çalışmalar yapılmalı. Mesela ilk aklıma gelen; yeni yapılan binalara sürdürülebilir malzemelerin kullanıldığına dair panolar asılabilir. ○

IWES[®] 2012

4. Atık Teknolojileri Sempozyumu ve Sergisi
15-16 Kasım WOW Convention Center
İstanbul / TÜRKİYE

IWES KONULAR VE ÜRÜN GRUPLARI

- > Belediye Atıkların Yönetimi
- > Endüstriyel Atıkların Yönetimi
- > Elektrik ve Elektronik Atıkların Yönetimi
- > Atıksu Yönetimi
- > Deniz Kaynaklı Atıkların Yönetimi
- > Tıbbi Atıkların Yönetimi
- > İnşaat ve Hafriyat Atıkların Yönetimi
- > Endüstriyel Kirlilik Önleme ve Yönetimi
- > Atık Lastikler ve Ömrünü Tamamlamış Araçların Yönetimi
- > Ölçme, Kontrol ve Laboratuvar Teknolojileri
- > Finans, Risk Yönetimi ve Danışmanlık Hizmetleri
- > Mevzuat ve Uyumlaştırma
- > Atıktan Enerji Üretimi
- > Termal ve İleri Termal Bertaraf Teknolojileri
- > Geri Dönüşüm ve Geri Kazanım
- > Atık İmha Teknolojileri

Bildiri Gönderim Tarihleri

Bildiri Özeti:

13 Ağustos 2012

Özet Oray:

17 Eylül 2012

Tam Metinli Bildirilerin Gönderimi:

8 Ekim 2012

Bildiri Özeti Gönderim Adresi:

bildiri@iwes.com.tr

"BU FUAR 5174 SAYILI KANUN GEREĞİNCE TOBB (TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ) İZİNİ İLE DÜZENLENMEKTEDİR"

Resmî Yayın

Düzenleyen

Balmırcu, Barbaros Bulvarı, Bahar Sokak
No:2/13 Beşiktaş, İstanbul / TÜRKİYE
Tel : + 90 212 268 00 46
Faks : + 90 212 211 38 50
www.sektorelfurcilik.com
info@iwes.com.tr

facebook.com/IWES.Turkey

twitter.com/IWES_Exhibition

James Womack: “Yalın Farkıyla Yeşile Yatırım Yapılabilir”

“Teknoloji karşıtı bir yeşilseniz size pek yardımcı olamam” diyor, Yalın Düşünce’nin en önemli isimlerinden James Womack. Ama Yalın Düşünce pratikleriyle elde edilen tasarrufları “Yeşil”e yatırarsak bir çıkışımız olabileceği görüşünde. Galon başına 20 Dolar vergi koyulmasını da öneren Womack, “Yalın Düşünce ise size doğrudan yeşili sunan bir şey değil, bir sonraki adımda yeşile atlayabilmenizi sağlayabilecek bir araç” diyor.

 Balkan TALU

 Volkan MERT

Yalın Düşünce en temel anlamda en azla en çoğa ulaşmak, en az kaynak harcayarak en fazla verimi elde etmek olarak tanımlanıyor. Özellikle Toyota’nın bu konudaki başarıları hepimizin malumu. Kaynak minimizasyonundan hareket edip sıfır atığa kadar ilerleyen bir süreçten bahsediyoruz burada. Hal böyleyken 26 Haziran 2012’de Lütfü Kırdar’da gerçekleşen **Yalın CEO’lar** buluşmasında bu düşüncenin fikir babalarından biri olan James Womack’e sorduk: Nasıl hem yalın hem de yeşil olunabilir?

Yalın Düşünce en genel anlamıyla “Daha azla daha fazlaya ulaşmak” olarak tanımlanıyor. Bu tanımı biraz açar mısınız?

Şimdi diyelim ki bir araba yapıyoruz. Bunun için bir fabrika alanına, orada çalışacak insanlara ve bunun için sermayeye sahip olmamız gerekiyor. Biz zamanla bütün bu ihtiyaçların oranlarını neredeyse yarı yarıya düşürmeye başladık, amenna. Ama sorun şu ki böylece arabalar ucuzluyor evet ama bu sefer de insanlar bir yerine iki otomobil alıyor. Böylece yeşil olmak adına hiçbir şey yapmamış

oluyoruz. Çünkü insanlar tamamen otomatik olarak “Madem daha azla daha çok yapabiliyorsun o zaman ben de daha fazla alayım” diyorlar. Ben bir adım daha ileri gidiyorum ve diyorum ki neden hepimiz hibrid araba almıyoruz? Bu soruya genellikle “Çünkü daha pahalı” diye cevap verilebiliyor. Biz burada diyebiliriz ki hibrid arabaların fazla maliyetini üstümüze alım. Siyaset dünyası da bir adım atar ve der ki “Yalın’dan elde edilen kazanımlar yeşile yatırılınsın”. Tabii bu arada teknoloji karşıtı bir yeşilseniz size pek yardımcı

olamam. Dünya da olamaz çünkü bu gezegenin vatandaşları mallarına pek bir düşkünlüdürler ve sahip olduklarının birden yok oluversine pek tahammülleri olmayabilir. Tabii burada en büyük sorunlardan biri şu: Politikacılar diyor ki “Aman ha insanların yaşam standartlarını düşürmeyelim”. Onun için havaya devamlı kir salan ve iklime zarar veren malların ortada dolaşması daha tercih edilir bir durum. Velhasıl yeşil olmak zor zanaat. Biz şu anda dünyanın en tehlikeli deneylerinden birini yapıyoruz. Havaya pislik salmaya devam ediyor ve ne olduğunu seyrediyoruz ve diyoruz ki “Aa bu iyi değil”. Hâlbuki politikacılar bu ortamda çok daha sıkı kurallar koymalıdır. İnsanları elektrikli, hibrid arabalar kullanmaya zorlayabilirler. En basitinden kendi petrol kaynağı olmayan ülkeler galon başına 20 dolar (Avrupa’da 20 Euro, Türkiye’de 20 Lira) akaryakıt vergisi konulabilir. Zaten eğer kendi kaynağımız yoksa niye deliler gibi petrol ihracatı yapıyorsunuz ki? Biz bunu söylediğimizde siyasetçiler “Aman ha herkes bizden nefret eder” diyor. Biz de **Yalın Enstitü** olarak daha az kaynak kullanarak size hibrid araba üretelim diyoruz. Hatta o kadar ucuza üretelim ki hükümetler “Bundan sonra herkes hibrid ve/veya elektrikli araba kullanсын” diyebilsin.

“Yalın Düşünce” ve “Yalın Çözümler” isimli kitapları Optimist Yayınları tarafından yayımlanan Womack, yalın üretim denince akla ilk gelen isimlerden biri...

Peki, madem araba örneğinden gidiyoruz, konvansiyonel arabayı boşverelim elektrikli arabalara odaklanalım desek ne dersiniz?

İlk önce elektriği nasıl sağlayacağını çözmeniz gerekecek ama önce adım adım gidelim. Mesela yakın zamanda Kaliforniya’da **Tesla** firması ilk sedan tipi arabayı üretti. Otomotivle pek alakalı olmayan Silikon Vadisi insanları bunu yapıyorsa bu daha da yaygınlaşacaktır. Ama bu arada şu da bir gerçek ki elektrikli arabaların ayakta durabilmesi için çok fazla devlet teşviki gerekiyor. Şu anda dünya ekonomisi karman çorman halde olduğu için insanlar başka şeyler düşünüyor. İş güvencem var mı? Oturduğum evi elimde tutabilecek miyim gibi... Şu anda herkes çok yeşil çünkü ekonomik durgunluk var. Onun için çok sayıda şirket, “Karbon emisyonumuzu şu kadar indirdik; bu kadar tasarruf ettik” gibi açıklamalar yapıyorlar.

Ekonomi düzelince ne olacak, meçhul. Onun için baştaki şeye geri dönüyorum. Biz önce tasarrufa yönelik tedbirlerimizi tamamlayalım, yalın sistemlerimizi kuralım. Ara-

daki kazanç farkını da yeşile yatıralım çünkü yeşile yatırım çünkü şöyle araştırma sonuçları da yayımlanıyor: Deniyor ki “Geliri daha yüksek olanlar daha yeşil yaşıyorlar”. Hâlbuki o zenginler bir sürü lüzumsuz şey de satın alıyor. Böylece evet gayrisafi milli hâsıla artıyor ama bu toplamdaki her kuruş da karbon olarak geri dönüyor. Hâlbuki bugünkü en büyük sorunumuz karbon. Soruyorum şimdi bunun neresi yeşil? Bunun yerine insanlar doğru olanı yapmak için para harcamalıdır.

James P. Womack Kimdir?

Dünya genelinde 11 dilde yayımlanıp 600 bin nüsha satan “**Dünyayı Değiştiren Makine**” kitabıyla ünlenen James P. Womack, 1970 yılında Chicago Üniversitesi Siyaset Bilimi bölümünden mezun oldu. Harvard Üniversitesi Ulaşım Sistemleri bölümünde yüksek lisansını yaptıktan sonra MIT’te doktorasını yine Politika Bilimi üzerine tamamlayan Womack dünya genelindeki üretim uygulamaları üzerine yaptığı araştırmalarıyla tanınıyor. 72 yaşındaki Womack ayrıca Yalın uygulamaları tanıtmak ve yaygınlaştırmak amacıyla kurduğu kâr amacı gütmeyen bir dernek olan **Yalın Enstitü**’nün Başkanı olarak görevine devam ediyor. “Yalın Düşünce” ve “Yalın Çözümler” isimli kitapları Optimist Yayınları tarafından yayımlanan Womack, yalın üretim denince akla ilk gelen isimlerden biri...

Bu anlamda kriz bir fırsata dönülebilir mi?

Yeşil düşünenler içinde çok marjinal gruplar var. Çok fazla şey tüketmiyorlar. Ufaktan bir keşiş hayatı yaşıyorlar. Kendilerini çöle vurup bilgelik aramaya hazır olanları var. Dolayısıyla onları ikna etmeye uğraşamayız ama geri kalanını dönüştürmeye çalışmak da çok zor. Bu yüzden somut icraatlar üstünden gitmek gerekiyor. Yalın Düşünce ise size doğrudan yeşili sunan bir şey değil, bir sonraki adımda yeşile atlayabilmenizi sağlayabilecek bir araç. ○

SPREAD Der ki! Bize Yeni Bir Hayat Lazım

Avrupa'daki ekonomik kriz derinleşecek. Merkezi yapıların hantallığı hepten gün yüzüne çıkacak ama müsterih olun vatandaş uyumayacak. Wuppertal Enstitüsü tarafından kurgulanan SPREAD senaryosu bize dört farklı yeni senaryo sunuyor. Ve her şey daha yeşil bir dünya için...

 Balkan TALU

EKOIQ dergisinin sadık okurları hatırlayacaktır, geçen ayki sayımızda Wuppertal Enstitüsü Sürdürülebilir Üretim ve Tüketim İşbirliği'nden Cheryl Hicks'i dergimize konuk etmiştik. Cheryl Hicks, gelecekte sürdürülebilirliğe adapte olabilmemiz için sadece yeşil inovasyonların yeterli olmadığını vurguluyordu. Yeni ürünler ve hizmetler, tüketici ihtiyaçlarına da cevap verebilmeliydi. Bizler de daha sakin bir hayat sürmeliydik. Bütün bunlar bir araya geldiğinde Hicks, bugün dünyada yaklaşık 40 kadar yaşam tarzı varken bu sayının 10'a kadar inebileceğini öngörüyordu. Cheryl Hicks'in başında olduğu bir ekip 2050 yılı için SPREAD (Yaygınlık, Yayılma) başlıklı bir tarzı hayat senaryosu hazırlamıştı.

İş dünyasından, kamuya ve sivil topluma kadar bütün paydaşlardan geri bildirim alınarak kurgulanan **SPREAD senaryosunun** iki temel işlevi var. İlk hedef gelecek

vaat eden **yeşil uygulamaların yaygınlaşması**. Tam bu noktada ise muhtelif yaratıcı çözümlerin sürdürülebilir geleceğe ne katkıda bulunacağı da sorgulanmaya başlanıyor. Dolayısıyla ikinci hedef de bu soruşturma sonucunda geleceğe dair hayal gücümüze bir katkıda bulunmak, düşünilemeyeni düşünmemizi sağlamak. Biraz da bu yüzden araştırma kurgulanırken **geri beslemeli tahmin (backcasting)** yöntemi kullanılmış. Backcasting yöntemiyle bugün bir risk faktörü olan ve gelecekte hükümsüz kılınacak sorunlara takılmamız amaçlanıyor. Böylece 2050'de yerleşik olacak olan sürdürülebilir hayat tarzları ölçülebilir hedefler haline gelmiş oluyor. Spread senaryosuna imza atan Wuppertal Enstitüsü 2050 yılında ulaşılabilecek hedef olarak kişi başına yıllık **8 bin kiloluk maddi ayakizi (Material Footprint)** bırakacağımızı öngörüyor. Maddi ayakizi bizim evsel giderlerimizden sağlık harca-

malarımıza kadar her kalemi kapsıyor. Bugün ortalama bir Avrupalı'nın yılda 27 bin ila 40 bin kiloluk maddi ayakizi olduğu varsayılıyor. Bu izin yüzde 80'ini ise gıda, ulaşım ve konut giderleri oluşturuyor. Şimdi gelelim dört senaryonun ana hatlarına...

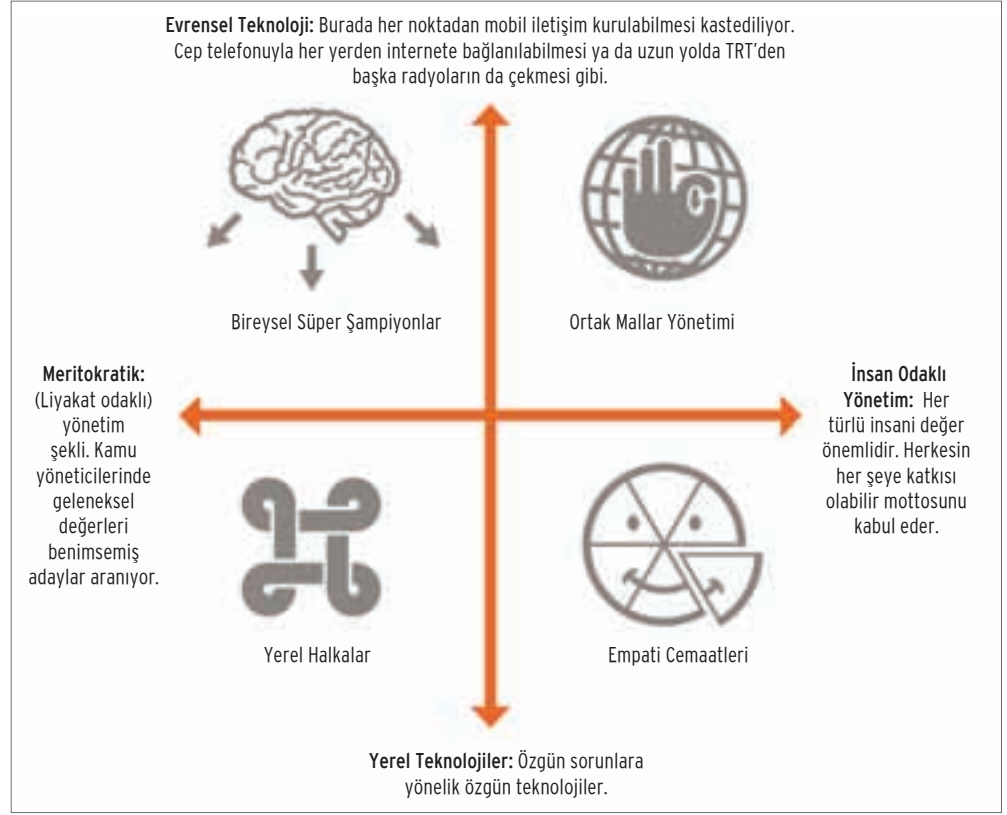
2019-2020'de Kaos Var

Bütün bu veriler dikkate alındığında ilk senaryo kuşağına **Bireysel Süper Şampiyonlar (Singular Super Champions)** adı verilmiş. Bu kuşak sürekli yeni şeyler öğrenmeye açık bir jenerasyon olacak. Yerleşik eğitim adı verilen sistemde öğrenciler her an her dakika istedikleri materyale anında ulaşabilecek. O kadar ki bilgisayarınız size "bugün ne öğrenmek istersin" diye soracak. 2015 yılında Avrupa bünyesinde bir **Yeni Yeşil Sözleşme YYS (Green New Deal)** imzalanacak. Bu anlaşma özellikle Çin yeni temiz yatırımlara büyük paralar aktarmaya hazırlanırken daha da büyük bir önem kazanacak çünkü bu sefer Avrupa'da yaşanan kriz yüzünden yıllık büyüme rakamının "0" olma tehlikesi var. Bu yüzden özellikle siyasetçiler yeni sürdürülebilir ekonomiye geçişte

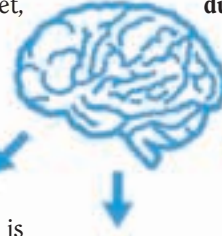

SPREAD
Senaryolarına göre, şehirlerarası ulaşımı da kapsayan yeni raylı sistem projelerinin de açıklanmasıyla durum 2020 yılının ikinci yarısından itibaren toparlanmaya başlayacak.

büyük kararlılık gösterecek. Devlet, bütün verimsiz teknolojilere yönelik sübvansiyonları kesecek. Bu kesinti özellikle 2019 ve 2020 yıllarında işsizlik ve dolayısıyla toplumsal huzursuzluk da yaratacak. **Desertec** projesinin özellikle **Afrika**'da yarattığı yeni iş sahalarıyla ve şehirlerarası ulaşımı da kapsayan yeni raylı sistem projelerinin de açıklanmasıyla durum 2020 yılının ikinci yarısından itibaren toparlanmaya başlayacak. Raylı sistemlerin güncellenmesinden sonra 4-5 saatlik bir yolculukla Kopenhag'dan Barcelona'ya gidebileceksiniz. Bu noktadan sonra insanlar mesela uçağa hiç yüz vermek istemeyebilecekler. 2021 yılında, hükümetlerin de desteğiyle şirketler **ekolojik AR&GE** çalışmalarına hız verecek. **Yeni Yeşil Sözleşme** sayesinde **temiz teknoloji** ve **upcycling** yatırımları büyük hız kazanacak. Radikal bir şeffaflık dönemine de girileceği için 2015-2025 arası dönemde fiyatlar da belli bir dengeye oturacak. Sözleşme Avrupa'ya bir **eko en-**

düstriyel bir devrim de getirecek. Bu durumda organik üretim için de daha büyük araziler tahsis edilebilecek. Bunun sonucu olarak bireyler beslenme düzenlerini hem rasyonel hem de hesaplı hale getirebilecekler.

Wikikrasi Yurttaşlığı

SPREAD senaryolarının ikinci versiyonu ise **Ortakmallar Yönetimi (Governing The Commons)** adını taşıyor. Bu sürecin aktörleri biraz kendi başlarına buyruk bir grup, yaygın ve kolay erişilebilir bilgisayar sistemleri sayesinde her konuda örgütlenip, ortak tavır alıp süreçlere müdahil olabiliyorlar. Nitekim 2011'de başlamış olan **Arap Baharı** ve bir süredir hayatımızda olan **Wiki-leaks** bu eğilimi zaten ortaya koyuyor. Kısacası Wikikrasi rejimine hoş geldiniz... Dedik ya bu grup biraz sü-rüden ayrı takılıyor. Bu yüz-

den ikinci senaryoda, özellikle 2018'den itibaren üç boyutlu yazıcıların yaygınlaşmasıyla, bu kuşağın tükettiği her şeyin tamamen özgün tasarımlar olabileceği öngörülüyor. Mesela öngörüye göre, 2020'lerin ortalarından itibaren evinizin hemen yanındaki küçük dükkânlarda bir tür "kendin pişir kendin ye" modeliyle kendi kıyafetlerinizi tasarlayabilecek ve üretebileceksiniz. Wikikrasi'nin özgür ruhlu yurttaşlarını muhtemelen 2013 yılından itibaren daha yakından tanıyacağız. Özellikle İklim Değişikliği'ne karşı tedbir almak için uzlaşamayan siyasetçi ve şirketlere yönelik **boykot ve protesto eylemleri** başladığı zaman. 2015 yılından itibaren bu gruplar örgütlü bir şekilde sadece **elektrikli araba kullanacak**, enerji verimliliği kriterlerine uymayan herhangi bir ürün tüketmeyecekler. 2008 yılındaki kriz sağolsun, ortak malcular birkaç işte birden çalışıyor olacaklar. Bu ilk başta biraz çaresizlikten gibi dursa da, bu durum yeni kuşağa daha özgün ve çok yönlü bir duruş kazandıracak. İş yapma şekillerindeki çeşitlilik ve esneklik artacak. 2010'lu yılların sonuna doğru ise Avrupa piyasalarının yeni liderleri sürdürülebilir yaklaşımları içselleştirebilmiş şirketler olacak. Bu sayede 2030'lu yıllardan itibaren çok sayıda semtte artık yeni bina yapmak yerine eski işyerleri sivil konutlara dönüştürülüyor olacak.

Büyük şehirlerdeki örgütlenme faaliyetleri devam edersün diğer taraftan da SPREAD senaryolarının üçüncü versiyonu olan **Yerel Halkalar (Local Loops)** da ortaya çıkmaya başlayacak. 2014 yılında **Peak Oil (Petrol Tepe Noktası)** fenomeniyle gerçek anlamda tanışacağımız için yeni gelen enerji krizi herkesin yerel kaynakları tekrar keşfetmesini sağlayacak. İlk olarak çok sayıda büyük metropolün ana merkezleri motorlu araç trafiğine kapatılacak. Yerel gıda üretimi ve tüketimi hız kazanacak. Otantik lezzetleri yerinde deneme tecrübesi bir yana karnımızı pazar ya da kermes alanlarındaki tezgâhlarda doyurabileceksiniz. 2019 sonu 2020 yılı-

nın başından itibaren hem üniversiteler hem de büyük şirketler yerel girişimlere olan desteklerini artıracığı da senaryonun öngörülmesi arasında. Hem enerji tüketimi hem de nakliye sisteminin de optimum hale geleceği de tahminler arasında.

Bu yerel halkaların en büyük özelliklerinden biri de kendi sorununu kendi halleden aile reisleri olacak. Diğer bir deyişle, elinizden biraz tamirat ve tadilat işleri geliyorsa yaşadınız. Teknoloji ilerledikçe, örneğin 2040'lara geldiğinde, **Yeşil Apartman Görevlileriniz** bile olabilir. Yeşil görevliler, cep telefonlarına yükledikleri uygulamalar sayesinde elektrik ve su israfına yol açan bir problem varsa anında tespit edip müdahale edebilecekleri de senaryoda yer alıyor.

Mahalle Kültürü Tekrar Canlanıyor

Avrupa'da derinleşen ekonomik krizle birlikte öngörülen SPREAD senaryola-

SPREAD senaryolarının üçüncü versiyonu olan "Yerel Halkalar" da (Local Loops) yerel gıda üretimi ve tüketiminin hız kazanacağı öngörülüyor.

Avrupalılar Bugün Nasıl Yaşıyor?

- Gıda tüketiminin neredeyse dörtte birini (yüzde 24) et ve süt ürünleri teşkil ediyor.
- Avrupalılar'ın toplam enerji tüketiminin yüzde 40'ını hane ısıtma, su sarfiyatı elektronik ve aplikasyon kullanımı teşkil ediyor.
- AB-27 ülkeleri (birliğe üye ülkeler) kapsamında araba kullanımı yüzde 35 arttı. Dünyadaki 750 milyon arabanın üçte biri Avrupalılar'a ait.
- AB-27 ülkelerinde yetişkinlerin yüzde 60'ı okul çağındaki çocukların yüzde 20'si obeziteden muzdarip. Yağlı yiyecek tüketimine bağlı olarak koroner kalp rahatsızlıklarından ölümler Avrupa'daki en yaygın ölüm sebebi olmaya devam ediyor.

rından biri de **Empati Cemaatleri (Empathetic Communities)** olarak isimlendiriliyor. Senaryoya göre, krizin ilk etkileri 2012 yılında görülmeye başlanacak. Özellikle finans sektöründe çok büyük bir kriz patlak verecek. Devletler çok sayıdaki bankayı batmaktan kurtaramayacak. Merkezi hükümetler ekonomiyi yönetemez, piyasaları regüle edemez hâle gelince iş **yerel yönetimlere** kalacak. Kent konseyleri **yerel kooperatiflere** destek verecek. İnsanların temel ihtiyaçları bu dayanışma ağları vasıtasıyla sağlanacak. Yaşanan büyük altüst oluştan sonra enerji ve gıda fiyatlarında, hatta cep telefonu faturalarındaki dramatik artışlardan sonra yurttaşlar kendi çarelerini kendileri üretmek zorunda kalacaklar. Özellikle 2010'lu

yılların sonlarına doğru Avrupalılar'ı hiçbir zaman görmediğimiz **dayanışmacı mahalle ruhu** içinde göreceğiz. Bizim Türkiye'de uzun yıllardır aşına olduğumuz mahallenin yardımcı güzel insanları dizileri Avrupa televizyonları için üretilmeye başlanacak. Çocuklar, okul ödevlerini diğer arkadaşlarıyla beraber yapmak isteyecekler. Küçük bahçeleri olan aileler bir araya gelip kooperatifler kuracaklar. Bu kooperatifler, gıda üretiminden yaşlı bakımı ve hobi gruplarına kadar her seçeneği kapsayacak. Kooperatiflerin en önemli işlevi merkezi yapının açıklarını kapamak olacak. Eski büyük şehirlerde irili ufaklı köyler oluşacak. Yeni kurulan yapılarda oldukça geniş alanlar ortak yaşam mekânlarına ayrılacak.

Bu senaryoların ortak kesişim noktalarından ilki **ekonomik kriz**. Birinci on yıl içinde hem devletler hem de yurttaşlar çeşitli çözümler üretmeye çalışıyorlar. Bu noktada özellikle yurttaşlar ağırlıklarını koyuyor ve özellikle Empati Cemaatleri'nde gördüğümüz gibi merkezi devletler epey bir hantal kalıyor ve yerel yönetimler devreye giriyor. İnsanın içini ferahlatan diğer bir nokta hem şirketler hem de devletler için sürdürülebilir olmaktan başka bir seçenek kalmıyor. Tüketici yurttaşlar arasında inisiyatifi eline alıyor ve tepkisini ortaya koyuyor.

Zira gerek mobil ağlar gerekse paylaşım grupları sayesinde her türlü bilgiye anında ulaşmak çok kolay. Dolayısıyla sorunlar karşısında anında inisiyatif kullanmak giderek daha basit hâle gelecek. Ekonomik krizin etki alanının giderek genişleyecek olması ilk etapta gözleri epey bir korkutuyor ama Yeşil İnovasyonu'nu tamamlayan kazanıyor. Yalnız kolları sıvayıp harekete geçmek içinse aslında topu topu dört, beş sene var önümüzde, bizden söylemesi. Bu süre içinde Sertab Erener'in eski şarkısında (Kendime Yeni Bir Ben Lazım) olduğu gibi yeni işlerimizi, hatlarımızı kurmamız elzem gibi görünüyor. ○

www.renex.com.tr

RENEX

EURASIA

YENİLENEBİLİR ENERJİ
TEKNOLOJİLERİ VE
ENERJİ VERİMLİLİĞİ FUARI

15-18 KASIM 2012

CONGRESIUM ANKARA

ATO ULUSLARARASI KONGRE
VE FUAR MERKEZİ

Sektörel Basın Sponsoru

Deutsche Messe
Worldwide
Hannover-Messe
Sodeks Fuarçılık A.Ş.

BU FUAR 5174 SAYILI KANUN GEREĞİNCE TOBB (TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ) İZİNİ İLE DÜZENLENMEKTEDİR.

Beybi Güz Plaza No: 28 Kat: 2 Daire: 3-4 34398 Maslak-İstanbul • Tel: +90 212 290 33 33 • Fax: +90 212 290 33 32 • info@sodex.com.tr

İnsanın Çevre Hakkından Doğanın Haklarına Ekolojik Anayasa

Bir toplumun en üst düzey konsensüsünü yansıması gereken anayasalar, hem dünyada hem de Türkiye’de yeniden tartışılmaya açılıyor. Biraz yılan hikâyesine dönse de yeni bir anayasa oluşturmanın neredeyse tam eşiğindeyken, artık bizim de Doğanın Hakları’nın yeni anayasamızda yer almasını konuşmamızın zamanı çoktan geldi.

 Barış Gençer BAYKAN,
BETAM Araştırma Görevlisi

Dünyadaki ekolojik tahribatın ve küresel iklim değişikliğinin yaşanan ve yaşanacak sonuçları göz önüne alındığında ekolojik problemlerin ekonomik, sosyal ve hukuksal çözümlerinin iç içe geçtiğini söyleyebiliriz. İnsan eliyle oluşturulan ekolojik yıkımın boyutları gezegendeki yaşamı iyiden iyiye tehdit eder hale geldikçe hukuk sistemini de dönüştürüyor. Çevre koruma ile ilgili hükümlerin anayasalarda yer alması ise 1950’li yıllara rastlıyor. 1970’li yıllarda ekolojik tahribatın artması ve buna cevap veren toplumların, ülkelerin ve uluslararası toplumun geliştirdiği politikalar anayasa yapım süreçleri-

ne de etki etti ve artan bir oranda anayasalarda çevre hükümleri yer almaya başladı. **Constitutionmaking.org**’da yayınlanan bir rapora göre 2000 yılı itibarıyla dünyadaki anayasaların yüzde 68’inde çevre hükümleri yer alıyor.

Türkiye’de **1982 Anayasası, Sosyal ve Ekonomik Haklar ve Ödevler** bölümünde bulunan 56. maddenin ilk fıkrasında *“Herkes sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir”* ifadesiyle çevre hakkını temel bir insan hakkı olarak Anayasa düzeyinde hukuk sistemine dahil etti. Bu hükmün anayasaya girmesindeki en önemli etken, **Türkiye Çevre Vakfı**’nın 1980’de başlattığı

bir hukuk projesi çerçevesinde dünyada çeşitli ülkelerin anayasalarında yer alan çevreyle ilgili hükümlerin derlemesi, kamuoyuyla paylaşması ve bir madde olarak anayasada yer alması için teklif getirmesiydi.

Devletlerin anayasalarında yer alan çevresel hükümler genelde insanın çevre hakkına, insanın sağlıklı bir çevrede yaşama hakkına atıf yaparak çevre korumada devletlerin ve kişilerin ödevlerine odaklanıyor. Ekolojik Anayasa tartışmalarının bu hükümlerden ayrıldığı nokta ise doğanın da insan gibi bir hak öznesi olup olamayacağı üzerine... Uluslararası platformlardaki ve Türkiye’deki tartışmaların genelde atıf

yaptığı iki anayasa var: **Ekvador** ve **Bolivya Anayasaları**. Bolivya, dünyada doğanın yasal haklarını tanıyan ilk ülke oldu. İklim değişikliğini önlemek, doğal varlıkların sömürülmesini engellemek ve Bolivya halkının yaşam kalitesini yükseltmek adına alınan bu karar doğayı insanla eşit statüde kılıyor. 28 Eylül 2008'de referandumla kabul edilen Ekvador Anayasası'nın, 71. maddesi hayatın gerçekleştiği doğanın ya da **Pachamama'nın (Toprak Ana)** var olma hakkını tanıyor ve anayasal koruma altına alıyor. "*Hayatın içinde yeniden ürettiği ve meydana geldiği tabiat veya toprak ana bir bütün olarak var olma, yaşam döngü ve işlevlerinin evrimsel süreçlerinin korunması ve yeniden canlandırılması hakkına sahiptir.*" Doğanın haklarının anayasal güvence altına alınmasına Latin Amerika ülkelerinin liderlik etmesi elbette tesadüf değil. Tarihsel olarak sömürgeciliğe, günümüzde de neoliberalizme karşı mücadelelerinin kıtaya özgür kültürel motiflerle harmanlanması doğa ananın/toprak ananın haklarını gündeme getirdi.

Doğanın Hakları Olabilir mi?

Tüm bu gelişmelerin kökeni 1970'li yıllara dayanıyor. **Christopher D. Stone** sivil haklar hareketinin ertesinde ve modern çevre hareketinin doğduğu yıllarda yazdığı "*Should Trees Have Standing? Towards Legal Rights for Natural Objects?*" (1972) adlı makalesinde, hukukun zaman içindeki gelişimini ele alıyor ve ormanlara, okyanuslara, nehirlerle, tüm diğer doğal varlıklara ve bir bütün olarak doğaya yasal haklarının verilmesini savunuyordu. Toplumların çeşitli dönemlerde belirli kişileri ve varlıkları hak sahibi olamayacak kadar yetersiz ve değersiz gördüğünü söyleyerek örnek olarak çocukları, köleleri, kadınları, Amerikan yerlilerini, etnik azınlıkları, akıl hastalarını, cenini ve yabancıları ör-

nek gösteriyor. Stone'a göre henüz yasal haklara sahip olmayan varlıklar, haklarını kazanana kadar bizim yani hak sahiplerinin kullanımına tabii olarak değerlendirilir. Yasal haklara sahip olmanın üç şartı vardır. Birincisi bir varlığın kendi adına hukuki girişimde bulunma, dava açma imkanının olması, ikincisi bir davada mahkemenin bu varlığa yönelik bir zarar olabileceği fikri ve son olarak da tazminat durumunda bu varlığın bizzat yararlanabilmesidir. Stone şu örneği veriyor: "Jones, kenarında yaşadığı nehrin bir fabrika tarafında kirletilmesi halinde fabrikayı dava edebilir. Böyle bir dava nehri dolaylı yoldan korur, yasa nehrin haklarını savunduğunu söy-

Çevreci Sivil Toplumun Yeni Anayasa'ya Katkıları

Ekolojik Anayasa girişiminin başlamasından sonra çevre sivil toplum kuruluşları da yapılacak yeni anayasada yer almasını istedikleri maddeleri veya daha geniş bir şekilde anayasa taslaklarını kamuoyu ile paylaştılar. TEMA Vakfı, Yeni Anayasa Önerileri Taslağını 19 Aralık 2011 tarihinde TBMM Başkanlığı Anayasa Uzlaşma Komisyonu'na sundu. TEMA'nın taslağı toprak ve suyu birer kaynak olarak değil, doğal varlıklar olarak tanımlanıyor. Greenpeace Türkiye'de yeni anayasanın oluşturulmasına katkıda bulunmak için çeşitli ilkelerin yer aldığı önerilerini kamuoyuyla paylaştı. Greenpeace Anayasa'da Temel Hak ve Özgürlükler başlığı altında Doğanın Varolma Hakkı'nın tanınmasını talep ediyor. 1982 Anayasası'na 56. maddeyi öneren Türkiye Çevre Vakfı ise anayasanın çevreyi veya diğer konuları en ayrıntılı şekilde düzenleyen bir hukuk kaynağı olmadığı tespitini yaparak Ekolojik Anayasa ile ilgili taslaklar hazırlayan diğer kuruluşların aksine 56. maddenin ilk fıkrasını aynen korumayı yeterli buluyor.

lemez. Hakları korunan Jones'tur. Jones'un yasalarca güvence altına alınan nehirde yararlanma hakkı elinden alındığında dava açma hakkı doğar. Dava sonucu herhangi bir tazminat söz konusu olursa Jones'a gidecektir. Nehrin eski haline döndürülmesi için harcanmayacaktır". Stone, doğal varlıkların yasal haklara sahip olmanın üç şartı yerine getirmediği için hukuk sisteminde hak öznesi olarak kabul edilmediklerini fakat bu sistemin değişmesi gerektiğini söylüyordu. Şirketler, devletler veya üniversiteler de kendi adlarına hukuki girişimlerde bulunamazlar ama avukatlar onlar adına savunma yapabilmektedirler. Bu tartışmada önemli nokta doğanın haklarını nasıl kullanacağıdır. Herhangi bir doğa tahribatı tehdidinde veya sonucunda doğanın haklarını koruyacak olan yine insandır fakat burada emanetçi ve vekil özneler tayin edilebilir. **Adnan Ekşigil**, *Birikim* dergisinde 1995 yılında yayınlanan makalesinde Stone'un doğayı bir hak öznesi olarak önermesinin altında yatan nedenin Amerikan hukuk sisteminde kişi menfaatleri ötesinde soyut değerler gibi bir kavramın bulunmamasına bağlıyor. Ekşigil, Türkiye'deki hukuk sisteminde ise böyle bir kavramın var olduğunu, **İdarî Yargılama Usulü Kanunu**'na göre, gerek gerçek, gerek tüzel kişilerin toplumsal yararları ve kamu düzenini zedeleyen idari işlem ve eylemlere karşı dava açabilmelerini öngördüğünü ve kişinin kendisini doğrudan etkilemese hattâ ilgilenmese de, örneğin imar düzenine, çevre sağlığına veya güvenliğine uygun olmayan kamusal etkinlikler konusunda yargı yoluna başvurabileceğini açıklıyor.

Türkiye'de Ekolojik Anayasa Süreci

Türkiye'de Ekolojik Anayasa ile ilgili tartışmalar 12 Eylül 2010'daki anayasa referandumu ertesinde

başladı. Haziran 2011 seçimlerinden sonra gündeme gelen yeni anayasa yapım sürecine ekolojik taleplerle müdahil olabilmek için 15 Şubat 2011'de Ekolojik Anayasa Girişimi başlatıldı. Çevre aktivistleri, hukukçular, milletvekilleri ve akademisyenlerden oluşan 40 kişilik imzacı grubunun hazırladığı bir çağrı kamuoyuyla paylaşıldı. Sekreteryasını **Yeşiller Partisi**'nin üstlendiği girişim, yeni anayasasının sivil, demokratik ve özgürlükçü olmasının yanı sıra ekolojik olması gerektiğini ve doğanın vazgeçilmez, devredilmez haklarının anayasal güvence altına alınmasını savunmak için faaliyet göstermeye başladı. Bursa, İzmir, Ankara, Tekirdağ, Antakya, Diyarbakır ve Muğla'da çevre aktivistlerinin ve hukukçularının bir araya geldiği toplantılar düzenlendi. Farklı anayasa çalışma gruplarıyla iletişime geçilerek ortak paydalar arandı. 15 Mayıs 2012'de İstanbul'da bir konferans düzenlendi. Konferansta **Anayasa ve Haklar ve Ekoloji Hareketleri** ve **Anayasal Hareketler** başlıklı oturumlarda ekolojik kriz etkisi altındaki dünyada iklim değişikliği, çevre kirliliği ve doğanın önlenemeyen tahribine karşı hangi anayasal önlemler alınabilir; doğayla uyumlu bir varoluş nasıl sağlanabilir; sadece bugün yaşamakta olanların değil, gelecek kuşakların da yeryüzünün bütünlüğü ve sürekliliği içinde var olma hakkı nasıl korunabilir sorularına yanıtlar arandı.

Çevre alanında verilen hukuk mücadelesinin aktörleri olarak sunumlarıyla konferansa katılan çevre avukatları, Türkiye'deki çevre davalarında yaşanan olumsuz gelişmeleri örnekleriyle paylaştı. Uluslararası anlaşmalar yoluyla yasama ve yargı denetiminden muaf tutulan nükleer santral, idari durdurma kararlarına aykırı şekilde faaliyetlerine devam eden madencilik şirketleri, ÇED raporu olmadan inşaatına başlanan

Ekolojik Anayasa kitabının yayınlanmasından sonra yapılan toplantıya katılan milletvekilleri, çevre sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri, hukukçular ve aktivistler, taleplerini anayasa yapım sürecine nasıl dahil edebileceklerini tartıştı.

HES'ler, savaş halinde uygulanan acele kamulaştırmalar sorunun boyutlarını göstermesi ve Ekolojik Anayasa önerileriyle bu sorunların nasıl çözüme kavuşturulacağına tartışılması açısından önemli gündem konularıydı. Konferansta ayrıca "**Kamu Yönetimi İlkeleri**" başlığı altında bireylerin çevre konularında bilgi ve belge edinme, karar mekanizmalarına katılma ve yargıya erişim haklarını garanti altına alınması; kamu yararının ekoloji merkezli bir bakış açısıyla yeniden tanımlanması; ekolojik açıdan hukuki düzenlemelere uyum ve yerel katılım mekanizmaları gibi çeşitli öneriler geliştirildi.

Anayasa Yapım Sürecinde Ekolojik Anayasa

28 Kasım 2011'de **Ekolojik Anayasa** kitabının yayınlanmasından sonra yapılan toplantıya katılan milletvekilleri, çevre sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri, hukukçular ve aktivistler, taleplerini anayasa yapım sürecine nasıl dahil edebileceklerini tartıştı. İlk etapta Meclis'te grubu olan siyasi partileri ziyaret ederek ekolojik anayasa taleplerini hem vekillere hem de Meclis Anayasa Uzlaşma Komisyonu'na ve ayrıca Cumhurbaşkanı'na iletilmesi karar altına alındı. Ekolojik Anayasa taleplerinin yaygınlık kazanması ve toplumca sahiplenilmesi, taleplerin soyut kavramlardan çıkartıp somut örneklerle toplumun her kesiminin anlayabileceği bir dille yazılması ve basının desteğinin aranması gerektiği vurgulandı. Ayrıca ekolojik anayasa çerçevesinin yerel çevre hareketlerine iletilmesinin ve diğer anayasa gruplarıyla birlikte bir koordinasyon sağlanmasının öneme değinildi. Ekolojik Anayasa Girişimi, yeni anayasada olmasını talep ettiği maddeleri 3 Ocak 2012 tarihinde TBMM Anayasa Uzlaşma Komisyonu'na sundu. Girişimin temsilcileri komisyona sundukları önerilerde temel olarak anayasanın, doğaya hükmetmeye çalışan insanı değil, doğayı hak öznesi olarak tanıması gerektiğini ifade etti. Sunulan Ekolojik Anayasa, dünyayı gelecek kuşaklardan emanet alındığı bilinciyle, doğayla uyum içinde yaşamının esas alındığı; su, hava, gen, tohum gibi doğal unsurlar için doğal kaynak değil doğal varlık nitelendirmesinin benimsendiği, doğada olası zararlara yol açabilecek faaliyetlerde ihtiyatlılık ilkesinin benimsendiği, kamu yararında doğal dengelerin gözetildiği, yabani ve evcil hayvan haklarının güvence altına alındığı, sağlıklı su ve gıdaya ulaşım hakkının benimsendiği hukuksal düzenlemeler öneriyor. ○

Yazbahar Ayları 2012:
Mücadele ve Umut

35. YAYIN DÖNEMİ 30.04 - 28.10.2012

Uğurlu **ikibinoniki**

Program destekçisi olmak için:
0212 343 41 41
www.acikradyo.com.tr

—“Açık Radyo.”
94.9

www.acikradyo.com.tr

Roland Busch: “Tüm Cihazlar ve İnsanlar Birbirleriyle Daha Çok İletişimde Olacak”

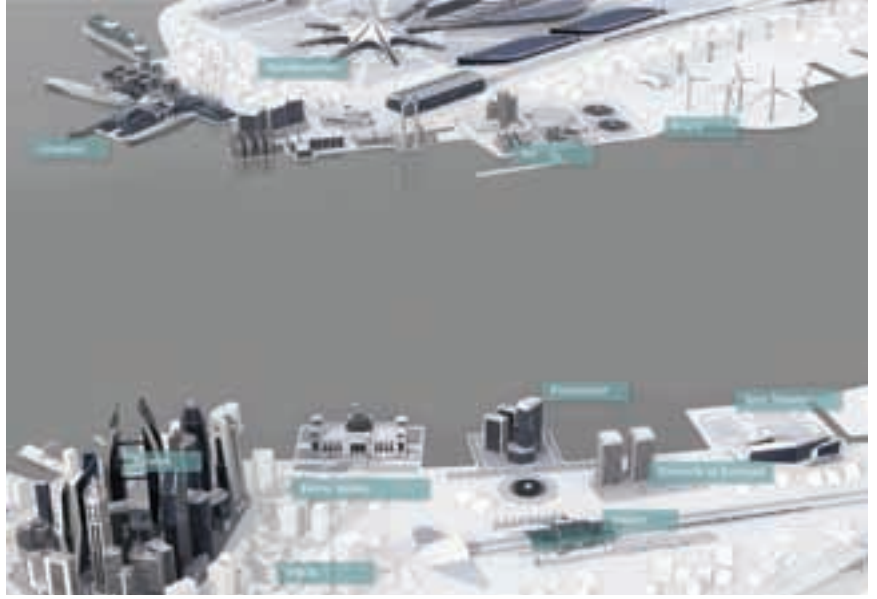
Geçtiğimiz ay, dünyanın en inovatif şirketlerinden biri olan Siemens AG'nin birçok üst düzey yetkilisi Türkiye'ye deyim yerindeyse bir çıkarma yaptı. Şirketin Yönetim Kurulu Üyesi ve Altyapılar & Şehirler Bölümü CEO'su Dr. Ronald Busch da bu heyetin içindeydi ve EKOIQ'ya özel bir röportaj verdi. Şu anda “İkinci IT Devrimi”nin yaşandığının altını çizen Busch, Siemens'in dünya kentlerini birbirleriyle çeşitli parametreler üzerinden kıyaslamamıza olanak veren Green Cities Index aplikasyonunu uygulamalı olarak gösterdi ve “Birbirimizden öğreneceğimiz çok şey var” dedi.

 Barış DOĞRU

 Özgür GÜVENÇ

“Akıllı Şehir” nedir sizce?

Biz şu anda “İkinci IT Devrimi”nin gerçekleştiği bir dünyada yaşadığımızı inanıyoruz. Birinci IT Devrimi, 1996-1998 yıllarında, tüm dünyadaki insanları birbirine bağlayan Dünya Çapında Ağ (world wide web) ile gerçekleşti. Bugünkü İkinci IT Devrimi ise cihazları birbirine bağlıyor; yani tüm cihazları, sensörleri, aktüatörleri (vana motorları), endüstri veya şehir ortamında ürettiğimiz bütün verileri birbirine bağlıyor. Bunlar kendi aralarında konuşmaya başlıyorlar; belli bir zekâyâ sahipler ve insanlar için değer yaratıyorlar. Bu İkinci IT Devrimi, temel olarak sistemimizin akıllılığını sağlayan şeydir. Gelecekteki akıllı şehrin bir parçası olan en basit örnek “Akıllı Şebeke”dir. Peki, Akıllı Şebekeler nedir? Bununla ilgili çok fazla örnek ve farklı öğeler var ama en basit unsurlardan biri şudur: Mevcut şebekeler Akıllı Şebekelere göre çok farklı çalışmaktadırlar. Enerjiyi merkezi olarak üretir, şebekeye gönderir ve tüketiciye ulaştırırsınız. Tüketici daha fazla tüketirse, enerji üretimini arttırırsınız. Bir bayram gününde, yemek hazırlıkları başladığında ve herkes fırınlarında yemek pişirdiğinde çok büyük bir tüketim vardır. Bu da tüm sistemin, o belli saatte veya saatlerdeki zirve noktasına göre düzenlendiği anlamına gelir. Ekonomik açıdan asla böyle yapmazsınız, bu akılcı değildir. Yükü ve arzı gerçekten dengerseniz, bazı yükleri kaydırırsanız, zirve noktalarını düşürebilirsiniz. Şebekeye daha dalgalı bir enerji giriyorsa, şebeke bir kere geriye gittiğinde daha fazla enerji kopyu ileri sürersiniz. Bunların hepsinin yönetilmesi gerekir ve bunu da bu “eski” şebekenin üzerine tam bir iletişim katmanıyla kaplayarak yaparsınız. Sensörler, aktüatörler, trafo merkezleri birbirleriyle otomatik olarak konuşurlar. Bu arada akıllı sayaçlar da var. Kimin ne za-

“Akıllı şehir aynı zamanda daha güvenlidir. Çünkü şehri daha güvenli kılmak için, örneğin bir yangın olayında, acil durum güçlerini tam olarak gitmeleri gereken yere sevk etmek için insanların neler yaptığını gözleyen daha fazla sisteme sahipsiniz”

man ne tükettiğini bilmeniz gerekiyor. Bunu bilmezseniz, sistemin bunu otomatik hale getirdiğini ve yönettiğini nasıl varsayabilirsiniz ki? İletişim katmanı yerleştirildikten sonra, sistemi optimize edebilirsiniz ve bu da bir akıllı şebeke ortaya çıkarır.

Peki, Akıllı Şehir, sadece akıllı şebekelerden mi ibarettir?

Bu, akıllı şehrin sadece bir bölümüdür. Yine benzer şekilde, İkinci IT Devrimi’ndeki bir sonraki adım trafik otomasyonudur. Sadece ışıklar için bir trafik yönetimine sahip olmak yeterli değildir. Bunu toplu taşımacılıkla birleştirmelisiniz. Metrolar, hafif raylı taşıtlar, banliyö trenleri, trafik yönetimi ve gelecekte elektrikli arabalar için bir intermodal yönetime sahip olmalısınız. Bunların bir araya getirilmesi gelecekteki akıllı şehrin başka bir özelliğidir. Akıllı şehirler aynı zamanda akıllı tüketicilere sahiptir. Bunlar, daha az enerji kullanan tüketicilerdir. Tüketicinin daha az enerji tüketmesine yardımcı olan bir akıllı bina otomasyonu sistemine sahiplerdir. Deneyimlerimizden biliyoruz ki, bunu doğru şekilde yaparsanız bir binada kullanılan enerjinin yüzde 30 veya yüzde 40’ını tasarruf edebilirsiniz.

Akıllı şehir aynı zamanda daha güvenlidir. Çünkü şehri daha güvenli kılmak için veya acil bir durumda, örneğin bir yangın olayında, acil durum güçlerini tam olarak gitmeleri gereken yere sevk etmek için insan-

ların neler yaptığını gözleyen daha fazla sisteme sahipsinizdir. Bunlar Hindistan'da ve 11 Eylül'de Birleşik Devletler'deki terörist saldırılarda edinilen derslerdir. O dönemde tüm işgücünün doğru zamanda doğru yerde olması için yeterince veri iletişimi yoktu. Ama akıllı bir şehirde böyle bir sorun olmayacaktır. Bunlar, akıllı şehirlerin nasıl olduğunu gösteren sadece temel birkaç örnek. Bu şehirler, daha fazla çözüme, daha fazla IT zeminine ve daha yüksek bir zekâyâ sahiptir.

Siemens'in akıllı şehirler için temel çözümleri nelerdir? Bu konuya odaklanan başka şirketler de olduğunu biliyoruz...

Elbette. Yeni bir sektör yarattığımız ve akıllı şehirlerin de doğal ortağı olduğumuzu söylemekten gerçekten mutluyum. Çünkü verdiğim tüm örnekler, Siemens'in teknoloji açısından en iyilerden biri, hatta en iyi olduğu alanlar. Küresel olarak önemli işler gerçekleştiriyoruz. Bu sistemleri ve çözümleri her yerdeki müşterilerimize, aynı zamanda Türkiye'deki şehirlere veya özel bir örnek olarak İstanbul'a da ulaştırmaya hazırız.

Bütün bölge için toplu taşıma çözümleri, ürünleri ve hizmetleri sunuyoruz; yüksek hızlı trenler, metrolar, hafif raylılar, banliyö trenleri, şehirlerarası trenler, havaalanlarına bağlanan sistemler ve bunların tümünün otomasyonu. Sürücüsüz metro sistemlerini yapan dünyadaki ilk ve en deneyimli şirketiz. Trafik yönetimi ama aynı zamanda da intermodal trafik yönetimi, yol fiyatlandırma ve ücretlendirme sistemleri kuruyoruz. İsrail'de ilk dinamik yol ücretlendirme sistemini kurduk. Sıkışıklık başladığında dinamik olarak bir şeridin ücretini artırıyoruz ve böylece o şeritteki hızın 70 km/s veya üzerinde kalmasını sağlıyoruz. Bu çalışma çok başarılı oldu. Daha fazla ödüyorsunuz ama hızlı bir şe-

“30 Avrupa şehrinin verilerini karşılaştırmalı olarak görebileceğiniz Yeşil Şehirler İndeksi'ne bakarak, İstanbul'un nerede durduğunu inceleyebilirsiniz. Ayrıca İstanbul'un durumunu iyileştirmek için çok çalıştığımız da görüyoruz”

ridinin olmasını ve belli bir zamanda orada olabilmenizi sağlıyor. Park yönetimi de son derece önemli. Ve tabii havaalanları... Havaalanlarını en iyi bagaj sistemleriyle donatıyoruz. Bir havaalanında hizmet verilen kişilerin sayısını sistemimizle artırabiliyor ve yeni bir havaalanına yatırım yapmadan yüzde 30-50 oranında yükseltebiliyoruz.

Aynı zamanda akıllı şebekeler enerji otomasyonunda da dünya çapında pazar lideriyiz. Tüm enerji dağıtıcıları, orta ve alçak gerilim için güçlü bir ürün portföyümüz var. Sanal elektrik santrali yaratmak üzere yine zekâyı ve enerji otomasyonunu getiriyoruz ve talep tepkisi (demand response) yaratıyoruz. Yakınlarda, temel teknolojilerden biri olan sayaç veri yönetimi üzerine bir şirket satın aldık. Siemens olarak suya da

dokunuyoruz. Bütün şehirlerde bir başka önemli unsur olan şehir suyu ve endüstriyel su ve atıksu konusunda pazar liderleriniz. Bu gereksinimlere ve akıllı şehirlerin ihtiyaç duyacağı fırsatlara hizmet eden böyle bir portföyle kıyaslanabilecek başka bir şirket yok.

Siemens olarak bugün hangi konular üzerine çalışıyorsunuz? Gelecekte neler üzerine çalışmayı planlıyorsunuz?

Bu sistemleri daha da genişletmek

için çalışıyoruz. Bir örnek vermek gerekirse -bu büyük trendlerden biridir- trafik her zaman tüm şehirlerde bir sorun olmuştur. Küçük şehir veya büyük şehir, trafik her zaman problemdir. Günümüzden 10 veya 20 yıl sonrasına baktığımızda daha da fazla insan, daha da fazla araba olacak. Bu trafiğin hâlâ işleyebileceğini düşünabiliyor musunuz? Gerçekten öncü çözümler yaratmamız, yeni bir şeyler yapmamız gerektiğine inanıyoruz. Yavaş ilerleyen bir gelişim şekli bu işi görmez. Bu da bizi, gerçekten daha iyi sistemlere, şehirdeki insanlara özel taşımacılık ve özellikle de toplu taşımacılık için çok iyi bir yelpaze sunduğunuz intermodal trafik yönetimine getiriyor. Ve bunu insanların kolayca kullanabileceği şekilde yapmaya. Şehirde bir biletle istediğiniz araçla seyahat edebilmelisiniz. Hatta bu sürece, bisiklet kiralama ve araba paylaşma da dahil olmalı. Ama araba paylaşmak için bir bilet, sonra otobüs için başka bir bilet ve sonra metro için başka bir bilet almak istemezsiniz. Bu şekilde işe yaramaz. Tüketici buna adapte olmaz. Her şeyi kolay hale getirmek gerekir. Bakın, daha iyi organize olmuş

bir ülkedeki lojistik masraflarının GSMH içindeki payı yüzde 7-9 arasıdır. Bu arada Türkiye bu seviyenin üzerinde bir yerlerde ama sorun değil, Hindistan (yüzde 20) ve Brezilya (yüzde 16) çok daha yüksek seviyelerde. Bu, büyük bir optimizasyon potansiyelini içinde barındırmaktadır. Dağıtım merkezleri ve lojistik zincirini nasıl optimize edeceğimiz üzerine çalışıyoruz. Konteynırlar geldiğinde nerede olduklarını tam olarak bilebilmek ve böylece limanlardan malları çekerken üretkenliği arttırmak için konteynırların ne şekilde alınması gerektiği üzerine araştırmalar yapıyoruz. Havalimanları için de bu geçerli. Aynı zamanda daha etkin çözümler üzerine de çalışıyoruz. Genel olarak enerjinin etkin kullanımının, gele-

“Şehirde bir biletle istediğiniz araçla seyahat edebilmelisiniz. Hatta bu sürece, bisiklet kiralama ve araba paylaşma da dahil olmalı. Ama bunun için her şeyi daha kolay hale getirmek ve daha organize olmak gerekiyor”

cekteki nüfusumuzun en önemli sorunlarından biri olduğunu hatırlatmalıyım. En iyi enerji henüz kullanmadığımız enerjidir. Binalardaki enerji verimliliği için daha iyi çözümler buluyoruz.. Bu konuda ve analizlerde dünya şampiyonu olduğumuzu söylemeliyim. 35 binden fazla binada bina otomasyon sistemimiz var ve günlük olarak 20 bin binayı kontrol ediyoruz. Enerji performans sözleşmesi yapıyoruz. Yani, bir binanın otomasyonu için yapılan yatırıma karşılık zaman içerisinde düşen enerji masrafları ile yatırımın geri dönüşünü garanti ediyoruz. Bu da tüketici ve çevre için kazan-kazan durumu yaratıyor. Metroların daha az enerji tüketmesini sağlayan tahrik sistemleri yapıyoruz. Bir metro treninin enerji tüketimini yüzde 10-20 oranında azaltılmasını mümkün kılıyoruz.

Türkiye’de başka hangi konularda çalışıyorsunuz, mesela ulaşım konusunda?

Metro, özellikle raylı sistem otomasyonu ve yenileştirme üzerine çalışıyoruz. Yani buradayız, burası kesinlikle genişlemek istediğimiz bir alan. Bu arada akıllı şebekeden bahsederken yeni çözümlerimizin neler olduğunu sormuştunuz. Sanal elektrik santralleri gibi çözümler üzerine de çalışıyoruz. Enerji üretimlerini daha da birleştiriyoruz. Dağılık (bölgesel) enerji üretimini akıllı teknolojilerle birleştiriyoruz ve santrallerin hiçbiri baz yük santral olmasa da, ortaya bir tür sanal baz yük enerji santrali çıkıyor. Yani geliştirdiğimiz pek çok ilginç şey var.

Türkiye’yi ve Türk şehirlerini bir Akıllı Şehir pazarı olarak nasıl görüyorsunuz?

Odak pazarlarımızdan biri Türkiye. Çok ilginç şehirlere sahipsiniz. Nüfusu bir milyondan fazla olan çok sayıda şehriniz var. Bütün bu nedenlerle Siemens’in bu yeni sek-

“İstanbul’da enerji konusu nispeten iyi ve örnek alınabilecek bir konumda. Kişi başı enerji tüketimi 36 gigajoule. 30 Avrupa şehrinin ortalama enerji tüketimi ise 81 gigajoule. Kişi başına daha az enerji tüketiyorsunuz”

töründeki odak pazarlardan biri Türkiye. Ayrıca Türkiye’nin özel bir sorunu olduğunu da görüyoruz. Çünkü nüfusunuz artıyor ve şehirleşme çok güçlü bir trend. Hızlanan bir trend ve Türkiye’de bu iki kat daha hızlı. Çünkü hem şehirleşiyorsunuz hem de aynı zamanda nüfusunuz artıyor. Bu nedenle çok dinamik ve nüfus artışı çok yüksek olan şehirlerle çalışmak, buralarda neler yapabileceğimizi görmek üzere bizim için öncü bir pazar olabilir. Çözümlerimizi İstanbul gibi şehirlere aktarmaya ve nasıl yardım edebileceğimize yönelik yaklaşımlarımız, bir teknoloji ortağı olarak hazır. Ayrıca bir çalışma yaptık, belki haberiniz vardır, bir **Yeşil Şehirler İndeksi** hazırladık. Orada bir sıralama var ve İstanbul’un nerede durduğunu inceleyebilirsiniz. Ayrıca İstanbul’un durumunu iyileştirmek için çok çalıştığımızı da görüyoruz.

Bu çalışmayı **Birleşik Devletler, Latin Amerika, Afrika ve Asya** için gerçekleştirdik. Asya ülkelerini Birleşik Devletler ile karşılaştırmak gerçekten adil olmaz. Bu biraz daha

farklı. Onları ayrı bir bölgede tutuyoruz. Diyelim ki Avrupa’ya baktık. Avrupa’ya baktığımızda bizim incelediğimiz ve karşılaştırılan şehirleri görüyorsunuz. Şimdi mesela çok güzel bir şehri, İstanbul’u seçiyorum. Burada incelediğimiz unsurları görebilirsiniz. CO2 salımlarına, enerjiye, binalara, ulaşımına, suya, arazi kullanımına, atıklara, hava kalitesine ve çevreye bakıyoruz. Burada da İstanbul’un nasıl bir performans gösterdiği belirtilmiş. İstanbul’un en çok karşılaştırıldığı şehir hangisidir? Londra’yı örnek olarak alalım. Örneğin, Londra binalar açısından ne durumda? Bu **İstanbul**, bu da **Londra**. Binalardaki verimlilik açısından Londra çok daha iyi bir durumda. Bunun nedeni ne? Binalar bölümüne bakalım, İstanbul’un sorunu pek çok binanın 60’lı yıllardan kalması ve bu yıllarda enerji verimliliğine herhangi bir şekilde önem verilmemiş olması. Bazı yeni binalar inşa edilmekte ve bu nedenle durumu ciddi ölçüde değiştirmek için iyi bir fırsata sahip. Her alanın şansı var. Şimdi de hava kalitesine bakalım. Hava kalitesinde

23. sırada. Sorunlardan biri, hâlâ elinizdeki kömürü ve akaryakıtı yakmanız olabilir.

İstanbul enerji kullanımında nispeten daha iyi durumda...

İstanbul’da enerji konusu nispeten iyi ve örnek alınabilecek bir konumda. Kişi başı enerji tüketimi 36 gigajoule. 30 Avrupa şehrinin ortalama enerji tüketimi ise 81 gigajoule. Kişi başına daha az enerji tüketiyorsunuz. Bir de ulaşım bakalım isterseniz. Bu da çok ilginç bir alan. Anladığım kadarıyla toplu taşımaya daha fazla yatırım gerekiyor ve özel araçlarda patlama yaşanıyor. Toplu taşımada yeni olanaklar sunmazsanız özel araçlardaki patlama daha büyük sorunlara yol açabilir. Bu çalışmayı, şehirlere iyi örnekleri görebilme ve onlardan öğrenebilme fırsatı vermek için yaptık. Bu indeksin amacı birinci veya ikincinin kim olduğunu bulmak değil. Daha çok diğer şehirlerin neler yaptığını görmekle ilgili. Benden daha iyi yaptıkları neler var? Ve gelişmek için birbirimizden neler öğrenebiliriz? ○

Uygur Özemi
uygar.ozesmi@me.com

Çevre ve Doğa Koruma Baharı

Heike Thol-Schmitz, nam-ı diğer Bahar Suseven, 50 yıllık kısa yaşamına dünyaları sığdırdı... Harekete küresel ve ulusal bağlantılar kuran bir yerel mücadelenin ne kadar önemli olduğunu bizzat uygulayarak gösterdi.

Bazen hareketlerin insanlardan oluştuğunu unutuyorum. Çevre ve doğa koruma hareketini bir bütün gibi düşünüyorum ve o bütün üstünden düşünüyorum ve yorum yapıyorum. Yanılıyorum. Hareketin içinde insanlar, birden bir birey olarak daha belirgin bir biçimde, doğumlarda ve ölümlerde ortaya çıkıyorlar. Her ikisinde de, onları kaybettiğimizde birden çok daha güçlü algılıyoruz çünkü rutin bozuluyor. Doğumlarda bebeğe bir süre odaklanan ebeveynler, hareketin içinden düşüyorlar, daha sonra da bebek büyüdükünde yavaş yavaş tekrar dahil olmaya başlıyorlar ancak artık adanmışlıkları ve risk alma eğilimleri başlarda olduğu gibi olmuyor. Yaşamlarının sonunda ise onları mezara uğurlarken hareketin içinden bir daha geri dönmek üzere kaybediyoruz. Onların yeri ancak harekete yeni katılanlar tarafından doldurulabiliyor. Fakat yeri doldurulması neredeyse imkansız insanlardan birini, **Heike Thol-Schmitz**'i nam-ı diğer **Bahar Suseven**'i 18 Haziran'da kaybettik. Heike, eşi Thomas ile beraber 26

yıldır **Gökova Akyaka**'da, **Azmaç**'ta doğanın içinde küçücük bir **Nail Çakırhan** evinde mütevazı bir yaşam sürdürüyordu. Doğal olarak Heike önce **Gökova Termik Santrali**'ne karşı verilen mücadelede yer aldı. On yıl kadar önce de Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığına geçerek Bahar Suseven ismini aldı. Çünkü gönlünü baharın kuş cıvıltılarına ve sulak alanların su samuru ve kuşları başta olmak üzere bütün o biyolojik çeşitliliğine kaptırmıştı. Heike 1995'te **Gökova-Akyaka'yı Sevenler Derneği Başkanı** olarak seçildi ve sonuna kadar görevini sürdürdü. Thomas ile düzenlediği resim sergileri ve kültür etkinliklerinin yanısıra, Akyaka'nın ve Gökova civarının korunması için mücadele verdi. Ancak çalışmalarını sadece yerelde kalmadı. Ulusal düzeyde **Uluabat Gölü**'nden **Van Gölü**'ne kadar Türkiye doğasının korunması için inanılmaz bir kararlılık, tutku ve heyecanla çalıştı. Hayal etti, kâğıda döktü, yaşama geçirdi, yazdı, anlattı ve durmadan üretti durdu. Bahar, başta Doğal Hayatı Koruma Derneği, WWF Türkiye, Sualtı Araş-

tırmaları Derneği, Doğa Derneği, TEMA Vakfı olmak üzere neredeyse bütün doğa koruma sivil toplum kuruluşlarında bir dönem ya çalıştı ya da projelerinde yer aldı. Yaptığı araştırmaları raporlar ve makaleler haline getirdi. Eşi Thomas Schmitz bütün bu mücadelelerde ona büyük destek oldu, hep yanında yer aldı, onlar bir ayrılmaz ekipti. Ulusal olduğu kadar uluslararası kuruluşlarla da sayısız işbirliklerine gitti. Son olarak WWF ile Tunus, Fas, Ceza-yir, Yunanistan ve Korsika adasını kapsayan **Akdeniz Su Mirası** projesini bitirmişti.

Doğanın Yeniden Uyanışı

Bahar 50 yıllık kısa yaşamına dünyaları sığdırdı... Harekete küresel ve ulusal bağlantılar kuran bir yerel mücadelenin ne kadar önemli olduğunu bizzat uygulayarak gösterdi. Kararlı ve çalışkan bir insanın nasıl fark yaratabileceğinin en güzel örneğini, yaşamıyla verdi. Ölümler bize değer yaşamları hatırlama, anlatma ve istersek yaşama imkanı sağlıyor. Üstelik Bahar doğanın yeniden uyanışının simgesi...

“Bulut Örtüsü” İklim Değişikliğini Önlermiş!

Ne yazık ki son derece saygın basın yayın kuruluşları bile nedense iklim değişikliği inkarcılarının temelsiz argümanlarını ısıtıp ısıtıp önümüze sürüyor. Konunun önemli kalemlerinden Andrew Winston, Mayıs ayında New York Times’da kapaktan verilen “Bulut örtüsünün ısınan dünyaya ayak uyduracağı ve uzaya daha fazla ısı kaçıracağı” haberini ele alıyor ve bunların gerçekten büyük ve pahalı yalanlar olduğunun altını çiziyor.

 Andrew WINSTON

 Fırat DEMİR

Medya, iklim inkarcılarına daha fazla zaman vermekte oldukça meraklı görünüyor. Mayıs ayında, New York Times, iklim değişikliği inkarcılarının cephaneliğindeki son mermi olan “Bulut örtüsünün ısınan dünyaya ayak uyduracağı ve uzaya daha fazla ısı kaçıracağı tartışmaları” hakkında bir kapak konusu hazırladı. Bulut örtüsü hakkındaki bilimsel çalışmalar, iklimin nasıl ve ne kadar hızlı değiştiğini anlamak konusunda oldukça önemli ancak bu tartışma asıl konu değil. Bu makale ve neredeyse diğer iklim değişikliği tartışmalarıyla ilgili asıl sorun, konunun sürekli yanlış bir öncüle dayandırılması: İklim değişikliğiyle uğraşmak çok büyük bir maliyettir. Bu, kesinlikle yanlış ve anlamsız bir saptama. Karbon salımını azaltmak daha

fazla değil daha az maliyet yaratır. Şirketler, tüketiciler ve hükümetler fosil yakıt bağımlılığını azalttıklarında para ceplerinde kalıyor. Eko-verimlilik sayesinde milyarlarca dolar tasarruf eden şirketlerin deneyimi ve bu konuda ardi ardına yapılan araştırmalar bunu açık bir şekilde kanıtlıyor.

Bazı harika kitaplar bu konuyu oldukça iyi işliyor. **Hunter Lovins** ve **Boyd Cohen**’in “İklim Kapitalizmi” kitabına bakın mesela. Ya

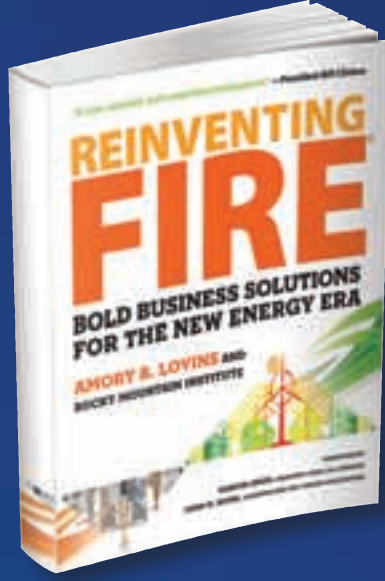

da eko-tasarruf kanonundaki bilgi yüklü girdileri bu işin kurucularından birinden, **Amory Lovins**'den araştırm. Son kitabı "*Ateşi Yeniden Keşfetmek*"in kapsamlı özetini dikkatlice okuyun.

Yüksek miktarlarda karbonu ekonomimizden çıkartırken yüksek **IRR**'de (**İç Getiri Oranı**) trilyon dolarlar tasarruf edebiliriz. Varolan yapı stokuna bakarsak, binalarda önümüzdeki on yıl içerisinde yüzde 33 IRR oranında 2 trilyon dolar keşfedilmemiş tasarruf bulunduğunu görürüz.

Ayrıca bu mali hesaplamaların hiçbirisi, karbon temelli ekonomiden hızlı bir kaçıışı makul kılmaya tek başına yeterli olabilecek sağlık ve güvenlik ek ödemelerini de henüz içermiyor.

Yani Times'ın makalede birbirine zıt iki alıntıyı tamamen yorumsuz bırakması saçma olsa da şaşırtıcı değil. Önce Cumhuriyetçi Parti Kongre Üyesi **Dana Rohrabacher**'in "*Bize acımasız yasaların hükmet-*

Cumhuriyetçi Parti Kongre Üyesi Dana Rohrabacher (üstte) ve bulut örtüsü uzmanı olan Dr. Lindzen (solda), iklim değişikliği inkârcılarının önemli isimleri...

tiği bir hayat tarzı yaşamamızı söyleyen insanlar var"; sonra da bir iklim değişikliği septiği ve bulut örtüsü uzmanı olan **Dr. Lindzen**'in "*Eğer haklıysam salımı sınırlayacak önlemleri görmezden gelerek tasarruf yapmış olacağız*" sözlerine aynı makalede yer verdiler.

Çok az insan bu noktada "Acımasız Yasalar" için can atıyor -belki de radikal bir biçimde daha fazla verimlilik istiyorlar sadece... Ama birisi lütfen bana birinci sınıf pencerelerle donatılmış izolasyonlu binalar ve hiç petrol kullanmadığı için dünyanın diğer ucundaki Petro-diktatörlere para kazandırmayan arabaların yaşama biçimimizi nasıl tehlikeye atacağını anlatabilir mi? Rohrabacher bir dereceye kadar haklı olabilir ama asıl niyetinde hiçbir haklılık payı yok: Onun gibi her şeye muhalefet eden insanları dinleyip geleceğimize dair akıllı yatırımlar yapmayı ihmal ettikçe değişim daha meşakkatli olacak. Daha fazla beklersek sonunda Drako yasaları gibi değişiklikler yapmak zorunda kalacağız. Bu arada Lindzen'in bir atık ürün olan karbonu atmosfere pompalamaya devam ederek tasarruf edeceğimizi söylediği sözler de tamamen yanlış.

Açık olalım: **Bu inkârcı açıklamalar büyük, şişman, çirkin ve oldukça pahalı yalanlardır.** ○

Sürdürülebilir Kalkınma/ma ya da Konya

Bir topluluk nasıl göz göre göre kendi geleceğini yok eder? Bütün bir sürdürülebilirlik tartışmaları literatürü zaten bu sorunun yanıtını aramıyor mu? Geçtiğimiz günlerde TEMA yetkilileri bizi Konya bölgesine bir geziye götürdü ve üç yıldır Japon Mitsui Çevre Fonu'nun mali desteğiyle sürdürdükleri Crop-Mal (Marjinal Kurak Alanların Korunması için Rasyonel Fırsatların Yaratılması) Projesi'nin çıktılarını gözlerimizin önüne seriverdi. Tüm bu tartışmalar için bir açık hava laboratuvarı olarak kabul edilebilecek Konya'dan alınacak gerçekten çok ama çok ders var.

 Barış DOĞRU

Her şey iyi kurgularla başlar. Yazılar da, projeler de. Çok, ama çok iyi kurgulanmış bir yolculukta. Ve iyi yolculuklar sadece mekânsal değil, zamansaldır da... O zaman, zamanda ve mekânda sıkı bir yolculuğa hazır olun! Tarih MÖ 8.500-10.000. İnsanoğlu ve kızının bilinen ilk kentsel yerleşimlerinden biri olan Konya, **Çatalhöyük** arkeolojik alanındayız. Bundan yaklaşık 14-15 yıl önce, basın sektörüne ilk girdiğim yıllarda yine bir basın gezisiyle buraya gelmiş, kazı ekibinin başkanı olan arkeolog **Ian Hodder**'den kazıyla ilgili bilgiler almıştım. Çatalhöyük kazısı o günden bu yana büyük ilerleme kaydetmiş. Yeni alanlar ve insanlığın tarihinin dair saklı bilgiler yavaş yavaş

ortaya çıkmaya devam ediyor. İnsanın ilk kentsel yerleşimlerinden birine ev sahipliği yapan geniş Konya düzlüğünün o tarihlerdeki yapısına dair bilgiler de önümüze serilmiş durumda. Bugünkü görüntüsünün tersine, Konya tam bir sulak alan. Her yer bataklıklarla kaplı. Konya gölü -evet yanlış okumadınız kocaman bir göl var imiş burada- yavaş yavaş çekiliyor. Küçük yükselti noktalarında ilk yerleşimler beliriyor. İnsanlar yerleşik yaşama geçiyor, bölgenin bugüne kadar en önemli gelir kapısı olan buğdayı yetiştirmeyi beceriyor (kazılarda o dönemin buğday tanelerinin fosillerine de ulaşılmış durumda); hayvanları evcilleştiriyor. Kazı alanındaki bir evin toprak zemininde sakince yatan dev öküz boynuzları-

nın sahipleri, sulak alanlarda geziyor. İlk dinsel inançların motifleri ve ritüel unsurları olarak yerlerini alıyor. Peki, o sulak alandan buraya nasıl geldik?

Tarih 7 Şubat 2009. Konya'nın Karapınar ilçesinde hasat zamanı. Çiftçi Abdullah Yarımoğlu, sabah tarlasına gittiğinde yaklaşık 70 metre çapında, 80 metre derinliğinde obruk buluyor. Abdullah Bey'in soyadının verildiği obruk, bölgedeki ilk obruk değil, büyük ihtimale son da olmayacak. Çevresinde mısır tarlalarının çevirdiği kocaman bir krater çukurunu andıran obruk, Konya havzasında yeni bir olay değil. Yeni olan, son 30 yıldaki dramatik artış. Nedeni ise, bu yazının konusuna yaklaşmamıza neden olacak önemli sorun: Yeraltı sularının, deyim yerindeyse vahşice kullanımı. Teknoloji böyle iki uçlu bir şey işte: Elektrifikasyon ve kuvvetli su motorlarının geliştirilmesi, ucuzlaması ve dolayısıyla yaygınlaşması. Sadece Konya Ovası'nda binlerce su kuyusu var. Kimileri 250-300 metreye ulaşan bu artezyenlerin kimi yasal kimi kaçak. Tam sayıları bile bilmiyor. TEMA uzmanları bölgede üç yıldır sürdürdükleri çalışmada, obrukların oluşumuyla kaçak yeraltı suyu kullanımı arasındaki bağı çarpıcı bir şekilde ortaya koyan veriler buldular. Mekanizma basit: Konya kapalı bir havza yani buraya başka bölgelerden su taşıyan tek bir ırmak bile yok. Kısacası, ne yağıyorsa onu kullanabiliyorsunuz veya! Yeraltı suyunu kullanıyorsunuz. Yeraltı suyu ise, bölgeye yağın onbinlerce yıllık yağmurların oluşturduğu bir kaynak. Bölgenin yıllık yağış ortalaması 283,9 mm. Bunun üzerinde kullandığımız her mm su, kaynağı biraz daha tüketiyor. Ve sayıları binlerle ifade edilen kuyular nedeniyle su her yıl 70 cm azalıyor, bir başka deyimle geri çekiliyor. 1974-2009 yılları arasında su kaynaklarında azalmayı yazıp bu paragrafı bitire-

Çatalhöyük arkeolojik alanında başlayan yolculuğumuz, Yarımoğlu Obruğu'nda devam ediyor. Giderek artan obruk oluşumları, bölgenin yeraltı suyunun hızla çekildiğinin önemli bir göstergesi.

lim: 20-25 metre arası.

Evet, bu antik su giderek geri çekiliyor, yani bitiyor. Suyun boşalttığı alanı, bölgenin jeolojik yapısı nedeniyle tutacak hemen hiçbir şey yok. Ve bir gece ansızın, toprak çöküyor ve çiftçi, tarlasının ortasında 80 metre derinliğinde ürkütücü bir çukur, bir obruk buluyor...

Yazımız biraz **Tarantino** filmlerinin kurgusunu andırıyor olabilir ama böyle karmaşık bir konuyu anlatmanın en iyi yolu bu galiba. O zaman

beş on satır yukarıda, hiç dikkatimizi çekmemiş olması kuvvetle muhtemel bir ayrıntıya hızla dönelim: Obruğun çevresini saran mısırlara... Burası Tekirdağ değil; Toskana hiç değil. Mısır bitkisi bu döneme kadar bu topraklarda hiç yetiştirilmemiş. Sadece mısır mı, ya yılda 825 mm yağışa ihtiyaç duyan şeker pancarı da... Matematiğinizi fazla zorlamayalım: Varolan yağışla, ihtiyaç duyulan su miktarı arasındaki fark 542 mm. Sürdürülebilir mi?

Anadolu'da Çöl mü Var?

Bu sefer sene 1960'lar. Konya'nın **Karapınar** ilçesi, çok dramatik dönemler yaşıyor. Anadolu'nun göbeğinde, hiç abartmadan söylenebilir, bir çöl doğuyor. Bölge, o döneme kadar küçükbaş hayvan yetiştiriciliğiyle ünlü. Koyunları ve tüylerinden dokunan halılar (**Karapınar Tülüsü** deniyor) son derece popüler ama aşırı otlatma sonucunda, bölgenin hassas dengesi alt üst oluyor. Toprağın üst katmanını tutan endemik bitkiler (özellikle geven) tükeniyor. Bölgenin son derece sert esen rüzgârlarına karşı toprağın son direniş kalesi olan odunsu geven kökleri, köylüler tarafından yakacak olarak kullanılmaya başlanıyor. Gerisi tam bir facia. Toprak uçup gidiyor geriye kum tepelerinden oluşan bir çöl görüntüsü kalıyor. Kum fırtınaları, zaman zaman Adana-Karaman yolunu kapatıyor. Karapınar yerleşiminin taşınması dahi gündeme gelmişken, son bir çaba başlıyor. Tarım Bakanlığı, yöre halkı el ele veriyor ve büyük bir mücadeleye girişiyorlar. Üç köy tamamen boşaltılıyor; bölge Karapınar Erozyon Koruma Sahası ilan ediliyor ve yüzbinlerce fidan dikiliyor, elde taşınan kovalarla fidanlar tek tek sulanıyor, kilometrelerce alana sazlardan rüzgâr perdeleri kuruluyor. Ve 50 yılın sonunda Karapınar tekrar diriliyor. Santim santim toprak oluşuyor; kum tepeleri, erozyona ve

kuraklığa dayanıklı ağaç türleriyle örtülüyor.

Bugün tüm dünyanın ilgi odağı olan ve yüzlerce yabancı ve yerli bilim insanının araştırma yaptığı, erozyon ve ekolojik denge üzerine canlı bir laboratuvar Karapınar. İşin ilginç tarafı, 11-12 yaşlarında (1982-83 civarı olmalı) ilginç bir tesadüf eseri burayı da görmüş olmam. Ağabeyimin görevi nedeniyle birkaç günlüğüne ziyaret ettiğim Karapınar'ın kumulları benim için güzel bir oyun alanıydı. Ama ya yaşayanlar için...

Mısır bitkisi bu döneme kadar bu topraklarda hiç yetiştirilmemiştir. Sadece mısır mı, ya yılda 825 mm yağışa ihtiyaç duyan şeker pancarı da...

Ancak varolan yağışla, ihtiyaç duyulan su miktarı arasındaki fark 542 mm.

Ekolojik denge üzerine iyi bir ders almak isteyenler Karapınar'ı görmeli. Toprak Su Kurumu bünyesinde hizmet veren **Karapınar Erozyon İstasyonu** mühendisleri ve çalışanlarıyla, insanoğlu ve kızının hem yaratma hem de yok edebilme becerisi üzerine konuşuyoruz. "Bölge hâlâ çok hassas. Önlemler birkaç sene bırakılsa her şey bir anda 50 yıl öncesine dönebilir" diyorlar. Yüzlerinde gerçek bir gurur var. Toprağı ve tüm bir yaşamı kurtarmanın yorulmuşluğu ve gururu galiba bu ifade... Son durak **Meke Gölü**. Garip ama gerçek, burayla ilgili de bir anım var. 14-15 sene önce SkyLife dergisinde çalışırken konu olarak işlediğimiz masmavi Meke Gölü fotoğraflarını ve panoramasını çok net hatırlıyorum. Bozkırın ortasında bir vaha. Bugünse önümüzde suları çekilmiş, rengi kırmızıya çalan bir su birikintisi var. Her yeri tuz basmış bu alanın, uluslararası sözleşmelerle koruma altına alınmış bir **RAMSAR** sulak alanı olduğuna inanmak

imkânsız. Özellikle kuşlar için son derece önemli bir yaşama alanı olan gölden geriye, üzerinden yürünebilecek sıklıkta bir yer şekli kalmış. Artık hiç garip gelmeyebilir ama bu da, diğer anlattığımız her şey gibi yeraltı suyunun çekilmesi yani bilinçsiz ve hunharca yapılan tarım uygulamalarından yadigar. Şimdi her şeyi ve yazıyı da tekrar başa sarmanın ve toparlamanın zamanı. Mekân ve zaman aynı Dali tablolarında sünüp giden saatler ve nesnelere gibi. Her şeyin ortasında, neyi yapacağını bir türlü bilmeyen insanoğlu ve kıızı duruyor...

“Zaman Ölmez, Çember Yuvarlak Değildir”*

Bizi bu yolculuğa TEMA çıkardı. Yaklaşık üç yıldır sürdürdükleri **Crop-Mal (Marjinal Kurak Alanların Korunması için Rasyonel Fırsatların Yaratılması) Projesi** kapsamında ortaya koydukları çıktılarını ve tüm bir hikâyeyi paylaşmak için buradayız. Daha önce gerçekleştirdikleri **I-Desire** Projesinin devamı olarak yürütülen ve mali desteğinin **Japon Mitsui Çevre Fonu** olduğu “Crop-Mal”, belki yıllarca okusak anlayamayacağımız bir sorunu tüm açıklığıyla ortaya koyuyor: Bugünün zenginliği ne yazık ki yarının yok oluşuna neden olabilir. Dönüp dönüp anlattıklarının ve gösterdiklerinin özeti bu. Ve bu bizim **Sürdürülebilir Kalkınma** olarak bildiğimiz her şeyin ne derece doğru ve isabetli olduğunun da çok açık bir sağlaması. Bölgede şu an için çok iyi paralar kazanan çiftçiler (şekerpancarı ve mısır, buğdaydan çok daha değerli), fabrikaya bol girdi sağlayan şeker firmaları, eskiye kıyasla oluk oluk akan bu zenginlikten son derece memnun olan ve bunu teşviklerle açık bir şekilde gösteren kamu yöneticileri... Herkes ama herkes çok açık bazı gerçeklere gözlerini kapatıyor; tünelde görünenin çıkış ışığı değil, gümbür gümbür

Meke Gölü'nün son hali üstteki fotoğraftaki gibi (yandaki eski görüntüsü).

Her yeri tuz basmış bu alanın, uluslararası sözleşmelerle koruma altına alınmış bir RAMSAR sulak alanı olduğuna inanmak imkânsız.

üzerimize gelen ve hepimizi ezecek bir canavar kamyon olmadığına kendini inandırmaya çalışıyor. Kamu yönetimi, iktisat, ziraat, sosyoloji, tarih, ekoloji ve diğer bilimlere, hepsini birbirine çarpmanın tam zamanı. İnsan kendi eliyle, pardon kendi geliştirdiği cihazlarla kazdığı kuyulara nasıl böyle atlıyor? Nasıl kendi doğasının ve elbette o doğanın nimetlerinden yararlanmasını canı gönülden istediği çocuklarının ve torunlarının geleceğini kör kuyularda boğuyor? Yanıtlanması zor ama gerekli bir soru. Ama tüm bunların yanında başkaları da var. Crop-Mal Projesi'nin ortaya koyduğu gerçekleri ve çözüm yolunun, sürdürülebilir bir arazi yönetimini hayata geçirmek olduğunu anlatılar. Farklı ve sürdürülebilir bir arazi kullanım modeliyle de insanların geçimlerini sürdürebileceği ve ço-

cuklarının yüzüne umutla bakabileceğini gösterenler. Dengeli bir zirai üretim ve hayvancılıkla, yüzyıllardır yaşadıkları bu bölgenin var kalabileceğini bilimsel metotlarla kanıtlayanlar. Alternatif gelir modelleri (kadınların Karapınar Tülüsü'nü tekrar üretmeye başlamaları, el sanatları ve diğerleri) geliştirmek için kafa patlatanlar... Hepsi farklı bir geleceğin, daha doğrusu bir geleceğin mümkün olabileceğini söylüyorlar.

Suyun insan hakkı olduğu, “Toprağın işleyenin, suyun kullananın” olduğu tezlerini bir defa daha düşünmenin zamanı çoktan geldi geçti galiba. Bugünün zenginliğinin yarım felaketi olması tarihsel bir zorunluluk olamaz. İnsanoğlu ve kıızı ders çıkarabilir ve çıkarmalıdır. Crop-Mal Projesi'nin sonuçları bunu söylüyor... ○

Dimyat'a Pirince Gidiyorsunuz!

Greenpeace Akdeniz, Haziran ayında GDO'larla ilgili Türkiye'nin en kapsamlı kamuoyu araştırmasını yaptırdı ve çarpıcı sonuçları kamuoyuyla paylaştı. Anketeye göre, halkın yüzde 80'i GDO'ları "kötü" olarak sınıflandırıyor ve yüzde 83'ünde, "Ambalajlı bir ürünün içinde GDO olduğunu bilsem, almam" diyor. O halde geriye sadece, etikete GDO'lu olduğunu yazmayarak, halkı kandırmak kalıyor.

 Deniz SÖZÜDOĞRU

 Caner ÖZKAN

Herhalde bu deyim ilk ortaya atan kişi, genetiği değiştirilmiş organizmalar için kullanılacağını hiç tahmin edemezdi. Bugünlerde dev gıda markaları, maliyetlerini yüzde 50 azaltmak uğruna, tam da eldeki bulgurdan olmak üzereler. Varolan müşterilerini kaybetme pahasına GDO'lu hammadde ithal etmek için bastırıyorlar.

Greenpeace Akdeniz, Haziran ayında GDO'larla ilgili Türkiye'nin en kapsamlı kamuoyu araştırmasını yaptırdı. Araştırmanın sonuçları çok çarpıcı. Eğer araştırma sonuçları iyi yorumlanmazsa Bakan'ı koltuğun-

dan edebilir, dev gıda markalarını da zarara sürükleyebilir. Bu nedenle bu araştırmanın sonuçlarını başta **Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehdi Eker**'in, sonra da **Türkiye Gıda ve İçecek Sanayii Dernekleri Federasyonu TGDF**'nin çok iyi okuması ve yorumlaması lazım.

Türkiye'nin 42 ilinde 4860 kişiyle gerçekleştirilen araştırmada halkın yüzde 80'i GDO'ları "kötü" olarak sınıflandırdı. Kamuoyu yoklamasında toplumun GDO konusunda oldukça tepkili olduğu görülüyor. Türkiye'de her iki kişiden biri de GDO'lardan endişelendiğini, her

üç kişiden biri ise GDO'lardan "çok" endişelendiğini ifade ediyor. Uzun zamandır Türkiye'de halkın aynı konuda uzlaştığı nadir konulardan birisi oldu GDO.

Bakan'ın Koltuğu Sallanabilir

GDO'lar konusunda Wikileaks belgelerine sızmasına rağmen Amerikan lobisi çok ciddi baskılar yapsa da, Tarım Bakanı Eker'in kendi kişisel duruşu aslında GDO'lara karşı. Zaten karşı da olması gerekiyor. Çünkü kendi seçmenleri dahil toplumun yüzde 80'inden fazlası GDO istemiyor. Yani GDO başvurusunu

TGDF'ye geri çekirtirse kahraman olabilir!

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın GDO konusunda yeterli denetim yaptığına veya yapabileceğine halk güvenmiyor. "Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, ürünlerin GDO'lu olup olmadığı konusunda etkin ve yeterli denetim yapıyor mu?" sorusuna katılımcıların yüzde 73'ü "hayır" cevabı verdi. Zaten bir ay önce dört farklı markanın fındık ezmesinde kanunen yasak olduğu halde GDO'lu soya çıkması, GDO'ların bir kez ülkeye girdiğinde gıda zincirine nasıl karışacağına da bir göstergesi. Şu an yasal değilken bunlar oluyorsa, GDO ithalatı başlarken bu GDO'ların nerelerde kullanıldığı nasıl takip edilecek?

Yine halkın yarısından çoğu, yaklaşık yüzde 55'i, ithal edilen GDO'ların amaç dışı kullanıldığı konusunda ciddi endişe taşıyor. "GDO'lu yemle beslenmiş hayvanlardan elde edilen et, süt, peynir, yumurta gibi hayvansal gıdalar 'GDO'lu yemle beslenmiştir' şeklinde etiketlenmeli midir?" sorusuna araştırmaya katılanların yüzde 85'i "Mutlaka gerekir" diyor.

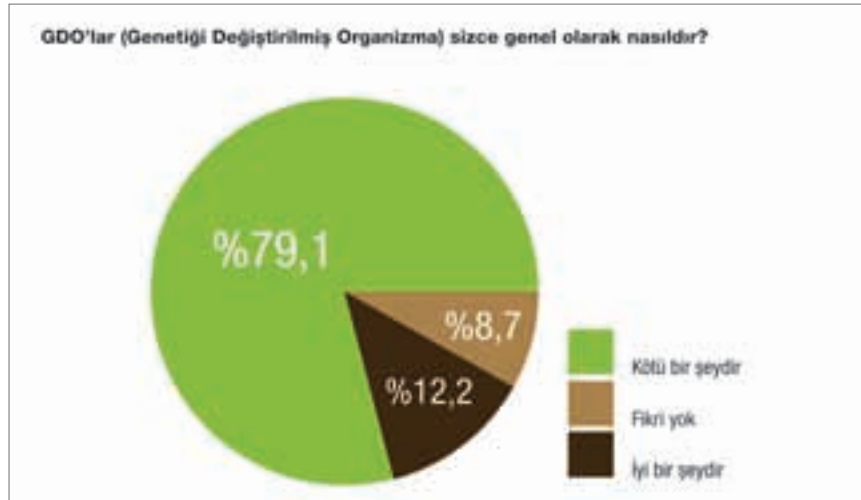
Ayrıca Tarım Bakanı Mehdi Eker, GDO'lu yemle beslenmiş hayvanlardan elde edilen ürünlerin etiketlenmesi kararını uygulamaya sokarsa, halkın yüzde 60'ı Bakan'a güveninin artacağını söylüyor. Yani Bakan Eker'in elinde önemli bir koz var.

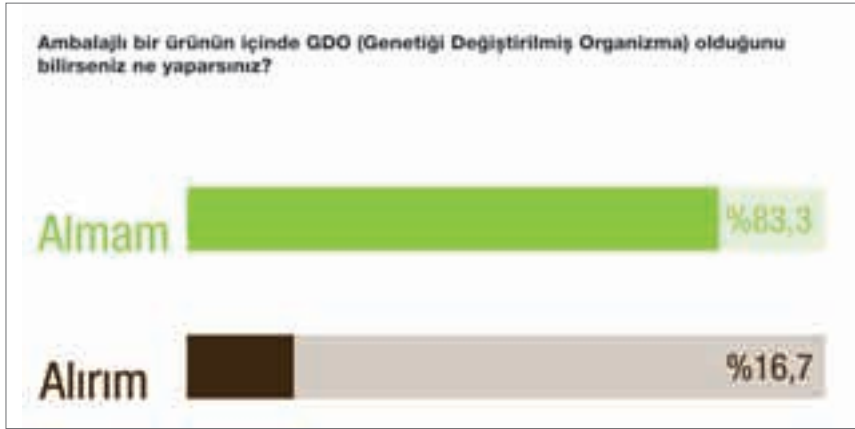
Ben Almam, O Almaz; Peki Kim Alır?

Araştırmaya konu olan GDO'lu gıdalar için ithalat başvurusunu yapan kim? TGDF, uzun adıyla Türkiye Gıda ve İçecek Sanayii Dernekleri Federasyonu. Federasyonu yakından tanımak gerekirse 1000'den fazla markanın temsil edildiği Türkiye'nin en büyük gıda ve içecek markaları oluşumu. İçinde **Ülker, Eti, Unilever, Algida, Sana, Nestle, Yayla, Güllüoğlu, Seyidoğ-**

"Tarım Bakanı Eker'in kendi kişisel duruşu aslında GDO'lara karşı. Zaten karşı da olması gerekiyor. Çünkü kendi seçmenleri dahil toplumun yüzde 80'inden fazlası GDO istemiyor"

Türkiye halkı GDO'lar konusunda herkesin sandığından çok daha bilgili ve ilgili. Ankette, Bakanlığın GDO'lu gıdaların etiketlenmesine karar vermesinin, kurumsal güvenilirliğini ciddi oranda artıracığı açık bir şekilde görülüyor.

lu ve **Koska** gibi binlerce marka var. Tüm bu markaların bir araya gelip oluşturduğu TGDF'nin vazgeçemediği değerlerden birisi ise "İçinde yaşadığımız toplumun sorunlarına duyarlı davranışlar ve gerektiğinde sosyal sorumluluk bilinci içerisinde hareket etmek". TGDF'nin web sitesinde yazıyor. Peki, halkın yüzde 82'si GDO konusunda endişeli ve GDO'lu ürün istemezken 29 adet gıda amaçlı GDO başvurusunu nasıl geri çekmiyor? Yukarıda adı geçen geçmeyen 1000 gıda markası TGDF üyesi olduğu için vebal altında değil mi?

Araştırmadaki en çarpıcı sonuçlardan biri de, "Ambalajlı bir ürünün içinde GDO olduğunu bilerseniz ne yaparsınız?" sorusuna yüzde 83 gibi ezici bir çoğunluğun "Almam" cevabı vermesi oldu. Bu oran, ülkemizde gıda alışverişini ağırlıklı olarak yapan kesim olan kadınlar arasında ise yüzde 90'ı buluyor. Yani TGDF, maliyet kaygısı ile GDO'ları ülkeye sokmak isterken, tüketici güvenini kaybediyor.

Araştırma sonuçları ortada. TGDF üyeleri GDO konusunda ısrar ederlerse, pazar payı kaybedecekleri çok açık. Gıda güvenliği ve halk sağlığı önemli bir konu. Birilerinin zengin olması pahasına riske atılabilecek bir konu değil. TGDF'ye yakışan, itibar kaybına daha fazla uğramadan, 29 gıda amaçlı GDO başvurusunu çekmek olacaktır. ○

EIF'2012

ULUSLARARASI ENERJİ KONGRESİ VE FUARI

INTERNATIONAL ENERGY CONGRESS 2012
04 - 08 EKİM 2012, 04 - 08 OCTOBER 2012

EIF

ENERGY IS FUTURE
2012

CONGRESIUM ANKARA

ATO Uluslararası Kongre ve Sergi Sarayı

ATO Congressium International Convention & Exhibition Centre

ANKARA / TÜRKİYE

www.enerjikongresi.com

www.energy-congress.com

Çamların Gölgesinde Yeşil Bir Şehir Curitiba

 Balkan TALU

Jaime Lerner Kimdir?

İlk kez 1971 yılında Curitiba Belediye başkanı seçilen Lerner, toplam üç dönem belediye başkanlığı, iki dönem de valilik yaptı. 1994 ve 1998 yıllarında vali seçilen Lerner bu dönemde yürürlüğe soktuğu sosyal programlar sayesinde 1996 yılında UNICEF'in "Çocuk ve Barış Ödülü"ne layık görüldü.

“Büyük şehir problem değil çözümün ta kendisidir”. Kulağa ilk başta tuhaf gelen bu cümle Brezilya’da Curitiba şehrinin yaratıcısı olan Jaime Lerner’a ait. Lafın arkası da boş değil: 2010 yılında Dünya Sürdürülebilir Şehir Ödülü’nü kazanan Curitiba’yı, Türkiye’de “Bütün Dünya” adıyla bilinen ünlü Reader’s Digest dergisi de Brezilya’nın en yaşanılabilir şehri seçti. 2007 yılında ABD merkezli Grist dergisi tarafından hazırlanan “15 Yeşil Şehir Listesi”nde üçüncü sıraya yerleşmeyi de başaran Curitiba’nın bu başarısının altında 40 yılı aşkın bir emek var. Lerner ve Curitiba’nın ritmini yakalayabilirsek bizim için de çıkarılabilecek güzel dersler olduğunu düşünüyoruz.

 Balkan TALU

Büyük şehir, metropol falan deyince kafamızda bir çeşit canavar, öcü gibi bir şey canlanıyor. Hükümet tarafından açıklanan son kanal projesine getirilen eleştirilerden biri de “İstanbul fazlasıyla büyük değil mi zaten” olmuştu. Gelin görün ki Brezilya’daki Curitiba şehrini adeta baştan yaratan Jaime Lerner yıllardır aynı şeyi söylüyor: “Büyük şehirler problem değil, çözümün ta kendisidir”. Curitiba deyip geçmemek lazım. O Curitiba ki 2010 yılında Dünya Sürdürülebilir Şehir Ödülü’nü kazandı. Türkiye’de “Bütün Dünya” adıyla bilinen ünlü Reader’s Digest dergisi Curitiba’yı Brezilya’nın en yaşanılabilir şehri seçti. 2007 yılında ABD merkezli Grist dergisi tarafından hazırlanan “15 Yeşil Şehir Listesi”nde de üçüncü sıraya yerleşti. Listedeki birinci şehir İzlanda’daki Reykjavik, ikinci şehir de ABD’nin Portland eyaletinde yer alan Oregon’du.

Parana eyaleti sınırlarında yer alan Curitiba, hem Parana’nın hem de tüm Güney Brezilya’nın en büyük ekonomisine sahip. İsmi, Portekizce’de “çam tohumu” anlamına geliyor. Zira bölgede ilk yerleşimi kuran Portekizli sömürgeci, Curitiba’nın adını “Çamların ışığındaki hanımın köyü” olarak anıyor.

Jaime Lerner Sahneye Çıkıyor

Hemen hemen tüm az gelişmiş ülke kentlerinde olduğu gibi, 1960’lı yıllarda Curitiba’nın nüfusunda da radikal bir büyüme yaşanıyor. Şehrin nüfusu 430 bine dayanınca kent sakinleri kentsel dokunun fazla bozulma ihtimalinden korkmaya başlıyorlar. Dönemin belediye başkanı Ivo Arzua yeni bir kent tasarımı için Parana Federal Üniversitesi’nden bir ekibin yardımına başvuruyor. Ekibe o sıralar genç bir mimar olan, gelecekte de Curitiba’nın belediye başkanı ve Parana Valisi olacak

olan Jaime Lerner liderlik ediyor. 1964 yılında oluşturulan Master Plan'da üç tane temel kriter saptanıyor: Plansız büyümenin önüne geçmek, şehir merkezindeki trafik sıkışıklığını çözmek ve tarihi eserlerin bulunduğu bölgenin dokusunun bozulmasını engellemek. Curitiba Master Planı, 1968 yılında yürürlüğe konulmuş. Lerner'ın ilk icraatlarından biri de şehrin en büyük ana meydanlarından biri olan 15 Kasım Caddesi'ni araç trafiğine kapatmak olmuş. Lerner, bu tedbire ek olarak tasarladığı üçlü yol sistemiyle ana arterlerdeki tıkanıklığın da önüne geçmeyi başarmış. Bu sistem tek yönlü, zıt yöndeki sokakların kuşattığı iki şeritli caddelerden oluşuyor. Yıldız şeklinde etrafa yayılmış olan bu beş yol merkezde birleşiyor. Bu yolların uzağında kalan alanlardaysa, daha düşük yoğunluklu imar alanları oluşturuluyor.

Metrobüsün Mucidi Curitiba

Curitiba'nın en büyük başarılarından biri de kendine özgü bir toplu ulaşım sistemi yaratması olmuş. Bu sistem Jaime Lerner'ın belediye başkanı olduğu dönemde popülaritesini artıran en büyük başarılarından biri. Raylı sistem kurmanın çok pahalıya patlayacağı anlaşılınca otobüslere metro işlevi kazandırılmasına karar verilmiş. Otobüs durakları metro istasyonlarına öykünerek engellilerin de rahatlıkla kullanabildiği bir sistem tasarlanmış. Daha önce tasarlanan yol sistemindeki şeritlerden biri otobüslere ayrılmış. Sonuç olarak Lerner'ın Volvo'ya sipariş ettiği özel çift körüklü otobüsler sayesinde bugün günde 1,3 milyon yolcu taşınabiliyor.

Curitiba'da BRT adı verilen bu sistem, bugün bizim de İstanbul'da

Çimlerini Koyunlar Biçiyor; Hem de Bedava!

- Curitiba %70 gibi, dünyanın en yüksek atık geri dönüşüm oranına sahip.
- Curitiba'da toplu ulaşım konusunda alınan tedbirlerle 20 yılda nüfus üç kat artarken araba trafiği yüzde 30 azaldı.
- Şehir merkezindeki alışveriş noktalarında yayalara ayrılmış en geniş alan Curitiba'da.
- Curitiba sel baskınlarının önüne geçmek için durmadan kanal kazmak yerine geniş parklar kurdu. Parklar o kadar büyük ki çimlerin bakımı ortalık yerde dolaşan koyunlar vasıtasıyla çok daha ucuza halledilebiliyor. Bir de çim biçme makineleriyle uğraşılıyor.

- Curitiba sakinlerinin yüzde 99'ı orada yaşamaya devam etmek istiyor. Bu arada Brezilya'daki en büyük şehirlerden biri olan Sao Paulo'da sakinlerinin yüzde 70'i de Curitiba'da yaşamak istiyor.
- 1970'li yıllarda Curitiba sakinlerinin hane başı geliri Brezilya ortalamasının altındayken, şimdiki hane başına gelirleri ülke ortalamasından yüzde 66 daha fazla.
- Bugünkü metrobüsün öncülü olan BRT, bir hafif raylı sistem işlevi görüyor. BRT sistemi klasik raylı sistemden 10 kat daha ucuza maledildi.

Kaynak: <http://www.citiesforpeople.net>

Kentin en önemli turistik mekanlarından biri de Curitiba Botanik Bahçesi (üstte). Arka arkaya birkaç kez kentin belediye başkanı seçilen ve bugünkü Curitiba'nın mimarı sayılabilecek Jamie Lerner'in önemli katkılarından biri de, modern mimarinin kentin geleneksel dokusunu bozmasını engellemesi.

kullandığımız metrobüslerin öncülü aslında. Curitiba'dan sonra ilk defa Bogota'da uygulanan bu sistem Kolombiya, Ekvador, Guatemala'dan ABD'nin Kaliforniya ve Los Angeles eyaletlerine, oradan da bütün dünyaya yayıldı. Miadını doldurmuş eski otobüsler ise mobil okul ve ofis olarak kullanılıyor.

İşin ilginç tarafı, Curitiba'da hane başına düşen araba sayısı Brezilya'nın herhangi bir şehirden daha fazla. Ayrıca 1974'ten itibaren şehrin nüfusu ikiye katlanmış. Bu istatistiklere rağmen kentteki araç trafiği yüzde 30 oranında azalmış durumda. Tabii bu büyük başarı sadece ulaşım sistemine büyük otobüsler eklemekle elde edilmedi. Şehrin tüm iskan sistemi de durakların dizilişine göre düzenlendi. İlk ana duraklarda çok katlı, daha büyük yapılara yer verilirken ara duraklardaki konut boyutları kademeli olarak küçültüldü.

Normalde büyük ekonomik merkez olarak anılan, gökdelenlerin yükseldiği bir şehirde geniş yeşil alanların da kendine yer bulabileceğini pek hayal edemeyiz. Ama Curitiba'nın bugün geldiği noktada kentsel alanda oldukça büyük bir yer kaplayan tam 28 tane park ve ormanlık alan var. 1970'li yılların başında kişi başına düşen yeşil alan yüzölçümü 1 metrekareden azdı. Bugün kişi başına düşen yeşil alan 52 metrekareye ulaşmış durumda.

Bir başka önemli gelişme de sel baskınlarının önlenmesi konusunda yaşandı. Özellikle sellerin kronik bir sorun haline aldığı bölgelerdeki gecekondu yıkıldı ve bu araziler büyük parklara, sulak alanlara dönüştürüldü. Ayrıca bizzat şehir sakinleri Curitiba'nın etrafına 1,5 milyon ağaç diktiler. Ama bunu sağlayan en önemli mekanizmanın, yeşil alan barındıran tesis pro-

jelerine vergi indirimi olduğunu hatırlatmakta fayda var. Yeşil Değişim Programı sayesinde en ücra yerlerdeki gecekondu bölgelerine dahi hizmet götürülebildi. Ara mahallelerde uygulanan “Bu Bir Çöp Değildir” programı sayesinde yoksul varoş sakinlerinin yüzde 70’inin katılımını sağlayan dev bir geri dönüşüm projesi yapıldı. Çöplerin toplanmasıyla ilgili en büyük sorun kamyonların dar sokaklara girememesiydi. Mahalle sakinlerinin otobüs kartı ve gıda karşılığında, çöplerini kaynakta ayrıştırmasıyla günde 1200 ağaç kurtarılabilirdi.

Aynı programın çocuklar için olan versiyonunda çocuklara çikolata, oyuncak dağıtıldı. Geri dönüştürülmüş malzemelerin satışıyla elde edilen gelir sosyal programlara harcandı. Evsizler, personel olarak çalıştırıldı. Çöp ayrıştırma merkezlerinde alkoliklere dahi iş veriliyordu. Bu Bir Çöp Değildir Programı sayesinde sokaklarda çöp yığınları giderek azalmaya, kirlilik kaynaklı hastalıklar silinmeye yok olmaya başladı. Çöpler, nehirlere, su havzalarına atılmıyordu.

Şehir Akupunktur Hizmetinizde

Aslında Jaime Lerner’ın şehir tasarımının iki temel dayanağı var: Sürdürülebilirlik ve kentsel ulaşım. Bu fikirleri gerçekleştirmek için parklardan meydanlara ve kültür merkezlerine kadar muhtelif tasarım fikirlerini bir pota altında birleştirebilmek gerekiyor. Bu şekilde terk edilmiş bir madeni büyük bir parka dönüştürebiliyor; 15 Kasım Caddesi’nde Çiçekçiler Sokağı’ndaki asırlık tarihi binaları restorana çevirme işini sadece sekiz haftada tamamlayabiliyorsunuz. Jaime Lerner bunun adına “Şehir akupunktur” diyor. Böylece büyük şehirde yaşayan insanların ihtiyaçlarına cevap verebiliyor, ritmi yakalayabiliyorsunuz. Jaime Lerner sürdürülebilir şehirlerle ilgili TED’de yaptığı sunumun sonunda bizlere bir şarkı söylüyor: “İşyerine yakın otur /Ara-

Şirin Kaplumbağa Vita, Bencil Otomobil Otto, Bonkör Otobüs Accordion

Yaklaşık 40 yıldır şehir tasarımları için kafa yoran Jaime Lerner TED için yaptığı sunumda bir şehirde insanların hayatı nasıl kolaylaşır veya zorlaşır üzerine şahane örnekler veriyor: Hayatın karakteristiğine en güzel örnek olan hayvanlardan biri kaplumbağalardır. Kaplumbağaların kabukları ise fena halde şehir tasarımlarına benzer. Çünkü kaplumbağa aynı anda yaşamaya ve çalışmaya örnek teşkil eden bir canlıdır. Birimiz kalkıp, elimize bir bıçak alıp bu sevimli kaplumbağa Vita’nın kabuğunu üç dört parçaya bölse herhalde bu durumdan pek hoşlanmaz. Hâlbuki şehirlerimize yaptığımız tam da bu. Burada yaşıyoruz, orada çalışıyoruz, şurada hoşça vakit geçiriyoruz. Sonra da bundan sıkılıp, yorulup o şehrin dışında yaşamaya başlıyoruz. Halbuki

bir şehirde bunların hepsini bir arada yapabileceğimiz alanlar olmalı. Otomobil Otto bir partiye davetlidir, ama biraz zor bir şahsiyettir. Hiç ayrılmak istemez. Sandalyeler, masaların üstüne çıkmıştır ama bu ayyaş vatandaş, sünger gibi içmeye devam eder. Sürekli duman çıkarır. Çok şımarık, bencil ve talepkârdır. Sadece bir veya iki kişi taşır. Sürekli otoyollar, otobanlar ve daha gelişmiş altyapılar ister.

Öte yandan doğa dostu otobüs Accordion ise acayip bonkördür. Tek seferde 275 İsveçli, 300 Brezilyalı taşıyabilir. Arabalar, üvey annenize benzer; ilişkinizi iyi tutmak ama her daim bir mesafeyi de korumak zorundasınızdır. Hayatınızdaki tek kadın üvey annenize de, takdir edersiniz ki, bazı sorunlarınız var demektir.

banı az kullan/Çöplerini ayır/Yapabilirsin, başarabilirsin”. Bu şarkının ritmini tutturabilirsek, mızıkçılıkla karışık kakafoni yapmazsak hem kendimizin hem de etrafımızdakilerin hayatını daha kolay hale getirebileceğiz. ○

HVAC YANGIN GÜVENLİĞİ
SMART HOME
BİNA OTOMASYONU
KABLOSUZ KONTROL
ACCESS KONTROL
GÜÇ KAYNAKLARI ENERJİ YÖNETİMİ
AYDINLATMA
İNTELLİGENT BUILDING
SES-IŞIK-GÖRÜNTÜ
INTERCOM
AYDINLATMA OTOMASYONU
GÜVENLİK SİSTEMLERİ
CCTV
LED

AKILLI VE
ÇEVRECİ
BİNALAR İÇİN

BEST'12

BİNA ELEKTRİK, ELEKTRONİK, MEKANİK VE KONTROL SİSTEMLERİ

8-11 Kasım 2012

Lütfi Kırdar, İstanbul www.best-fuar.com

FUARI

DESTEKLEYEN KURULUŞLAR

Smart TV, Tablet,
PDA ve Akıllı Telefonlar

"BU FUAR 5174 SAYILI KANUN GEREĞİNCE TOBB
(TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ)
İZİNİ İLE DÜZENLENMEKTEDİR"

ORGANİZATÖR
BİLESİM 25.
TEKNOLOJİ VE İNŞAAT
YIL

*T.C. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı
yetkililerine açık mektup*

Konu: Yok Sayılan Geleneksel Ürünlerimiz

Türkiye ekolojik tarım çalışmalarında önemli bir aktör olan Toprak Ana organizasyonunun sözcüsü Cem Birder, AB Uyum Paketi çerçevesinde Geleneksel Köy Ürünlerinin ciddi bir sekteye uğramakla karşı karşıya olduğunu anlatan açık mektubunu bizlerle paylaştı. Geleneksel köy mamul ürünlerimizin kırsal kalkınma ve çevre konuları açısından büyük önem taşıdığını vurgulayan Birder, AB mevzuatında yer alan geleneksel gıda üretimlerine ilişkin düzenlemelerden de faydalanarak bu sorunu çözebileceğimizi vurguluyor.

 Cem BİRDER

Geleneksel köy mamul ürünleri yerel ekonomiler kadar ülkemiz köylüsü ve kırsal kesiminin sosyal-kültürel değerlerini sürdürülebilmesi açısından büyük önem taşıyor. Anadolu'nun tarihsel sürecinde farklı coğrafyaların, biyoçeşitliliğin, etnik kimliğin bir sonucu olarak yüzyıllardır kazanlarda kaynayan lezzetlerin oluşturduğu çok renklilik kaybedilmemesi gereken bir zenginlik; önemli bir ulusal değer...

Köy mamul ürünlerinin köylerde ev halkının ihtiyacına yönelik tüketimi bu ürünlerin aynı zamanda yıl boyunca satışından elde edilen gelirle birleştiğinde kırsal nüfusumuz açısından iki kritik değeri, kendine yeterlilik ve sürdürülebilirlik unsurunu oluşturuyor. Bu bileşke aynı zamanda, istenmeyen göç karşısında kırsalda toprağına ve kültü-

rel mirasına güçlü bir sahip çıkma dürtüsü.

Köylümüşe sadece taze sebze ve meyve satış hakkı verilmesi, yıl boyunca aynı seviyede sürmeyen bir gelir modeli olmakla birlikte, düşük katma değeriyle kazanç potansiyeli ni daima asgari seviyede (çoğu kez maliyetleri karşılayamayacak şekilde) kilitliyor. Araçların (tüccarın), birçok kez şahit olduğumuz gibi, üreticiye borçlarını kısmen ödemesi veya geciktirmesi köylümüzün ürünü ve geleceği hakkında inancını her geçen yıl daha çok zayıflatmakta.

Ekonomik açıdan tamamlayıcı olan köy mamul ürünlerinin evsel tük-

retim dışında üretim ve satışı ise maalesef ülkemizde yasal mevzuat içinde, bazı istisnalar (*) haricinde, yer almıyor.

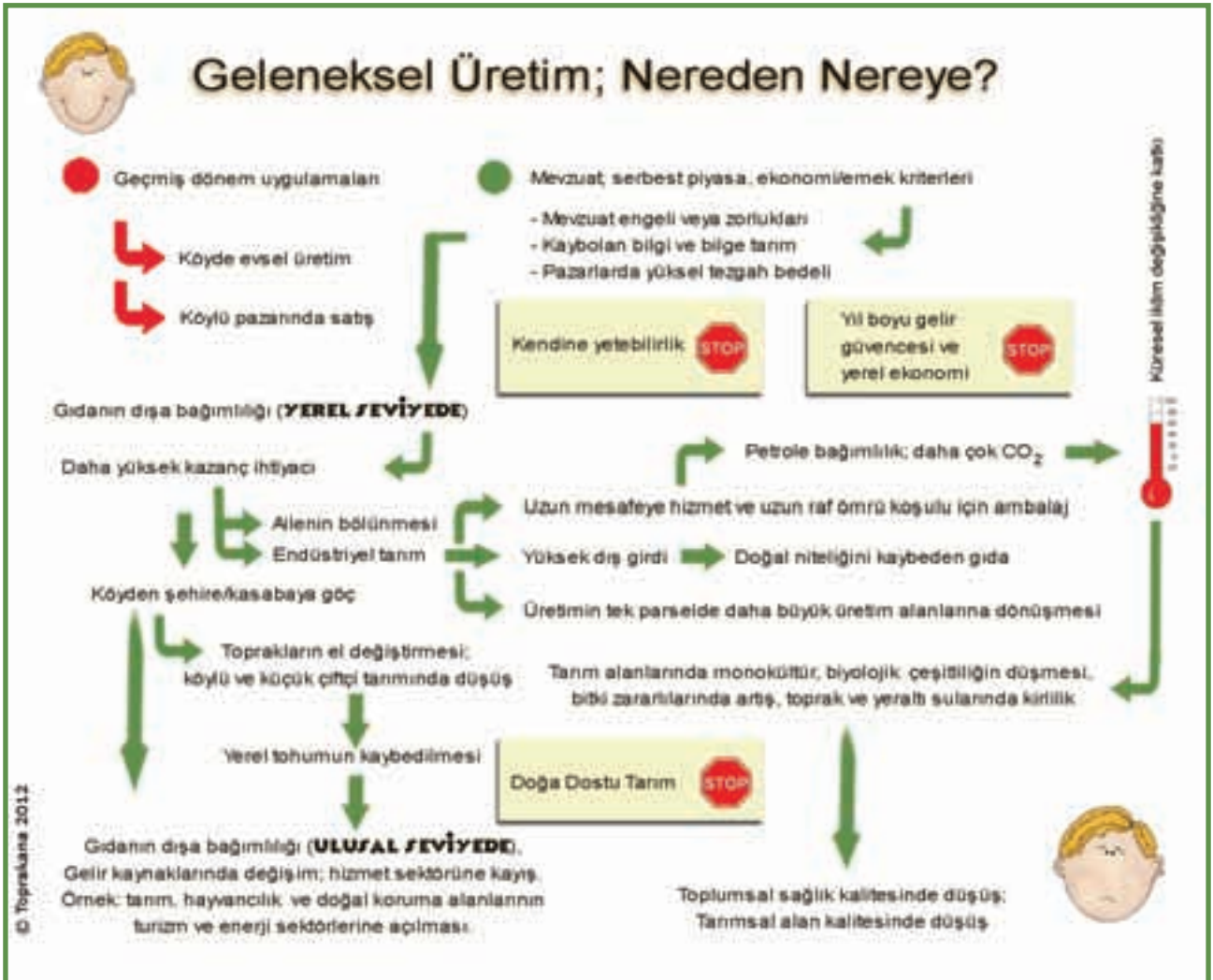
Bu durum sebebiyle:

1) Yerel pazarlarda belediyelerce köylüler tarafından satışına çoğu kez göz yumulan bu ürünler, üretici iznine sahip diğer yerel imalathanelerin itiraz ve şikayet durumlarında uzun süre satıştan çektirilmekte, köylü (zaten potansiyel suçlu olarak tezgahına sürdüğü ürünleri satamamaya) ekonomik olarak daha zor duruma düşmektedir.

2) Gıda mamul ürünleri dükkanlarının hemen hemen tamamında, açık (paketlenmemiş) ola-

rak satışa sunulan ürünler (salça, kurutulmuş sebzeler, tarhana, pekmez, reçel, turşu, vb.) resmi üretim iznine sahip olmadan (geleneksel köy mamul ürünü olarak) yıllardır tüketicilere sunuluyor. Gerek yerli tüketici ve gerek yabancı turistlerin çoğu kez beğeniyle talep ettikleri bu ürünlerin yasaklanması zaten büyük bir kültürel miras kaybı olur. Ancak, eğer yeni düzenlemeler yapılmazsa, **AB Uyum Paketi** paralelinde üretim izni olmayan gıda maddelerinin satışına göz yumulmayacağı ve yakın bir gelecekte izin verilmeyeceği de aşikârdır.

3) Köylerde düzenlenen geleneksel ürün festivallerinde de paylaşılan

“AB mevzuatında yer alan geleneksel gıda üretimlerine ilişkin düzenlemelerden de faydalanarak, Gıda Kodeksimizin gerekli yasal koşulları tanımlaması ve geleneksel köy mamul ürünlerimizin hijyen koşullarda üretiminin mümkün hale gelebilmesinin önemli olduğuna inanıyoruz”

lezzet ve kültürün aslında yasal temeli olmadığı yaşanan coşkuda gözden kaçmaktadır. Buna bir örnek **Kastamonu**'nun **İhsangazi** ilçesinde geçtiğimiz yıllarda büyük bir katılımı ile düzenlenen **Siyez Bulgur Festivali**'dir. Ülkemizde Hititler'den bu yana üretilen antik siyez buğdayından imal edilen Siyez bulgurunun besleyicilik değerleri **Ortaoğu Teknik Üniversitesi** tarafından analiz edilmiş ve raporda insan sağlığı açısından sağladığı faydalar önemle sıralanmıştır. Evlerde üretilen bu çok özel ürünün satışı aslında yasal olarak mümkün değildir.

Ülkemizde **Gıda Kodeksi** ile belirlenen kurallar çerçevesinde üretimlerine izin verilen mamul ürünler içinde hiçbir geleneksel köy ürünü yer almadığı halde, Avrupa Birliği'nin izlediği yol bizimkinden farklı (**).

Bu durum AB sürecinde çalışmalarını sürdüren Türkiye için aslında önemli bir fırsat. AB dışında farklı ülkelerin konuyla ilgili mevzuatları incelenebilir, ülkemize de uyumlanabilir. Örneğin AB'de üreticilere belirlenen standartlarda üretim koşuluyla özel bir **geleneksel üretici sertifikası** sağlanmaktadır. Bu imkân Avrupa'nın kültürel kimliğinde, lezzetin yaşaması ve gelecek nesillere bir miras olarak aktarılmasında önemli bir araçtır. **İtalya** ve **Fransa**'nın ev yapımı peynirleri, reçelleri, şarapları ve salamları kırsal ekonomide turizm kadar önemli birer gelir kalemi oluşturur.

AB mevzuatında yer alan geleneksel gıda üretimlerine ilişkin düzenlemelerden de faydalanarak, Gıda Kodeksimizin gerekli yasal koşulları tanımlaması ve **geleneksel köy**

Türkiye Dönüşüyor, Yeşil Ekonomiye Geçiyor!

Yeşil Ekonomi Zirvesi ve Fuarı 6-9 Eylül 2012 CNREXPO!

Katılımcı Sektörler:

- **Yenilenebilir Enerji Sektörü**
 - Güneş Enerjisi
 - Rüzgar Enerjisi
 - Hidro Enerji
 - Jeotermal Enerji
- **Geri Dönüşüm ve Atıktan Enerji Sektörü**
 - Atıktan Enerji Üretimi (Biometanizasyon-Çöp Gazından Elektrik Üretimi, RDF-Refuse Derived Fuel, Atık Yağ, Biokütle)
 - Geri Dönüştürülebilir Ürünler ve Malzemeler
- **Dayanıklı Tüketim Malları Sektörü**
 - Beyaz Eşya Ürünleri
 - İklimlendirme Sistemleri
- **Otomotiv Sektörü**
 - Çevreci Motora Sahip, Düşük Emisyonlu Taşıtlar
 - Elektrikli ve Hibrid Taşıtlar
 - Otomotiv Yan Sanayi Ürünleri
 - Lastik Üretimi ve Kullanımı
- **Akaryakıt Sektörü**
 - Çevreci Motor Yağları ve Yan Ürünleri
- **Yüksek Yanma Verimine Sahip, Düşük Emisyonlu Yakıtlar ve Yakıt Katkı Ürünleri**
- **İnşaat ve Yapı Malzemeleri Sektörü**
 - Çimento ve Katkı Maddeleri
 - Beton Santralleri
 - Tuğla ve Gazbeton Ürünleri
 - Yalıtım (Çatı, İç ve Dış Cepheler için)
 - Seramik ve Ahşap Döşeme
 - Tesisat ve Armatür
 - Isıtma, Soğutma ve Sıcak Su Sistemleri (Toprak, Hava ve Su Kaynaklı Isı Pompaları)
- **Aydınlatma Sektörü**
 - Enerji Verimliliği Yüksek, Uzun Ömürlü Aydınlatma Ekipmanları ve Kontrol Sistemleri
- **Sanayi ve Üretim Sektörü**
 - Sanayilerde Verimli Elektrik Üretim, Kullanım ve Dönüştürme Birimleri (Kojenerasyon Üniteleri)
- **Bilişim Sektörü**
 - Yenilenebilir Enerji Tesisleri, Üretim/Sanayi Tesisleri ve Yapıların İşletilmesi için Yazılım, Programlama ve Otomasyon Ürünleri
- **Lojistik Sektörü**
- **Ambalaj Sektörü**
- **Enerjiyle ilgili Standart Kuruluşlar, Ölçüm, Test ve Raporlama Sektörü**
- **Bankacılık Sektörü (Enerji Yatırımlarında Finansman-Eko Bankacılık)**
- **Medya Sektörü**
- **İletişim Sektörü**
- **Eğitim Sektörü**
- **Mobilya ve Dekorasyon Sektörü**
 - Ev
 - Ofis
 - Bahçe
- **Kırtasiye ve Ofis Malzemeleri Sektörü**
- **Organik Tekstil Sektörü**

Türkiye'nin ilk Yeşil Ekonomi Fuarı'nda sen de yerini al, dönüşüme katkı sağla!

“AB’de üreticilere belirlenen standartlarda üretim koşuluyla özel bir geleneksel üretici sertifikası sağlanmaktadır. İtalya ve Fransa’nın ev yapımı peynirleri, reçelleri, şarapları ve salamları kırsal ekonomide turizm kadar önemli birer gelir kalemi oluşturur”

mamul ürünlerimizin hijyen koşullarında üretiminin mümkün hale gelebilmesinin önemli olduğuna inanıyoruz.

Geleneksel köy mamul ürünleri ile ilgili yeni bir yasal mevzuatla oluşturulabilecek model, aşağıdaki maddelerdeki alternatif çözümleri de beraberinde sağlayabilecektir:

Kırsal alanda yıl boyu gelir imkânları oluşturmak yerel ekonomiye destek verir; istihdam sorununa çare oluşturabilir. Taşımalsı sistem sonrası boşaltılan köy okulları yıkılmaya terk edilmekten kurtarılabilir; **geçici köy üretimhanelerine** dönüştürülebilir. Bölgesel ürünlerin toplumsal mutfağa kültürüne katkısı ve gelişen sosyal ilişkileriyle **kırsalın ve köylünün saygınlığı** artacaktır.

Halen kayıt dışı olan üretimlerin oluşturduğu kontrolsüz yonteme karşın, **sağlığa uygunluk (hijyen) sistem altyapısı**, sağlıklı ve lezzetli ürünleri sürdürülebilir ve toplum için güvenli kılacaktır.

Yasal düzenlemeler sonrasında kırsal alanda önemli bir **vergi kaynağı** oluşturulacaktır.

Biyoçeşitliliğe ve çevre değerlerine duyarlı bir toplum mümkün olacaktır.

Kırsal kalkınma, köylerdeki mevcut değerlerin ekonomiye kazandırılmasıyla ve çok düşük yatırım bedelleriyle aşamalı olarak gerçekleştirilecektir.

Görüş ve endişelerimizi ekli şemada da özetlemek istedik.

Köy geleneksel ürünlerimizin besin değerinin ve kültürel geçmişinin devletimiz tarafından bir kıymet olarak görülmesi için yapılabilecek çalışmalarda üniversiteler ve STK işbirliğinde önemli kazanımlar elde edilebileceğine inanıyoruz.

Geleneksel köy mamul ürünleri üretim süreçlerinin deneyimlenmesi, yöntem ve sonuçlarının raporlanması amacıyla Türkiye’de seçilecek köyler (örneğin: **Çanakkale, Kayseri, Sivas, Van**) için en az bir yıllık bir süreyi kapsayan bir **PİLOT PROJE** yapabilmek istiyoruz. Bir yıl sonrasında rapor sonuçlarına göre ilgili mevzuat düzenlemeleri yapılacak ve aşamalı olarak üretim izni verilen köy sayıları arttırılacaktır.

Bugüne dek yaptığımız tüm görüşmelerde gerek milletvekillerimiz ve gerek bakanlık yetkililerinin konuya olumlu şekilde hassasiyet göstermesi hepimiz için bir motivasyon kaynağı olmuştur.

Saygılarımızla. ○

(*) İstisna Maddesi:

VETERİNER HİZMETLERİ, BİTKİ SAĞLIĞI, GIDA VE YEM KANUNU

Kanun No: 5996

Kabul Tarihi: 11/6/2010

MADDE 44- 1) Birincil ürünlerin, çiftlikte kesilmiş kümes hayvanlarının ve tavşangillerin taze etlerinin, av hayvanları veya av hayvanlarının etlerinin, üretici veya avcı tarafından Bakanlıkça belirlenen küçük miktarlarının doğrudan son tüketiciye ya da son tüketiciye doğrudan satışı yapan yerel perakendecilere arzı ile ilgili olarak Bakanlıkça istisnai uygulamalar getirilebilir.

(2) Bakanlık, hijyen kurallarını da dikkate alarak, gıdanın üretimi, işlenmesi veya dağıtımına ilişkin, geleneksel yöntemlerin kullanımına izin verebilir; coğrafi kısıtları bulunan bölgelerdeki gıda işletmelerinin ihtiyaçlarının çözümüne yönelik istisnai uygulamalar getirebilir.

(*) AB ilgili direktifi

Agricultural products and foodstuffs as traditional specialties guaranteed

Garantili geleneksel ürün çeşidi olarak tarımsal ürünler ve yiyecekler ACT

Council Regulation (EC) No 509/2006 of 20 March 2006 on agricultural products and foodstuffs as traditional specialties guaranteed.

YÖNETMELİK

Garantili geleneksel ürün çeşidi (GÜÇ) olarak tanınan tarımsal ürünler ve yiyecekleriyle ilgili 20 Mart 2006 tarihli 509/2006 nolu Avrupa Konseyi Yönetmeliği.

WICS 2012

World Intelligent Cities Summit and Exhibition Dünya Akıllı Şehirler Zirvesi ve Sergisi

www.WICSSUMMIT.com

13-14 September-Eylül 2012 | Swissôtel The Bosphorus | İstanbul, Türkiye

- CEO'lar Özel Oturumu: 21. Yüzyıl'ın Akıllı Şehirleri
CEO & Executive Panel: The Intelligent Cities of the 21st Century
- Akıllı Şehirlere Dönüşümde Global Stratejiler
Global Strategies for the Intelligent City Transformation
- Enerji ve Kaynaklar
Energy and Resources
- Rüzgar Enerjisi
Wind Power
- Güneş Enerjisi
Solar Power
- Jeotermal Enerji
Geothermal Power
- Atık Yönetimi ve Atıktan Enerji
Waste Management and Waste to Energy
- Su ve Atık Su Altyapısı
Water and Waste Water Infrastructure
- ICT
- Data Yönetimi, İletişim ve Güvenlik
Data Management, Communication and Security
- Telekomünikasyon
Telecommunication
- Akıllı Şebekeler
Smart Grid
- Uluslararası Örnek Çalışmalar
International Case Studies
- Finans ve Yatırım
Finance and Investment
- Akıllı Ulaşım
Intelligent Transport
- Elektrikli Ulaşım
Electric Mobility
- Akıllı Binalar ve Evler
Intelligent Buildings and Homes

Düzenleyen / Organised By: EurAsia Strategies
Kayıt ve Bilgi İçin:
Tel : +44 843 289 3 733
Email : info@eurasiastategies.com
Web : www.EurAsiaStrategies.com

T.C.
ENERJİ VE
TABİİ KAYNAKLAR
BAKANLIĞI

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK
BAKANLIĞI

UK
TRADE &
INVESTMENT
www.uktradeinvest.gov.uk

Mutluluk, Korku ve Kurban Üçgeninde

HASAT

 Heyzen ATEŞ

Dışarıdan, kentten, modern dünyanın göbeğinden bakanlar için, eğlenceli ve egzotik bir kelime gelebilir “Hasat”. Ama toprağın bağrında didinip duran milyonlarca insan için bir ölüm-kalım meselesidir de. Kötü giden bir hasat, aç çocuklar demektir çünkü. Belki de bu nedenle, hem toplumsal tarih, hem de edebiyat tarihi boyunca en çok kurbanlarla birlikte hatırlanmıştır hasat. William Golding’dan Stephen King’e, Scott Nicholson’dan Tom Tyron’a ve John Steinbeck’e uzanan bu çizginin izini sürüyor Heyzen Ateş ve noktayı GDO’lu ürünlerle koyuyor. Bakalım onların romanını kim, ne zaman yazacak?

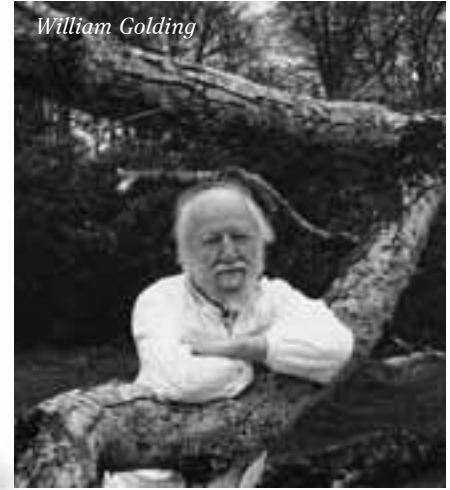
Kamboçya’dayım. Temmuz. Yağmur mevsiminin başları. **CHOICE Vakfı**’yla köylere içme suyu götürüyoruz. Köylülerin çoğunun geçim kaynağı pirinç ve endişeliler. Kamboçya’da su kanalları yok, yalnızca yağmur mevsiminde pirinç yetiştirilebiliyor bu nedenle. Yağmur az olunca da... Olmuyor. 110 günlük pirinçler ekiyorlar riske girmek için. O pirinç pazarda para etmiyor pek ama hızlı yetiştiği için idare ediyorlar öyle ya da böyle. İki hasat çıkarmaya çalışıyorlar bir mevsimden. Çıkmazsa da incik boncuk satmaya veriyorlar kendilerini. Neden bunlardan bahsediyorsun diyeceksiniz... Hasat, dışarıdan bakan birine “mutlu” bir anmış gibi görünebilir ama aslında “korku dolu” bir an, ölüm-kalım meselesi dedik-

leri türden. Uzak Doğu’da daha bir net görünse de -sadece burada değil, her yerde- tarihin her anında bu böyle. Doğal olarak edebiyatta da aslında neşeli değil, korkuyla ilişkilendirilen bir rolü var hasadın. Zorluklarla, endişelerle ve sık sık ölümle özdeşleştirilen bir rolü var. Bir de kurbanlarla...

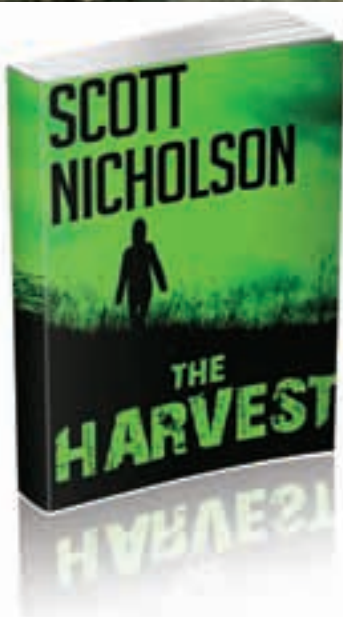
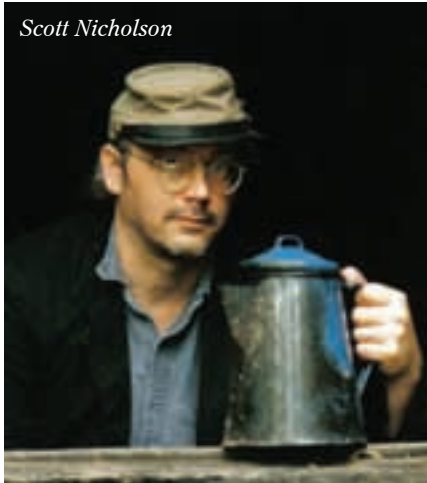
Açlık korkusu öyle bir korku ki bol bol kan döktürüyor insanlara. Hasat iyi geçsin diye kurban verme geleneği pagan kültürlerle başlıyor tabii, sözlü ve yazılı anlatıya da ilk onlarla sızıyor. Aslında duvar resimlerinde bile kurban ve yağmur çizimleri var ama biz en iyisi yazılı edebiyat ve Antik Yunan’la işe başlayalım anlatmaya. Antik Yunan’da, kurban etme yöntemi, kurban edilen hayvana göre değişiyor. Yahu-

dilerin aksine, Yunanlılarda domuz makbul ama Av Tanrıçası **Artemis** dışındaki tanrı ve tanrıçalara genelde çiftlik hayvanları kurban ediliyor. Artemis'in favorisiyse **İphigenia**'nın hikâyesinden hatırlayacağımız üzere av hayvanları. (Artemis, rüzgâr esmesini engellediği için **Agamemnon** Truva'yı fethedemiyormuş. Kâhin Kakhas, ona kızı İphigenia'yı Tanrıçaya kurban etmesi gerektiğini söylemiş. Bir versiyonda Agamemnon kızını öldürmüştür. Başka bir versiyonda tam kızını öldürecekken tanrıça onun yerine bir geyik yollayıp kızı kurtarır).

Modernizm öncesi dönemde, kurban edilen hayvan ne olursa olsun uyulması gereken kurallar var: Örneğin, tören sırasında hayvan başını sall-

William Golding'in adaya düşen çocukların ilkelleşmesini anlattığı "**Sinekler'in Tanrısı**" (**Lord of the Flies**) ve **Scott Nicholson**'ın "**Hasat**"ı (**Harvest**); kurban ve hasat konusunu en çarpıcı biçimde ele alan eserler olarak sayılabilir.

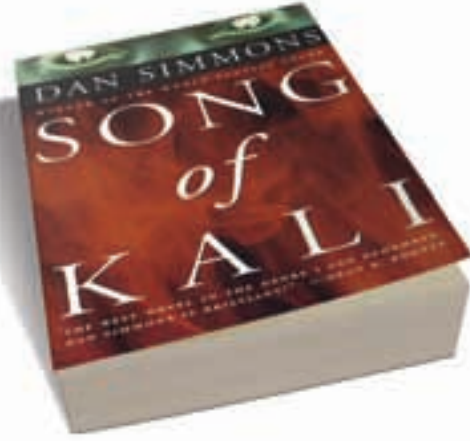
yıp kurban edilmeye razı olduğunun işaretini versin diye kafasına su damlatılıyor. Kurban töreninin vahşetten uzak olması önemli, törendeki herkes, özellikle de kurban gönüllü olmalı. İnsan kurban edildiğinde de öylesi tercih ediliyor, bu nedenle uzun yüzyıllar boyunca tanrılara kurban edilmek üzere seçilmek bir "onur" olarak benimsetiliyor halka veya durumunu anlayamayan çocuklar kurban ediliyor ya da kurban edilecek kişiye boyun eğmesini sağlayacak iksirler içiriliyor. Şimdilerde fantastik edebiyatın sık sık kullandığı öğeler bunlar. En yakın tarihteki örneği de **Açlık Oyunları**.

Hasat ve Kurban

Dünya tarihine baktığımızda Doğu da Batı'dan pek farklı değil, Çin'de de benzer bir durum söz konusu. Qin eyaletinin lideri Dük Wu tarafından hasat iyi geçsin diye insan kurban etme geleneği başlatılıyor. Kanlı bir dönem. O yıllardan anonim **Sarı Kuş** şiiri doğuyor sonra. Neyse ki MÖ 384'te Dük Xian, önüne geçiyor bu geleneklerin. Toprağa artık hiç kurban verilmiyor, ölen imparatorlara eşlik etsin diye kurban edilen insanların yerini de kil heykeller alıyor. Tibet'teyse Budizm öncesinde sadece kurban yok, bir de

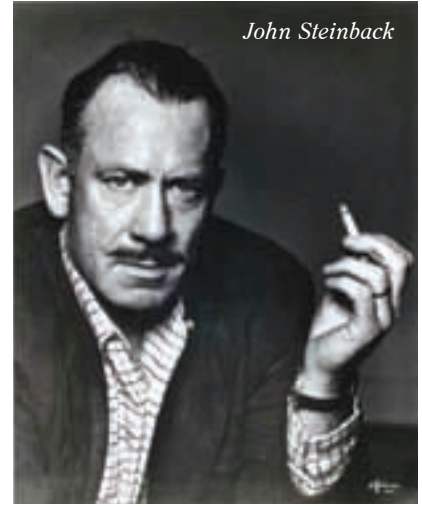
yamyamlık var. Hem hasat iyi geçsin diye insan kurban ediyor hem de kurban kabul görsün diye yiyerek ölen kişiyi "onurlandırıyorlar". Aztekler ise Aztek Metinleri'ne (**Ixtlil-xochitl**) göre yılda ortalama 20.000 -yirmi bin- çocuk kurban ediyorlar tanrılara. (Diğer kurbanlarla beraber toplam rakamın iki yüz elli bini bulduğunu yazanlar da var.)

Bunlar edebiyatın her yerine kokusu sinmiş gerçekler. En çok da modern korku edebiyatında karşımıza çıkıyorlar. **Stephen King**'den **Koontz**'a kadar pek çok yazarın eserlerinde hasat-kurban ilişkisinin işlendiğini görüyoruz (King'in mısır ve hasat imgelerine düşkünlüğü sır değil). Bazen roman kahramanı farkında olmadan kendini hasadın ortasında buluyor, şanslıysa zamanla pagan kültürü benimsemeye itiliyor, şanssızsa kurban ediliyor. Bazen de koşullar insanları birbirini öldürmeye sürüklüyor sahte tanrılar uğru-

Dam Simmons

Dam Simmons'ın, induizmi geleceğin dünyasına uyarladığı ödüllü romanı “Kali'nin Şarkısı” (Song of Kali) ve tabii John Steinbeck'in “Gazap Üzümleri” eserleri önemli birer uyarı niteliği taşıyor.

John Steinback

na. **William Golding**'in adaya düşen çocukların ilkelleşişini anlattığı **Sinekler'in Tanrısı**'nı (Lord of the Flies) anımsayın. **Scott Nicholson**'ın **Hasat**'ı (Harvest); **Dam Simmons**'ın kurban törenlerini anlatan Hint Barabhatha (7. yüzyıl) ve Haribhadra (9. yüzyıl) metinlerinden etkilenecek Hinduizmi geleceğin dünyasına uyarladığı ödüllü romanı **Kali'nin Şarkısı** (Song of Kali); **David Pinner**'ın **Rituel**'i (Ritual); **Tom Tyron**'ın **Evde Hasat**'ı (Harvest Home) modern edebiyattan akla gelen ilk hasat ve kurbanlı örnekler. Bir de **Mısır Çocukları** var tabii. King'in filmi de çekilen meşhur hikâyesini okuyanlardan unutabilen çıkar mı bilmiyorum...

Bilmeyenlere için kısa bir özet geçecek olursak: Genç bir çift, Burt ve Vicky, Nebraska'dan geçerken aniden yola fırlayan küçük bir çocuğa çarpar. İnip baktıklarında çocuğun boğazının kesilmiş olduğunu görürler. Çocuğun çantasından mısır püsküllerinden yapılmış bir haç çıkar. Cesedi bagaja kaldırıp yola devam eder ve hayalet kasabayı andıran Gatlin'e varırlar. Vicky bir an evvel oradan uzaklaşmak ister ama Burt ona engel olur. Kasabayı keşfe çıkar, kimsecikler yoktur, hâlâ kullanılıyormuş gibi görünen tek bina olan kiliseye gider. Orada bir kayıt defteri bulur ve herkesin

19 yaşında öldüğünü öğrenir. Bu sırada Vicky'nin arabanın kornasını çaldığını duyar, döndüğünde onu Amişler gibi giyinmiş çocuklar tarafından kuşatılmış halde bulur. Çocuklarla mücadele eder, mısır tarlasına kaçmak zorunda kalır. O panik halinde bile ürünlerin ne kadar mükemmel olduğu dikkatinden kaçmaz. Tarlada dolanırken çember şeklinde bir açıklık keşfeder ve kurban edilen Vicky'nin cesediyle karşılaşır. Dikenli tellerle çarpmış genç kadın, gözleri oyulmuştur. Burt daha Vicky'nin yasını tutamadan bir şeyin yaklaştığını hisseder ve o “şey” tarafından öldürülür. O gece hasat zamanının geldiğini gösteren dolunay gökyüzünde belirildiğinde çocuklar tarlaya toplanırlar. Hikâye yeni bir kurban töreniyle sonuçlanır. İnsanın kanını donduran eserlerindendir King'in... Bir de hasat zamanı iş bulmak için ABD'nin güneyine giden işçilerin,

köylülerin hikâyeleri var. Klasiklerde, politik/sosyal içerikli edebiyat eserlerinde de önemli bir rol oynuyor hasat, hele 20. yüzyılın ilk yarısında. Pamuk tarlalarında çalışan zenciler, **Steinbeck**'in **Gazap Üzümleri**'ndeki gibi karın tokluğuna çalışmak için iş arayanlar... Onların da modernizmin kurbanları oldukları söylenebilir aslında. Ya çağımızın kurbanları? 21. yüzyıla geldik, hâlâ hasada kurban veriyoruz, hasadı da paraya kurban ediyoruz bunun yanı sıra. Yeni korku hikâyelerinin kahramanları: GDO'ların, kimyasal gübrelerin, ilaçlanmış, zehirli domateslerin, elmaların her şeyden bihaber kurbanları. İnsanın önceliklere tek darbeye öldürerek merhamet edilmiş diyesi bile geliyor gazetelerde çıkan yazıları okudukça... Bunun edebiyatını da muhtemelen ilerleyen yıllarda, ürünlerin etkileri görmezden gelinemeyecek hale gelince okuyacağız. ○

Balkan Talu
balkan@ekoik.com

Türkiye İçin Bir Senaryo Denemesi

Bu ayki sayımızda Wuppertal Enstitüsü Sürdürülebilir Üretim ve Tüketim İşbirliği tarafından üretilen SPREAD senaryosunu işledik. Bu senaryo özellikle 2015-2050 yılları arasında yeni yaşam tarzlarının sürdürülebilirlik etrafında nasıl şekilleneceğini ortaya koymaya çalışıyor. Özet olarak 2019 ve 2020'de bir kaos ortamı bekleniyor ama 2020'nin sonlarına doğru işlerin yavaş yavaş rayına gireceği varsayılıyor. Bu kaos ortamının temel gerekçelerinden birinin özellikle 2014'te somut hâle gelecek Peak Oil trendi olacağı öngörülüyor. İkinci dinamik ise AB ülkelerinin imza atacağı **Yeni Yeşil Sözleşme (New Green Deal)** olacağı düşünülüyor. Bu sözleşmenin Avrupa liderleri tarafından büyük bir kararlılıkla uygulanacağı varsayılıyor ve söz konusu tedbirlerin dönemsel bir işsizlik sorunu yaratabileceği düşünülüyor. İster misiniz şimdi bu senaryoları biraz da Türkiye'ye uyarlamaya çalışalım?

İlk olarak ne kadar farkındayız biliyorum ama 2015 de, 2020 de pek uzak tarihler değil. Bu yüzden işte size ilk soru: 2014'ten sonra petrol fiyatları tavan yaptığında biz ne yapacağız? Veya, Yeni Yeşil Sözleşme gündeme gelince ne yapacağız? Düşünsenize, daha önce koruma altına aldığımız alanları, "üstün kamu yararı" gibi başlıklarla imara açmaya başladığımızda bize ne diyecekler? Ya da cümle HES projelerimiz bu yeni sözleşmeye uyacak mı?

İnsanın zihnini kurcalayan bir mesele de doğal afetler konusunda ne kadar hazırlıklı olduğumuz. Samsun'da dere yatağına ev yapınca neler olduğunu gördük. Gaziantep'ten Antalya'dan hortum haberleri almaya başladığımız göre bu konuda ne yapmayı planlıyoruz? Yüzde 50 ihtimalle 2020 yılına kadar **İstanbul'da 7 şiddetinde bir**

deprem beklendiğinin farkında mıyız? Bütün bu sorular ışığında benim zihnimde canlanan kaostan düzene geçiş senaryosu şu şekilde:

2015-2020 yılları arasında meydana gelen sel felaketleri ve hortumlar sebebiyle çok sayıda ev maddi hasar gördü. Tarım alanları da benzeri afetler ve kuraklıklar sebebiyle zarar gördüğünden başta narenciye olmak üzere birçok temel gıda fiyatlarında rekor artış yaşandı. Bu arada Türkiye AB ülkeleri bünyesinde imzalanan Yeni Yeşil Sözleşme'ye hâlâ soğuk bakıyor. 2025'te meydana gelen İstanbul Adalar merkezli 7 şiddetindeki depremden sonra kentsel dönüşüm projeleri iyice hızlandı. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından hazırlanan yeni kararnameye fay hattına ve dere yataklarına yakın yerleşimlerdeki yeni yapılanmaların sadece depreme dayanıklı olması da yeterli değil. Söz konusu binaların **LEED, BREEAM** veya Bakanlık tarafından dağıtılan **Milli Konut Sertifikası** alması isteniyor. 2000'li yılların sonunda büyümeye başlamış olan çok sayıda petrol şirketi 2015'ten itibaren kepenk kapadı. Ekonomik altyapısı güçlü olanlar, temiz enerji, temiz teknoloji yatırımlarına döndü. Öte yandan medyadaki ekonomi yazarları Türkiye'yi **Desertec** trenini kaçırdığı için iktidarın ekonomi yönetimini ve Enerji Bakanlığı'nı yerden yere vuruyor. 2015 seçimlerinden beri Türkiye Enerji Bakanlığı, bu hatasını telafi etmeye çalışıyor. Nihayet 2030'dan itibaren Türkiye'deki ilk Desertec sistemleri Urfa, Diyarbakır, Gaziantep ve Antalya gibi şehirlerde kurulmaya başlandı.

2015 ve 2016'dan sonra belediyeler, geridönüşüm teknolojilerine büyük yatırımlar yapmaya başlıyor. 2020'den itibaren herkes, bitkisel yağlar da dâhil, atıklarını ayrıştırıyor. 2016'dan

itibaren nihayet çevre mühendislerinin altın çağı açılıyor. Bu arada özellikle ilçe belediyeleri organik tarım yapan küçük üreticiyi desteklemeye karar veriyor. **Buğday Derneği**'nin danışmanlığında çok sayıda sabit pazar, **organik pazara** dönüştürüldü. 2020'den itibaren İstanbul'da Anadolu yakasındaki metro ve metrobüs hatlarının da bitimiyle özellikle 1. ve 2. Köprü trafiği epey rahatladı. Gelin görün ki, **3. Köprü bölgesindeki** trafik sorunu kronikleşmeye başladı. Bu yüzden 2015 yılında trafikten kaldırılan minibüsler 2017'de 3. Köprü bölgesinde tekrar işletilmeye başlandı. Bu arada bir iyi haber daha: 2020 yılında ulusal demiryolu ağında, banliyöler de dahil, hızlı tren nihayet işlemeye başladı. 2012'den itibaren eğitimde yaygınlaşmaya başlayan tablet uygulamaları özellikle açık öğretimde ve üniversitelerde de ana akım haline geldi. 2012 yılında **facebook** üzerinden ilk sınav tecrübesinden sonra 2015'ten itibaren hem lisans hem de yüksek lisans programlarında online sınav ve ders uygulamaları ağırlık kazandı. Öğrenciler hocalarının derslerini okul sayfalarından indirdikleri tele konferanslarla takip edebiliyorlar. Aynı şekilde kitaplar da pdf formatında download edilebiliyor. Online sistemler sayesinde kampuslarda yaşanan şişme de engellendiği için merkezi sınav sistemlerine gerek kalmadı. Nasıl, fazla mı bilimkurgu geldi. O zaman şöyle diyeyim bu senaryo, özellikle 3. Köprü'den vazgeçilmeyeceğini varsaydığım ve deprem, sel gibi doğal felaketlerin epey yıkıcı olacağını düşündüğüm için en kötümser senaryolarımdan biri. 3. Köprü'den vazgeçersek ve yapı stokumuzu gerçekten felaketler başımıza gelmeden yeşillendirirsek çok daha hoş sürprizlerle de karşılaşabiliriz.

Van'da meydana gelen depremlerden sonra **Maden Tetkik Arama (MTA)** Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan Saha Gözlemleri ve Kaynak Faya İlişkin Ön Değerlendirme raporunda; 430 kilometrelik **Van Gölü** kıyı şeridinde büyük değişimler görüldüğü belirtildi. 20 sayfalık raporda, gölün bazı bölgelerinde 15-20 metrelik çekilmeler olduğu, bunun da Van Gölü'nün fiziki coğrafyasını değiştirecek kıyı değişimlerine neden olduğu belirtildi.

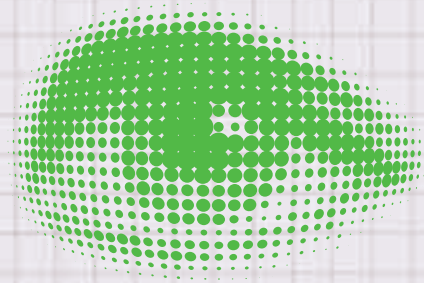
Danıştay 6. Dairesi, Elazığ Peri Suyu üzerinde yapılacak **Pembelik Barajı**'ndaki bazı acele kamulaştırmalar aleyhine açılan davada yürütmeyi durdurma kararı verdi. Karar uyarınca EPDK'nın dava sonuçlanıncaya kadar acele kamulaştırma yapması engellenmiş oldu.

Brezilya'da, Rio de Janeiro'da düzenlenen Birleşmiş Milletler Çevre Zirvesi esnasında Oxford Üniversitesi'nin eski öğretim görevlisi **Matt Prescott**, Çevre Derecelendirme Kuruluşu diye adlandırdığı çalışmasının ayrıntılarını açıkladı. Rapor, Türkiye'nin de dahil olduğu G20 ülkelerini kapsıyor. Buna göre A+ notuna layık görülen Almanya'yı, A notunu alan İngiltere ve A- ile derecelendirilen Fransa izliyor. Türkiye, listede 12. sırada yer alıyor.

Gaziantep'in **Şahinbey** ilçesinde bulunan 192 hektar büyüklüğündeki **Burç Ormanları**, Türkiye'nin **182. Tabiat Parkı** ilan edildi. Tabiat parkı, bitki örtüsü ve yaban hayatı özelliğine sahip, manzara bütünlüğü içinde halkın dinlenmesine izin veren tabiat parçalarına deniliyor.

Nesli tükenmekte olan **Sumatra ger-gedanının** doğumu Endonezya'da çevrecilerin yüzünü güldürdü. Doğum anı Orman Bakanı'nın da

GÖZÜMÜZDEN

KAÇMAYANLAR

Van Gölü'nün suları çekiliyor; 182. Tabiat Parkı Gaziantep'te; denize atık dökenler kamerayla tespit edilecek; Yalnız George öldü; Tarkan Burdur Gölü'nde...

 Gözde İVGİN

katıldığı bir basın konferansında canlı izlendi.

Dünyanın çeşitli ülkelerindeki baraj karşıtları, ortak çalışma kararı aldı. Projenin merkezinde ise Amazon ve Dicle nehirleri bulunuyor. Doğa ve insan yaşamını onarılmaz derecede bozan barajlara karşı birleşen sivil toplum kuruluşları arasında Türkiye'den "**Doğa Derneği**" bulunuyor. Kampanyanın adı ise "**Damocracy**" (<http://damocracy.org/>)

Fransa'nın en çok satan tüketici

dergilerinden '**60 Millions de Consommateurs**' tarafından yapılan içecek araştırması Avrupa'da gündeme oturdu. Dergi, başta Coca Cola ve Pepsi tarafından üretilenler olmak üzere piyasadaki 19 farklı markaya ait meşrubat ürününü rastgele satın alarak laboratuvarında test etti. Araştırmaya konu olan kola ürünlerinden Coca Cola Klasik, Coca Cola Light, Coca Cola Zero, Pepsi Klasik, Pepsi Max, Dia Kola ürünlerinde çok az miktarda da olsa alkol çıktı. Hemen hemen tüm ürünlerin litresinde 100 grama yakın şeker bulundu.

Antalya'nın Demre ilçesinde yaşayan bir üretici, içine giren sineklerin dışarı çıkmasına izin vermeyen bir cihaz geliştirdi. Cihaz Demre'de bir caddede kullanılmaya başladı. Demreli üretici Ali Rıza Yılmaz, piramit şeklindeki düzeneğin yüzeyindeki deliklerden ışık kaynağına ulaşmak için içeri giren sineklerin, piramidin içine hapsolarak öldüğünü belirten üretici, cihaza '**Arlüks**' adını verdi. Cihaz 70 liradan satışa sunuldu.

Japonya'da deprem ve tsunami sonrası büyük felakete yol açan **Fukuşima Nükleer Santrali**'nin 1 numaralı reaktöründe **rekor seviyede radyasyon** tespit edildi. Ölçülen radyasyon, 2 ve 3 numaralı reaktörlerdeki radyasyon oranının 10 katı.

İzmir'in Foça ilçesinde çıkan yangında 3 hektarlık makilik alan zarar gördü.

Rusya'da 170'ten fazla kişinin yaşamını yitirdiği Krasnodar bölgesindeki sel felaketinin ardından evsiz kalan 30 bine yakın kişi yardım bekliyor. 300'ü Kırım kentinde olmak üzere 400'ün üzerinde bina ise kullanılamaz hale geldi.

Samsun'un Canik ilçesinde **Mert Irmağı**'nın taşması sonucu, yapı-

mına 2010 yılında başlanan Kuzey Yıldızı TOKİ Konutları'ndaki apartmanların zemin katlarını su bastı. Beşi TOKİ Konutları'nda olmak üzere 12 kişi hayatını kaybetti. Felaketten bir süre sonra bu kez Ayvacık, Terme ve Salıpazarı ilçelerinde yaşanan sel nedeniyle iki köprü, bir ev yıkıldı. Heyelan nedeniyle yıkılan evin enkazından yaralı olarak kurtarılan üç kişiden biri hayatını kaybetti.

Çevre ve Şehircilik Bakanı Erdoğan Bayraktar, **denize atık dökenleri kamerayla tespit edip, ceza verme** noktasında çalışmalar yürüttüklerini söyledi. Tüm kıyılarda, 208 istasyonda izleme yapıldığına dikkati çeken Bayraktar, "*Denize atık dökenleri kamerayla tespit edip, ceza verme noktasında çalışmalar yürütüyoruz. Kıyı illerinde yürüttüğümüz deniz kirliliğiyle mücadele çalışmaları ciddi şekilde sürecek*" dedi.

Greenpeace, **Kuzey Kutbu**'nu korumak için dünya çapında yeni bir kampanya başlattı. Kampanyada imza sayıları bir milyona ulaştığı zaman **Greenpeace**, imzaları Kuzey Kutbu'nda buzların 4 km altındaki deniz yatağına yerleştirecek.

Bursa'da **kraliçe arı** götürüldüğü için kovandan kaçan arılar, insanlara saldırdı. Polis, vatandaşları evlerinden çıkmamaları konusunda uyarırken, 10'a yakın kişiyi sokan arıları belediye ekipleri ilaçlama yaparak dağıttı.

Çevresel gürültü değerini aşan deniz taşıtlarına bin 883 lira para cezası uygulanacak. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'ndan yapılan açıklamaya göre, İstanbul Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü, İstanbul Boğazı bölgesinde yoğun deniz trafiği nedeniyle **gürültü kirliliğini** önleme çalışmalarına başladı. 14 kişilik bir

ekip denizden ve karadan gürültü denetimleri yapacak.

Yıllarca 'türünün tek örneği' olarak yaşadığı için nesli tükenmekte olan hayvanların simgesi haline gelen dev kaplumbağa "**Yalnız George**" öldü. Yaşı kesin olarak bilinmese de 100 civarında olduğu tahmin edilen George'un en azından 10-15 yıl daha yaşaması bekleniyordu.

Balıkesir'in Ayvalık ilçesi Cunda Adası'nda çıkan yangın, 30 hektar makilik ve zeytinlik alanı yok etti.

Tartışmalara neden olan "**Çamlıca Tepesi'ne Cami**" için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın 8 Haziran 2012 tarihinde düğmeye bastığı ortaya çıktı. Plana göre Çamlıca Tepesi 5 bölüme ayrılmış durumda. İlk bölüm tartışmalara neden olan camiyle ilgili. Tepenin neredeyse en yüksek yeri 'dini tesis' alanı olarak ayrılmış durumda.

Son 35 yılda üçte biri kuruyan **Burdur Gölü**'ne dikkat çekmek isteyen

Tarkan'la Burdur'a giden Doğa Derneği Başkanı Güven Eken, önlem alınmadığı takdirde gölün 2040 yılına kadar tamamen yok olacağına işaret etti.

İspanya **Valencia**'da çıkan **son 20 yılın en büyük yangınında** 50 bin hektardan fazla ormanlık alan zarar gördü.

Peru'nun Celendin kentinde aybaşıda, bir altın madeninin açılmasını protesto eden göstericilerin belediye binasına saldırması üzerine başlayan çatışmalarda 4 kişi öldü.

Sakarya Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü tarafından yürütülen '**fotokapan**' çalışmasıyla Sakarya'da ormanlık alanlarda daha önce varlığı bilinmeyen **yaban kedisine** rastlandı.

Meksika Tarım İşleri Bakanı, Meksika'nın batısındaki hayvan çiftliklerinde son üç hafta içinde 2,5 milyon kanatlımın, kuş gribi salgını tehlikesi nedeniyle itlaf edildiğini açıkladı. Birleşmiş Milletler'e göre;

Meksika'da **kuş gribi** salgınına neden olan **H7N3 virüsünün**, farklı ülkelerde görülmesine rağmen, insandan insana bulaşma ihtimalinin zayıf olması nedeniyle yayılmadığı kaydedildi.

Yıl başından beri hızlı bir artış gösteren **elektrik tüketimi**, sıcak yaz günlerinde klima kullanımının da artmasıyla, Cumhuriyet tarihinin rekorunu kırdı. Temmuz ayında günlük ortalama 725-730 milyon kWh seviyelerinde oluşan elektrik tüketimi, Cumhuriyet tarihinin rekorunu kırarak 744 milyon 751 bin kWh düzeyine ulaştı. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı yetkilileri, artışa rağmen elektrik kesintisinin söz konusu olmayacağını açıkladılar.

Trabzon'un Çaykara ilçesindeki Uzungöl, Karaçam ve Köknar'da **Hidroelektrik Santral (HES)** yapılmasına karşı çıkan yöre halkı, **Trabzon Valiliği** önünde gösteri yaptı. Valilik önündeki Atatürk Anıtı önünde bir araya gelen yöre halkı, "Solaklı halkı HES'lere boyun eğ-

meyecek", "Solaklı bizimdir bizim kalacak" yazılı dövizler açıp, HES karşıtı sloganlar attı.

Sağlık Bakanlığı ile Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Adalet Bakanlığı'na ait binalardaki **baz istasyonlarını** savundu. Baz istasyonlarının sağlık açısından risk taşıdığı iddiasıyla kamu binalarından ve yerleşim yerlerinden kaldırılmadığına dikkat çeken bakanlıklar, "Son zamanlarda yapılan incelemelerin hiçbiri cep telefonları ve bunların baz istasyonlarından kaynaklanan RF alanlarına maruziyetinde herhangi bir istenmeyen sağlık etkisine neden olduğu sonucuna varmamıştır" ifadelerini kullandı.

Tunus kökenli aşırı sıcak hava dalgası Türkiye'ye Balkanlar üzerinden ulaştı.

Çöl havasını andıran kuru sıcaklar nedeniyle pek çok ilde, **sıcaklık 50 dereceyi** gördü.

Ulaştırma Bakanı Binali Yıldırım, "**Üçüncü Köprü**, üzerinde raylı sis-

temi bulunduran dünyanın en uzun asma köprüsü olacak" dedi. Yıldırım, dünyada bazı "ilk"lerle anılacak üçüncü köprünün mimarının da **Fransız** olduğunu dile getirdi. Bakan Yıldırım, **İçtaş-Astaldi** ortaklığının, 10 yıl 2 ay 20 gün işletme ve yapım süresiyle en iyi teklifi verdiği üçüncü köprü ihalesini onayladığını belirterek, en kısa sürede yüklenicileri sözleşmeyi imzalamak üzere davet edeceklerini söyledi.

Fransız genetik uzmanları, muzun atası olarak bilinen ve Asya'da yetiştirilen "**Musa acuminata**"nın gen haritasını çıkarmayı başardı. Muzda 36 bin 500'den fazla gen olduğunu belirten uzmanlar, bu sayının insan DNA'sındakinden 14 bin fazla olduğunu vurguladı.

Bilim insanları, 60 milyon yıl önce yaşamış olan ve dönemin en büyük yılanı Titanoboa'dan bile daha obur olduğu anlaşılan '**yuvarlak**' bir **kaplumbağa** keşfetti. Güney Amerika ülkesi Kolombiya'da bulunan dev kaplumbağanın kabuğu, neredeyse bir tekerlek kadar yuvarlak.

Ankara'nın şebeke suyunda **normalin dört katı alüminyum** çıkmasının ardından Büyükşehir Belediyesi bu iddiayı yalanladı. Belediye, sularında yüksek miktarda alüminyum çıkanların tesisatlarının paslı olduğunu iddia etti. Kimya Mühendisleri Odası ise musluk suyunun içilmesi yönündeki tavsiyesini yineledi...

Ankara 8. İdare Mahkemesi, Tunceli kent merkezine 2 kilometre mesafede yapılması planlanan **Bozkaya Barajı** hakkında yürütmeyi durdurma kararı verdi.

Kaynaklar: Radikal, BBC Türkçe, Anadolu Ajansı, Yeşil Gazete, Vatan, Yeni Şafak, AFP, Zaman, Hürriyet, Milliyet, Star, Habertürk, Posta, Birgün

3rd Annual Wind Summit Turkey

Developing the Potential and the Sustainability of Turkey's Wind Energy

27th - 28th September 2012, Istanbul, Turkey

Overview

Turkey is the sixth largest electricity market in Europe, and one of the fastest growing globally. Inclusion of renewable sources into overall energy matrix and government focus on development of wind power industry will fuel the overall installed capacity growth in coming years. Figures from the country's Energy Market Regulatory Authority (EMRA) showed installed wind capacity rose by 521MW to 1,805 MW last year. Wind energy analyses have also determined that the country has a considerable 48,000 megawatts of wind power potential.

The ministry is on a push to attract investors, project developers and manufacturers to Turkey. By 2023, the nation is aiming to get 30% of its energy from renewable sources. In addition to lowering its environmental impact, Turkey wants to reduce its dependence on other nations for energy. The market is expected to witness phenomenal growth in coming years.

Exclusive Opportunities Available

At Noppen's 3rd Annual Wind Summit Turkey

- Meet pre-qualified industry leaders
- Discover the current investment climate and opportunities
- Increase your brand recognition within the marketplace
- Create new partnerships and alliances
- Develop relationships through new networking opportunities

Testimonials

*"An excellent opportunity for networking and gathering marketing insights.
A valuable tool for the wind sector in Turkey!"*

-- EDP Renováveis

"An event at EU Standards in line with the evolution of the E-RES industry in Turkey."

-- RWEA

"Well organized and interesting topics!"

-- Demirer Holding

"Very efficient and feasible in networking!"

-- Schneider Electric Turkey

"Well organized and fully informative!"

-- Eurosolar Turkey

"Very valuable event."

-- Mitsubishi

Contact

Özlem Güney
Project Manager
Direct T: +32 14 22 00 14
Mail: events@lnoppen.be
Website: www.noppen.com.cn

Değişen Dünyada Demokratik Hayalgücünü Büyütmek Çocuklar, Yurttaşlık ve Çevre

*Yazar: Bronwyn Hayward
Yayınevi: Routledge, 2012*

Küresel çapta çevre sorunları giderek daha büyük ve görünür hâle geliyor, muhafazakârlık hükmünü sürmeye devam ediyor, demokrasiler bir türlü gelişmiyor ve genç işsizler çoğaldıkça eşitsizlik büyüyor. Bunun ceremesini ise en fazla çocuklar çekeceği ise açık bir gerçek. Çocukların her türlü süre katılımı kısıtlanarak gayet işlevsel olabilecek enerjileri de boşa harcanıyor. **Bronwyn Hayward**'un "yurttaş çocuklar"ı gündeme taşıyan "*Çocuklar, Yurttaşlık ve Çevre-Değişen Dünyada Demokratik Hayalgücünü Büyütmek*" isimli kitabı hepimiz için yeşil değişime katkıda bulunma adına bir ilham kaynağı olabilir. Hayward bir yandan topluluklar içi işbirliklerinin önemine ve yaratıcı hayal gücüne vurgu yaparken, diğer taraftan da 20 yıllık neoliberal hegemonyanın yol açtığı tek kanallı düşünce zehrini de telafi etmeyi vaat ediyor. Ünlü ekonomist **Tim Jackson**'un önsözünü yazdığı kitap, özellikle eğitim uzmanları ve **Yoksul Çocuklar Eylem Grubu** gibi sivil toplum kuruluşlarının da yoğun ilgisine mazhar olmuş durumda.

Doğayla Bütünleşik Tasarım Nasıl Yapılır? EKOTASARIM-Ekolojik Tasarım Rehberi

*Yazar: Ken Yeang
Yayınevi: YEM Kitabevi, Nisan 2012*

EKOTASARIM-Ekolojik Tasarım Rehberi'nin tanım metninde şu hatırlatma yapılıyor: "*Binalardan, ev ürünlerine kadar her tasarım potansiyel birer atıktır*". Bu yüzden de bir ekotasarımcının öncelikli hedefi çevreye olumlu bir katkıda bulunmaktır. Mümkün olduğu kadar yeşil malzeme, yenilenebilir enerji kullanılabilir; yapı ömrünü tamamladığında ekosistemle yeniden bütünleşebilecek şekilde demonte edilebilir. Bunları aşağı yukarı biliyoruz ama bu tasarımların yol haritası nasıl oluşturulur diye sorulduğunda ekolojik tasarımın en yetkin isimlerinden biri olan **Ken Yeang** ekosistem kavramına da atıfta bulunarak işin pratiğine dair çözüm önerileri sunuyor. Ekotasarım, mimarlık ve tasarım öğrencilerinin yanı sıra kendi çalışmalarında da yeşil uygulamalar ortaya çıkarmaya hevesli acemiler ve amatörler için de ideal bir kaynak olarak kabul ediliyor.

Çiftçi Prens Tabuları Yıkıyor

Prensin Konuşması: Gıdanın Geleceği Üzerine

*Yazar: Galler Prensi Sir Charles
Yayınevi: Rodale, 2012*

"**Endüstriyel tarımın yarattığı yıkım ve kırlıganlık artık bir sır değil.**" Bu cümle **Galler Prensi Charles**'ın "*Prensin Konuşması: Gıdanın Geleceği*" başlıklı kitabında geçiyor. Prens Charles, bu cümleyi 4 Mayıs 2011 yılında Washington'da gıdanın geleceği üzerine yaptığı bir konuşmada sarf etmiş. Prens Charles'ın sunumu o kadar büyük bir ilgi toplamış ki bu konuşmanın genişletilerek kitaplaştırılmasına karar verilmiş. Orijinal ismi "*Prince's Speech: On the Future Of Food*" isimli kitapta şu temel sorular ve akıl muhakemesi ardı ardına geliyor: Biz endüstriyel tarıma neden bu kadar bel bağladık? Çünkü dünyayı doyurmak gerekiyordu. Dünyayı doyurabildik mi?

Eh, pek sayılmaz. Son durumu tekrar bir hatırlamak gerekirse açlık devam ediyor ama biyoyakıt üretebilmek için bol miktarda soya ve mısır ekiyoruz. Bol azotlu kimyasal gübrelerin toprağa, su havzalarına verdiği zararı biliyoruz da görmezden geliyoruz. İşte Prens Charles da yepyeni bir gıda hareketine öncülük etmeye soyunuyor.

Kendini bir "çiftçi" olarak tanımlayan Galler Prensi organik gıdanın nasıl herkes tarafından ulaşılabilir hâle gelebileceği üzerine fikir yürütüyor. Bu arada **Hamburger Cumhuriyeti** kitabının yazarı **Eric Schlosser** gibi bir simaya sonsöz yazdırarak da, zihinlerimizdeki tabuları yıkmak için epey iddialı isimlere başvuruyor.

MSG ÇEVRE ANALİZ LABORATUVARI

Akredite ölçüm ve analiz hizmetleriyle, çevrenin ve sanayicinin yanında.

İleri teknoloji ve hassasiyet gerektiren ölçüm analiz çalışmalarını, yasalar ve yönetmeliklerin ışığında, ulusal ve uluslararası standartlara uygun olarak yapan MSG Çevre Analiz Laboratuvarımız, pek çok analizin yanı sıra, katı atık ve atık yağ analizlerinde uzmanlaşmıştır ve numune almaya yetkilidir.

TS EN ISO/IEC 17025 kapsamında akreditasyon çalışmalarını tamamlamış ve TÜRKAK tarafından akredite edilmiş olan MSG Çevre Analiz Laboratuvarımız Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yetkilendirilmiştir.

MSG

Entegre Geri
Kazanım ve
Enerji

MERKEZ

Büyükdere Cad. Maya Akar Center No:100-102 Kat:16 D:60 Esentepe - Şişli 34394 İSTANBUL
Tel: +90 (212) 356 69 00 Faks: +90 (212) 212 58 00

MSG ÇEVRE ANALİZ LABORATUVARI

Hacıseremet Batakdere Mevkii, Velimeşe - Çorlu TEKİRDAĞ Tel: +90 (282) 674 55 44 Faks: +90 (282) 674 55 47

www.msgenerji.com • info@msgenerji.com

Farkındayız...

Doğaya saygılı ve yüksek sağlık standartlarını ön planda tutan teknolojilerle, sağlamlığı konforla birleştiren buluşlarla **"farkındalık yaratan"** ürünler geliştiriyoruz... Tasarımlarımızda doğadan ve tarihten ilham alarak Seramik Sağlık Gereçleri ve Armatür üretiyoruz... Ülkemize uluslararası ödüller getiren tasarımlara imza atıyoruz... Yüksek düzeyde su ve enerji tasarrufu sağlayan çevreci ürünleri günlük kullanıma sunmak için çalışıyoruz... Başarıya **"ilk'leri, yenilikleri, farklılıkları"** yaratarak ulaşmayı hedefliyoruz... Ve gelecekte daha yaşanabilir bir dünya için bugün atacağımız adımların ne kadar önemli olduğunu farkındayız!

Geçmişe bağlıyız, şimdiye saygılıyız ve geleceğe **"farklı"** bakıyoruz!

